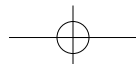
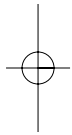

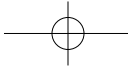
SLUŽBENO GLASILO VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

VRHBOSNA

Broj 4 / 2007- Godina CXXI - Sarajevo, prosinac 2007.

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:
Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije
(MCVN)

Odgovara:
Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:
Zdenko Spajić, kancelar

Tehnički urednik:
Predrag Stojčević, vicekancelar

Grafička obrada:
MCVN

Tisak:
Graforad - Zenica

Sadržaj

Uvodnik - Nisam prorok ni proročki sin.....223

SVETA STOLICA

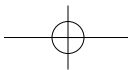
Mladi selioci.....225
"Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci.....227
Poruke kardinala Claudija Hummesa, Prefekt kongregacije za kler.....231

BK BIH

Priopćenje s 41. zasjedanja BK BiH.....233
Pravilnik komisije za nauk vjere BK BiH.....234
Pravilnik Vijeća za liturgiju BK BiH.....235
Pravilnik Vijeća za kler i sjemeništa BK BiH.....238
Pravilnik Vijeća za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života BK BiH...239
Pravilnik Vijeća za laike BK BiH.....241
Pravilnik Vijeća za katehezu BK BiH.....242
Pravilnik Vijeća za obitelj BK BiH.....244
Pravilnik Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK BiH.....245
Pravilnik Vijeća za crkvena , kulturna i materijalna dobra BK BiH.....247
Pravilnik Vijeća za sredstva društvenoga priopćavanja BK BiH.....249
Pravilnik komisije "Iustitia et pax" BK BiH.....250
Uredba BK BiH o crkvenim arhivima.....252
Uredba BK BiH o crkvenim knjižnicama.....256
Doma moga - grudo draga.....258
Imenovanja.....259
Zlatna harfa.....260

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Božić po sv. Pavlu.....261
Lik sv. Pavla i Biblija.....263

Odredba za postupak odobrenje gradnje i građevinskih planova.....	265
Smjernice za vođenje računa u župi.....	268
Potpuni oprost uz Dušni dan.....	271
Međunarodni molitveni dan mira.....	272
Bogojavljenje.....	273
Prve subote u mjesecu, Molitveni dan za duhovna zvanja.....	273
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana.....	274
Molitveni dan za mir u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.....	274
Dan života.....	275
Dan posvećenoga života.....	275
Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika.....	276
Duhovne vježbe za svećenike.....	276
Nedjelja solidarnosti.....	277
Post i nemrs u 2008. godini.....	277
Kvatre u 2008. godini.....	278
Ovlast za binaciju i trinaciju u 2008. godini.....	278
Dekanatski susreti u nadbiskupijskom ordinarijatu.....	279
Kanonske vizitacije u Vrhbosanskoj nadbiskupiji za 2008. godinu.....	280
Susret animatora liturgijskog pjevanja.....	280
Susret župnih pastoralnih vijeća.....	281
Susret župnih ekonomskih vijeća.....	281
Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja.....	282
XIV. sabor prezbiterija Vrhbosanske nadbiskupije.....	282
Proletna dekanatska korona 2008. godine.....	283
XI. ministrantsko zborovanje.....	283
Papin dan.....	284
Sluga Božji nadbiskup J. Stadler - naš uor, pomoć i nadahnuće.....	284
Godina sv. Pavla, "Pavao prema Stadlerovu komentaru djela apostolskih".....	286
Krizme u 2008. godini.....	287
Izvešće sa sjednice Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.....	288
Izvešće s dekanske konferencije.....	290
Imenovanja.....	295
Dozvole za gradnju.....	296
Ispravke i promjene.....	296
Usvajanje pečata.....	297
Povelja.....	298
Dan Teologije, sv. Luka Evandelist, 18. listopada 2007.....	299
Zaziv Duha Svetoga.....	300
Kronika Vrhbosanskog nadbiskupa.....	301
Bogoslovi 2007./2008.....	306
PRILOZI	
Šarićeva Biblija 2006. godine.....	308
NAŠI POKOJNICI	
U spomen dr. Ivanu Čavaru.....	318

Uvodnik

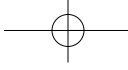
Nisam prorok ni proročki sin

Vrhbosanska nadbiskupija je tijekom godinu dana, počevši od Prve nedjelje Došašća 2006. godine, slavila Godinu duhovnih zvanja. U izvještajima sa župa redovno se naglašava da se tijekom te godine više i učestalije molilo za duhovna zvanja. Kad molimo za duhovna zvanja, obično nam u mislima lebdi Isusovo upozorenje da je žetva velika a radnika malo. Stoga on zapovijeda da molimo kako bi Gospodar žetve poslao više radnika u svoju žetvu. Radi se, dakle, o većem broju djelatnika u žetvi Gospodnjoj. Znači li naša molitva za duhovna zvanja sama po sebi molbu upućenu Gospodaru žetve da nam dadne više svećenika, redovnika i redovnica, sje-meništaraca i bogoslova? Ako pogledamo neke statističke podatke, vidjet ćemo da mi možemo biti više nego zadovoljni imajući u vidu omjer svećenika i vjernika. U Vrhbosanskoj nadbiskupiji, na jednoga svećenika dolazi 630 vjernika. U Zagrebačkoj nadbiskupiji jedan svećenik dođe na 1725 vjernika, u Bečkoj na 1155, u Salzburgu na 1675, a Rottenburg-Stuttgart ima omjer 1 svećenik na 1700 vjernika itd. Ovaj je omjer u našoj nadbiskupiji rezultat ratnoga stradanja, no značili to da mi ne moramo moliti Gospodara žetve ili barem ne intenzivno kao drugi?

Brojka, koliko god bila dragocjena za analizu, uvijek predstavlja određenu opasnost jer dovodi u napast da se njome mjere nemjerive stvarnosti. Ta njezina karakteristika posebnu opasnost predstavlja u pitanju radnika u žetvi Gospodinovoj, ili općenito govoreći, uvijek kada je riječ o biti učenik Gospodinov. U tom kontekstu je zanimljiva Isusova reakcija na veliki broj onih koji su ga slijedili: "S njim je zajedno putovalo silno mnoštvo. On se okrene i reče im: 'Dođe li tko k meni, a ne mrzi svoga oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! Tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj

učenik!'" (Lk 14, 25-27). Je li Isusa zasmetao veliki broj sljedbenika? Postavlja li on ovaj drastični kriterij upravo s namjerom smanjenja broja onih koji idu za njim? Imajući u vidu činjenicu da ga je veliko mnoštvo ljudi slijedilo "kad su se navršili dani da bude uznesen, krenu Isus sa svom odlučnošću prema Jeruzalemu" (Lk 9, 51) gdje će podnijeti muku i smrt, razumljivo bi bilo ako ga je smetao veliki broj onih koji su išli za njim a nisu bili svjesni kamo njegov put vodi. U Jeruzalemu će se pokazati da je njegov put drugačiji od onoga kakvim su ga sljedbenici sebi predočili jer će na kraju toga puta Isus ostati gotovo sam.

Različitost Božjega puta, na koji poziva svoje učenike, od uobičajenih čovjekovih očekivanja i pretpostavki je stvarnost s kojom se mora računati. Bog uzima čovjeka iz sasvim obične situacije života i šalje ga da bude drugačiji te da govori i djeluje drugačije. "Nisam bio prorok ni proročki sin, bio sam stočar i gajio sam divlje smokve: ali me Jahve uze od stada i Jahve mi reče: 'Idi, prorokuj mojemu narodu Izraelu.'" (Am 7, 14-15). Biti drugačiji od ostatka svijeta je vjerojatno najteži i najneugodniji dio poziva koji Bog upućuje čovjeku. Teško je ne samo radi toga što je svaki pozvani čovjek dio svijeta iz kojega dolazi i kojemu se u mnogo čemu suobličio te je transformacija iz svjetovnog u evanđeoski karakter izuzetno teška, nego i radi toga što svijet ne voli drugačije iz razloga što se vlastita obilježja najbolje vide u susretu s drugačijim. "Odlazi, vidioče! Bježi u zemlju Judinu, ondje jedi kruh i ondje prorokuj! Ali u Betelu da više nisi prorokovao, jer ovo je kraljevsko svetište, kraljevski hram." (Am 7, 12-13). Vjerojatno je bilo dovoljno profesionalnih proroka koji su kruh svoj jeli ne kritizirajući kralja, čak ako mu nisu izricali pohvale. No Bog izabire jednoga neprofesionalca da rekne ono što kralju reći treba. Bog šalje jednoga koji je spreman biti drugačiji i govoriti drugačije od

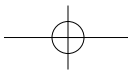
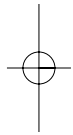
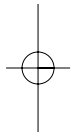

ostatka kako bi njegova poruka bila prenešena.

Biti drugačiji, djelovati i govoriti drugačije od ostatka svijeta jest izazov pred koji je stavljen svaki radnik u žetvi Gospodnjoj. Stoga i naša molitva Gospodaru žetve za nove radnike bi morala uključivati upravo tu nakanu da nam On dadne dovoljno onih koji će ići putem njegovim. Jer njegov put vodi preko Jeruzalema do brda Golgote, tek s kratkim oduševljenjem mase, nakon čega slijede teški trenuci ostavljenosti, mučenja i

smrti prije nego osvane trenutak potpunog ostvarenja volje Očeve u uskrsnom jutru. U takvom jednom viđenju Isusovog odlučnog kretanja prema Jeruzalemu, koja je korist i čemu služi oduševljeno mnoštvo koje je krenulo na put koji je završio u gotovo potpunoj ostavljenosti i osamljenosti glavnoga aktera?! Na dobro Vam došlo sveto porođenje Isusovo. Obično to tako počinje

Dr. Zdenko Spajić

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2008.

Mladi selioci

Draga braćo i sestre!

Tema Svjetskog dana selilaca i izbjeglica ove godine na poseban način poziva na razmišljanje o mladim seliocima. Često o njima slušamo u vijestima. Današnji globalizacijski procesi kojima je zahvaćen veliki dio svijeta za sobom povlače pojavu seljenja ljudi, koja sili i mnoge mlade ljude da napuštaju vlastitu zemlju i žive daleko od svojih obitelji i svoje domovine. Posljedica je toga da iz mnogih zemalja odlazi mladež natprosječnih intelektualnih sposobnosti, dok su u zemljama koje primaju selioce na snazi propisi koji otežavaju njihovo stvarno uključivanje u društveni život. Iseljavanje uzima sve više maha i njime je obuhvaćen sve veći broj osoba iz svih društvenih slojeva. S pravom stoga javne ustanove, humanitarne udruge kao i Katolička Crkva ulažu velike napore da se izađe ususret tim ljudima u nevolji.

Kada je riječ o mladim seliocima osobito težak problem predstavlja takozvana "dvostruka pripadnost": s jedne strane, oni živo osjećaju potrebu da ne izgube kulturu iz koje su ponikli, a, s druge, u njima se javlja razumljiva želja da postanu sastavni dio društva u koje su primljeni, a da to ipak za sobom ne donese potpunu asimilaciju i samim tim gubitak tradicije svojih predaka. Među tim mladima ima i djevojaka, koje lakše postaju žrtve izrabljivanja, moralnih ucjena pa čak i svakovrsnih zloupotreba. Što tek reći o napuštenim adolescentima i maloljetnicima, toj posebno rizičnoj kategoriji među tražiteljima azila? Ti mladići i djevojke često završavaju na ulici prepušteni samima sebi i postaju plijen nemilosrdnih izrabljivača, koji ih, nerijetko, pretvaraju u objekte tjelesnog, moralnog i spolnog nasilja.

Ako se zatim malo поближе pogleda na svijet prisilnih selilaca, a tu mislimo na izbjeglice, prognanike i žrtve trgovine ljudima, tu se nažalost susreće i mnoge djece i adolescenata. Kada govorimo o tome, nikoga ne smiju ostaviti ravnodušnim potresne slike

velikih izbjegličkih i prognaničkih logora koji postoje u različitim dijelovima svijeta. Kako ne misliti na to da su i ti maleni došli na svijet, kao i svi drugi, s opravdanim težnjama za sretnim životom? Kako, istodobno, ne podsjetiti da su djetinjstvo i mladost razdoblja od temeljne važnosti za razvoj muškarca i žene i zahtijevaju stabilnost, ozbiljnost i sigurnost? Ta djeca i mladi jedino što su iskusili jesu "logori" u kojima moraju boraviti, gdje žive u izolaciji, daleko od stambenih naselja i lišeni mogućnosti pohađanja redovne nastave. Pa kako onda mogu s nadom gledati u budućnost? Premda je istina da se za njih čini mnogo, potrebno je ipak uložiti truda da im se još više pomogne putem stvaranja prikladnih prihvatilišnih i obrazovnih struktura.

Upravo u tome smislu postavlja se pitanje: kako odgovoriti na iščekivanja mladih selilaca? Što učiniti da im se izađe ususret? Potrebno se, bez sumnje, ponajprije uzdati u potporu obitelji i škole. Koliko su, međutim, samo složene situacije i kako su brojne teškoće s kojima se ti mladi ljudi susreću u svojim obiteljskim i školskim sredinama! U obiteljima, da počemo od nje, nestalo je one tradicionalne podjele uloga koja je postojala u zemlji iz koje su došli te često dolazi do sukoba između roditelja koji su ostali duboko ukorijenjeni u svojoj kulturi i djece koja su se brzo akulturirala u nove društvene sredine. Ne treba podcjenjivati ni teškoće s kojima se mladi susreću pri uključivanju u obrazovni sustav koji je na snazi u zemljama koje su ih primile. U samom bi se školskom sustavu stoga trebalo voditi računa o toj njihovoj situaciji. U njemu bi za doseljeničku djecu trebali biti predviđeni takvi obrazovni programi koji će i biti primjereni njihovim potrebama i pomoći njihovoj integraciji u novu sredinu. Bit će također važno stvarati u predavaonicama ozračje poštivanja i dijaloga među svim učenicima, na temelju onih sveopćih načela i vrijednosti koje su zajedničke svim kulturama.

Zalaganje svih - profesorâ, obitelji i studenata - bez sumnje će pridonijeti i pomoći mladim seliocima da se što je bolje moguće uhvate u koštac s izazovom integracije i pružiti im mogućnost da steknu sve ono što može koristiti njihovoj ljudskoj, kulturnoj i stručnoj naobrazbi. To još više vrijedi za mlade izbjeglice za koje će se morati pripremiti prikladni programi, kako na polju obrazovanja tako i rada, putem kojih će se zajamčiti njihova opća izobrazba i pružiti im se neophodne temelje za pravilno uključivanje u novo društvo, kulturu i svijet rada.

Crkva s osobitom pozornošću promatra svijet selilaca i traži od onih koji su u zemlji iz koje su došli primili kršćansku naobrazbu da učine sve da ta baština vjere i evanđeoskih vrijednosti donese plod na način da pruža dosljedno svjedočanstvo u različitim životnim sredinama. Upravo u tome smislu pozivam crkvene zajednice u koje selioci dolaze da sa simpatijom prihvaćaju mlade i najmlađe s njihovim roditeljima, trudeći se razumjeti sve nedaće kroz koje su prošli i pomažući im uključiti se u novu sredinu. Postoji među seliocima, kao što sam pisao u svojoj prošlogodišnjoj poruci, skupina kojoj valja posvetiti posebnu pozornost, a riječ je o studentima iz drugih zemalja koji se zbog svog studija nalaze daleko od vlastitog doma. Njihov broj stalno raste: ta mladež iziskuje posebnu pastoralnu skrb, jer to nisu samo studenti, poput ostalih, već i privremeni doseljenici. Oni se često osjećaju osamljenima, pod pritiskom studiranja a katkad i u materijalnoj stisci. Crkva, u svojoj majčinskoj brizi, na njih gleda s ljubavlju i nastoji provesti u djelo posebne pastoralne i socijalne poduhvate, u kojima se vodi računa o velikim resursima koje predstavljaju ti mladi ljudi. Treba im pomoći da se otvore dinamizmu interkulturalnosti, te da se obogaćuju u doticaju s drugim studentima koji pripadaju drugim kulturama i religijama. Za mlade kršćane to iskustvo studija i obrazovanja može biti korisno za dozrijevanje njihove vjere te im biti poticaj da se otvore onoj univerzalnosti koja je konstitutivna sastavn-

ica Katoličke Crkve.

Dragi mladi selioci, pripremite se zajedno sa svojim vršnjacima izgraditi pravednije i bratskije društvo, savjesno i ozbiljno izvršavajući svoje dužnosti prema svojim obiteljima i državi. Poštujte zakone i ne dopustite da vas ikada ponesu mržnja i nasilje. Trudite se, radije, biti već sada protagonisti svijeta u kojem će vladati razumijevanje i solidarnost, pravednost i mir. Od vas mladi vjernici, osobito, tražim da iskoristite svoje vrijeme studija da napredujete u ljubavi i spoznanju Kristovu. Isus želi da mu budete pravi prijatelji i zato je nužno da trajno njegujete duboki odnos s njim u molitvi i poslušnom slušanju njegove Riječi. On želi da mu budete svjedoci i zato je nužno da se trudite hrabro živjeti evanđelje prevodeći ga u konkretne geste ljubavi prema Bogu i velikodušnog služenja braći. Crkva treba i vas i računa na vašu potporu. Vi možete ostvariti ulogu u sadašnjoj evangelizaciji. Dolazeći iz različitih kultura, ali svi povezani pripadnošću jedinoj Crkvi Kristovoj, možete pokazati da je evanđelje živo i prikladno za svaku situaciju; to je stara a opet uvijek nova poruka; ono je Riječ nade i spasenja za ljude svih rasa i kulture, svih uzrasta i svih doba.

Mariji, Majci čitavoga čovječanstva, i Josipu, njezinom prečistom zaručniku, koji su zajedno s Isusom proživjeli iskustvo progonstva u Egipat, povjeravam svakog od vas, vaše obitelj, sve one koji su na ovaj ili onaj način zaokupljeni velikim svijetom vas mladih selilaca, dragovoljce i pastoralne djelatnike koji vam spremno pomažu i pružaju vam prijateljsku potporu. Neka Gospodin bude uvijek uz vas i vaše obitelji, kako biste zajedno mogli prevladati materijalne i duhovne prepreke i teškoće na koje nailazite na svom putu. Te želje pratim posebnim apostolskim blagoslovom koji zazivam nad svakog od vas i nad osobe koje su vam drage.

*Iz Vatikana, 18. listopada 2007.
Benedikt XVI.*

Poruka pape Benedikta XVI. Za XXIII. Svjetski dan mladih

“Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci” (Dj 1,8)

Dragi mladi!

1. XXIII. svjetski dan mladih

S velikom se radošću uvijek sjećam različitih trenutaka što smo ih proveli zajedno u Kölnu, u kolovozu 2005. Na kraju te nezaboravne manifestacije vjere i entuzijazma, koja ostaje utisnuta u moju dušu i u moje srce, pozvao sam vas na sljedeći susret što će se održati u Sydneyu 2008. Bit će to XXIII. svjetski dan mladih, a tema će mu biti: “Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci” (Dj 1,8). Nit vodilja duhovne pripreme za susret u Sydneyu je Duh Sveti i poslanje. Ako smo se 2006. zadržali na razmatranju Duha Svetoga kao Duha istine, 2007. ga nastojmo dublje otkriti kao Duha ljubavi da bismo krenuli na put prema Svjetskom danu mladih 2008., razmišljajući o Duhu jakosti i svjedočenja koji nam daruje hrabrost da živimo evanđelje i odvažnost da ga naviještamo. Zato je najvažnije da svatko od vas mladih, u svojoj zajednici i sa svojim odgojiteljima, može razmišljati o tom Protagonistu povijesti spasenja kakav je Duh Sveti ili Isusov Duh, da biste postigli ove visoke ciljeve: prepoznati pravi identitet Duha nadasve slušajući riječ Božju u Objavi Biblije; jasno si dozvati u svijest njegovu stalnu, aktivnu prisutnost u životu Crkve, osobito ponovno otkrivajući da se Duh Sveti postavlja kao “duša”, životni dah samoga kršćanskog života zahvaljujući sakramentima kršćanske inicijacije - krštenju, potvrdi i euharistiji; postati na taj način sposoban doći do dubljega i radosnog razumijevanja Isusa te istodobno djelotvorno ostvariti evanđelje u zoru trećega tisućljeća. Ovom vam porukom rado nudim smjer za meditaciju što je valja produbiti u tijeku ove pripreme godine i na kojemu je potrebno utvrditi kvalitetu vaše vjere u Duha Svetoga, ponovno je pronaći

ako je izgubljena, ojačati ako je oslabila, uživati u njoj kao pratnji Oca i Sina Isusa Krista zahvaljujući upravo nužnome djelovanju Duha Svetoga. Nemojte nikada zaboraviti da Crkva, dapače samo čovječanstvo, ono koje vas okružuje i koje vas očekuje u vašoj budućnosti, očekuje puno od vas mladih jer u sebi imate najviši dar Oca, Isusov Duh.

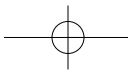
2. Obećanje Duha Svetoga u Bibliji

Pozorno slušanje Božje riječi glede otajstva i djelovanja Duha Svetoga otvara nas velikim i poticajnim spoznajama što ih sažimam u sljedećim točkama.

Malo prije svoga uzašašća, Isus je rekao učenicima: “Ja šaljem na vas Obećanje Oca svojega” (Lk 24,49). To se ostvarilo na dan Pedesetnice, kada su bili sabrani u molitvi u dvorani Posljednje večere s Djevicom Marijom. Izlivanje Duha Svetoga na Crkvu koja se radala bilo je ostvarenje prilično staroga obećanja Božjega, naviještenog i pripremanog u cijelome Starom zavjetu.

Zapravo, još od prvih stranica Biblija o duhu Božjemu govori kao o Duhu koji je “lebdio nad vodama” (usp. Post 1,2) te točno navodi da je Bog udahnuo u čovjekove nosnice dah života (usp. Post 2,7) ulijevajući mu na taj način sam život. Nakon izvornoga grijeha, oživljujući duh Božji više će se puta očitovati u povijesti ljudi, potičući proroke da bi ohrabрили izabrani narod da se vrati Bogu i da vjerno obdržava njegove zapovijedi. U slavnome viđenju proroka Ezekijela Bog svojim duhom oživljava izraelski narod prikazan kao “suhe kosti” (usp. 37,1-14). Joel prorokuje “izlivanje duha” na cijeli narod, pri čemu nitko neće biti isključen: “Poslije ovoga - piše sveti pisac - izlit ću Duha svoga na svako tijelo... Čak ću i na slugu i sluškinje izliti Duha svojeg u dane one” (3,1-2).

U “punini vremena” (usp. Gal 4,4)

anđeo Gospodnji naviješta Djevici iz Nazareta da će Duh Sveti, "sila Svevišnjega", sići i nad nju nadвити svoju sjenu. Zato će onaj kojega će ona roditi biti svet i nazvan Sinom Božjim (usp. Lk 1,35). Prema izreci proroka Izaije, Mesija će biti onaj na koga će sići Duh Gospodnji (usp. 11,1-2; 42,1). Upravo je to proroštvo što će ga Isus ponoviti na početku svoga javnog služenja u sinagogi u Nazaretu: "Duh Gospodnji - rekao je uz čuđenje prisutnih - na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje" (Lk 4,18-19; usp. Iz 61,1-2). obraćajući se prisutnima, na sebe će primijeniti te proročke riječi ustvrđujući: "Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima" (Lk 4,21). K tome, prije svoje smrti na križu, više će puta učenicima navijestiti dolazak Duha Svetoga, "Tješitelja", čije će poslanje biti da dadne svjedočanstvo za njega i da pomogne vjernicima učeci ih i vodeći ih do cijele Istine (usp. Iv 14,16-17.25-26; 15,26; 16,13).

3. Pedesetnica, polazište poslanja Crkve

Navečer na dan svoga uskrsnuća Isus, ukazujući se učenicima, "dahne u njih i kaže im: 'Primate Duha Svetoga'" (Iv 20,22). S još većom snagom Duh Sveti sišao je na apostole na dan Pedesetnice: "I eto iznenada šuma s neba - piše u Djelima apostolskim - kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih" (2,2-3).

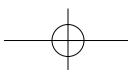
Duh Sveti iznutra je obnovio apostole, dajući im snagu koja ih je učinila odvažnima u naviještanju bez straha: "Krist je umro i uskrsnuo!" Oslobođeni svakoga straha oni počinju govoriti iskreno (usp. Dj 2,29; 4,13; 4,29.31). Od uplašanih ribara postali su hrabri vjesnici evanđelja. Čak ni njihovi neprijatelji nisu uspijevali shvatiti kako to da su "nepismeni i neuki" ljudi (usp. Dj 4,13) sposobni pokazati takvu hrabrost i s radošću podnositi protivljenje, patnje i progone.

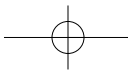
Ništa ih nije moglo zaustaviti. Onima koji su ih htjeli ušutkati odgovarali su: "Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo" (Dj 4,20). Tako je rođena Crkva koja od Duhova nije prestala širiti Radosnu vijest "sve do nakraj svijeta" (Dj 1,8).

4. Duh Sveti, duša Crkve i načelo zajedništva

No, da bismo shvatili poslanje Crkve moramo se vratiti u dvoranu Posljednje večere gdje su učenici ostali zajedno (usp. Lk 24,49) moleći s Marijom, "Majkom", očekujući obećanoga Duha. Na toj se ikoni Crkve što se rađa mora stalno nadahnjivati svaka kršćanska zajednica. Apostolska i misionarska plodnost nije ponajprije rezultat mudro pripremljenih i "učinkovitih" pastoralnih programa i metoda, već je plod neprekidne zajedničke molitve (usp. Pavao VI, apostolska pobudnica Evangelii nuntian-di, 75). Osim toga, učinkovitost poslanja pretpostavlja da su zajednice ujedinjene, to jest da imaju "jedno srce i jednu dušu" (usp. Dj 4,32) i da su spremne svjedočiti ljubav i radost što ih Duh Sveti ulijeva u srca vjernika (usp. Dj 2,42). Sluga Božji Ivan Pavao II. napisao je kako je poslanje Crkve - prije nego li je djelovanje - svjedočanstvo i izražavanje (usp. enciklika Redemptoris missio, 26). Tako se događalo na početku kršćanstva kada su se pogani, piše Tertulijan, obraćali vidjevši ljubav koja je vladala među kršćanima: "Gledaj - kažu - kako se ljube međusobno" (usp. Apologet, 39 § 7).

Završavajući ovaj brzi pogled na riječ Božju u Bibliji, pozivam vas da primijetite kako je Duh Sveti najuzvišeniji dar Boga čovjeku, dakle vrhovno svjedočanstvo njegove ljubavi za nas, ljubavi koja se konkretno očituje kao "da životu" što ga Bog želi za svako svoje stvorenje. Taj "da životu" svoj potpuni oblik ima u Isusu iz Nazareta i u njegovoj pobjedi nad zlom preko otkupljenja. S tim u vezi nemojmo nikada zaboraviti da se Isusovo evanđelje, upravo snagom Duha, ne svodi na puku konstataciju već želi postati "lijepa vijest za siromahe, oslobođenje sužnjima, vid slijepima..." To je ono što se snažno pokazalo na dan Pedesetnice, postajući

milost i zadaća Crkve prema svijetu, koji je njezino prioritarno poslanje.

Mi smo plodovi toga poslanja Crkve po djelovanju Duha Svetoga. Mi u sebi nosimo onaj pečat ljubavi Očeve u Kristu Isusu koji je Duh Sveti. Nemojmo to nikada zaboraviti, jer se Gospodinov Duh uvijek sjeća svakoga i hoće, osobito preko vas mladih, u svijetu potaknuti vjetar i plamen nove Pedesetnice.

5. Duh Sveti, "unutarnji Učitelj"

Dragi mladi, i danas dakle Duh Sveti nastavlja snažno djelovati u Crkvi i njegovi su plodovi obilni u mjeri kojom smo spremni otvoriti se njegovoj obnoviteljskoj snazi. Zato je važno da ga svatko od nas poznaje, uđe u odnos s Njime i da mu prepusti da ga on vodi. Ali, u ovoj točki javlja se naravno jedno pitanje: tko je za mene Duh Sveti? Zapravo, nije mali broj kršćana za koje je On i dalje "veliki nepoznati". Evo zašto sam vas, pripremajući se za sljedeći Svjetski dan mladih, htio pozvati da produbite osobno znanje o Duhu Svetome. U našem vjerovanju molimo: "Vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca, koji izlazi od Oca i Sina" (Nicejsko-carigradsko vjerovanje). Da, Duh Sveti, Duh ljubavi Oca i Sina, Izvor je života koji nas posvećuje, "jer je (Božja ljubav) razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan" (Rim 5,5). No, nije ga dovoljno poznavati; treba ga i prihvatiti kao vodiča naših duša, kao "unutarnjega Učitelja" koji nas uvodi u trojstveno Otajstvo, jer nas samo on može otvoriti vjeri i omogućiti nam da je svaki dan živimo u potpunosti. On nas potiče prema drugima, u nama pali oganj ljubavi, i čini nas misionarima Božje ljubavi.

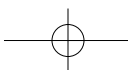
Dobro znam koliko vi mladi u srcu nosite veliko poštovanje i ljubav za Isusa, kako ga želite susresti i razgovarati s Njime. Zapamtite stoga da upravo prisutnost Duha u nama dokazuje, predstavlja i gradi našu osobu na samoj Osobi Isusa raskršćenja i uskrsloga. Postanimo, stoga, bliski s Duhom Svetim da to budemo s Isusom.

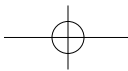
6. Sakramenti potvrde i euharistije

No - reći ćete - kako možemo dopustiti da nas obnovi Duh Sveti i rasti u našem duhovnom životu? Odgovor je kako znate: to se može po sakramentima jer se vjera rađa i u nama jača zahvaljujući sakramentima, ponajviše onima kršćanske inicijacije: krštenju, potvrdi i euharistiji koji su komplementarni i neodvojivi (usp. Katekizam Katoličke Crkve, 12585). Ta istina o tri sakramenta koji su na početku našega kršćanskoga bivanja možda je zanemarena u vjerskome životu ne maloga broja kršćana za koje su oni geste iz prošlosti bez stvarnoga utjecaja na današnjicu, kao korijeni bez životne limfe. Događa se da, kada se primi potvrda, brojni mladi udaljavaju od vjerskoga života. Ima također mladih koji uopće ne prime taj sakrament. A zapravo po sakramentima krštenja, potvrde i kasnije - na stalni način - euharistije Duh Sveti čini nas djecom Očevom, Isusovom braćom, članovima svoje Crkve, sposobnima za pravo svjedočenje evanđelja, korisnicima radosti vjere.

Zato vas pozivam da razmišljate o ovome o čemu vam pišem. Danas je osobito važno ponovno otkriti sakrament potvrde i pronaći njegovu vrijednost za naš duhovni rast. Tko je primio sakramente krštenja i potvrde neka se sjeti da je postao "hram Duha": Bog stanuje u njemu. Neka uvijek bude svjestan toga i neka učini da blago koje je u njemu donese plodove svetosti. Onaj tko je kršten, ali još nije primio sakrament potvrde, neka se pripremi na njegovo primanje znajući da će tako postati "dovršeni" kršćanin, jer potvrda usavršuje krsnu milost (usp. KKC, 1302-1303).

Potvrda nam daruje posebnu milost za svjedočenje i slavljenje Boga cijelim našim životom (usp. Rim 12,1); čini nas u nutrimni svjesnima naše pripadnosti Crkvi, "Tijelu Kristovu" čiji smo svi živi članovi, solidarni jedni s drugima (usp. 1 Kor 12,12-25). Dopuštajući da ga vodi Duh, svaki krštenik može dati svoj doprinos izgradnji Crkve zahvaljujući karizmama što ih On daruje jer "svakome se daje očitovanje Duha na korist" (1 Kor 12,7) na opću korist. A kada Duh djeluje u duhu stavlja svoje plodove koji su "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobro-

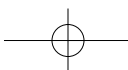
ta, vjernost, blagost, uzdržljivost" (Gal 5,22). Onima koji među vama još nisu primili sakrament potvrde upućujem srdačni poziv da se pripreme i da ga prime, tražeći pomoć od svojih svećenika. To je posebna prigoda milosti što vam je Gospodin nudi: nemojte dopustiti da vam izmakne!

Ovdje bih htio dodati jednu riječ o euharistiji. Za rast u kršćanskome životu potrebno se hraniti Tijelom i Krvlju Kristovom: naime, kršteni smo i potvrđeni u vidu euharistije (usp. KKC, 1322; apostolska pobudnica *Sacramentum caritatis*, 17). "Izvor i vrhunac" crkvenoga života, euharistija je "trajna Pedesetnica" jer svaki puta kada slavimo svetu misu primamo Duha Svetoga koji nas dublje ujedinjuje s Kristom i u Njemu nas mijenja. Ako, dragi mladi, često sudjelujete na euharistijskome slavlju, ako ćete malo svoga vremena posvetiti klanjanju pred Presvetim Sakramentom, iz Izvora ljubavi - Euharistije - doći će vam ona radosna odlučnost da život posvetite nasljeđujući evanđelje. Istodobno ćete doživjeti da nas tamo gdje ne dopiru naše snage Duh Sveti mijenja, ispunja svojom snagom i čini svjedocima punima misionarskoga žara Krista uskrsloga.

7. Potreba i hitnost poslanja

Mnogi mladi na svoj život gledaju sa zabrinutošću i postavljaju si brojna pitanja glede svoje budućnosti. Oni se zabrinuto pitaju: Kako se uključiti u svijet obilježen brojnim i teškim nepravdama i patnjama? Kako reagirati na sebičnost i nasilje koji, kako se ponekad čini, prevladavaju? Kako životu dati puni smisao? Kako pridonijeti da plodovi Duha na koje smo podsjetili ranije, "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost" (br. 6) natope ovaj ranjeni i krhki svijet, nadasve svijet mladih? Pod kojim uvjetima Duh životvorac prvoga stvaranja i nadasve drugoga stvaranja ili otkupljenja može postati nova duša čovječanstva? Ne zaboravimo da što je veći Božji dar - a onaj Isusova Duha je najveći - isto tako je velika potreba svijeta da ga primi

i zato je veliko i zanosnije poslanje Crkve da ga vjerodostojno posvjedoči. A vi mladi sa Svjetskim danom mladih na određeni način potvrđujete volju za sudjelovanjem u tome poslanju. Glede toga, dragi prijatelji, moram vas ovdje podsjetiti na neke istine o kojima treba razmatrati. Još vam jednom ponavljam da samo Krist može ispuniti najdublje težnje čovječjega srca; samo je On sposoban humanizirati čovječanstvo i odvesti ga do njegova "pobožanstvenjenja". Snagom svoga Duha On u nas ulijeva božansku ljubav koja nas čini sposobnima da ljubimo bližnjega i spremnima da mu se stavimo u službu. Duh Sveti osvjetljava, objavljujući raspetoga i uskrsloga Krista, pokazuje nam put da Mu postanemo sličniji, to jest da budemo "očitovanje i sredstvo ljubavi koja proistječe iz Njega" (enciklika *Deus caritas est*, 33). A tko dopusti da ga vodi Duh shvaća da staviti se u službu evanđelja nije fakultativni odabir, jer primjećuje koliko je hitno i drugima prenijeti tu Radosnu vijest. Ipak, još se jednom mora podsjetiti, Kristovi svjedoci možemo biti samo ako dopustimo da nas vodi Duh Sveti koji je "glavni djelatnik evangelizacije" (usp. *Evangelii nuntiandi*, 75) i "protagonist poslanja" (usp. *Redemptoris missio*, 21). Dragi mladi, kako su više puta ponavljali moji časni prethodnici Pavao VI. i Ivan Pavao II., naviještati evanđelje i svjedočiti vjeru danas je više nego nužno (usp. *Redemptoris missio*, 1). Netko misli da pokazati dragocjeno blago vjere osobama koje ju ne dijele znači biti netolerantan prema njima, ali to nije tako, jer predložiti Krista ne znači i nametnuti ga (usp. *Evangelii nuntiandi*, 80). Osim toga, već je dvije tisuće godina kako su dvanaestorica apostola dali život da bi Krist bio poznat i da bi ga se ljubilo. Otada se evanđelje kroz stoljeća i dalje širi zahvaljujući muškarcima i ženama poticanima istim misionarskim žarom. Stoga su i danas potrebni Kristovi učenici koji neće štedjeti vremena i energije da bi služili evanđelju. Potrebni su mladi koji će dopustiti da u njima gori Božja ljubav i koji će velikodušno odgovoriti na njegov snažan poziv kako su to učinili brojni mladi blaženici i sveci u

prošlosti, a i u vremenima koja nam nisu tako daleka. Osobito vam jamčim da Isusov Duh danas poziva vas mlade da budete nositelji lijepo vijesti o Isusu svojim vršnjacima. Nesumnjivi napor odraslih da na shvatljivi i uvjerljivi način dopru do područja mladih može biti znak kojim Duh želi potaknuti vas mlade da vi preuzmete teret za to. Vi poznajete idealnosti, jezike, a također i rane, očekivanja a ujedno i želju za dobrim svojih vršnjaka. Otvara se širok svijet osjećaja, rada, formacije, očekivanja, mladenačke patnje... Neka svatko od vas smogne hrabrosti da obeća Duhu Svetome da će jednoga mladoga dovesti Isusu Kristu, na način koji smatra najboljim, znajući dati "odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama" (usp. 1 Pt 3,15).

No, da biste dospjeli do toga cilja, dragi prijatelji, budite sveti, budite misionari jer se nikada ne može odvojiti svetost od poslanja (usp. Redemptoris missio, 90). Ne bojite se postati sveti misionari poput sv. Franje Ksaverskoga koji je proputovao Dalekim istokom navješćujući Radosnu vijest do zadnje snage, ili kao sveta Terezija od Djeteta Isusa koja je bila misionarka premda nije napustila Karmel: i jedan i druga su "zaštitnici misija". Budite spremni na kocku staviti svoj život da biste svijet obasjali Kristovom istinom; da biste s ljubavlju odgovorili na mržnju i na preziranje života; da biste navješćali nadu Krista uskrsloga u svim krajevima svijeta.

8. Zazivati "novu Pedesetnicu" na svijet

Poruka kardinala Claudija Hummesa Prefekt kongregacije za kler

Dragi katehete i katehisticice,

Mir Gospodnji bio s vama!

Želim vam uputiti svoj iskreni i bratski pozdrav u ovoj prvoj godini svog služenja Svetom Ocu Benediktu XVI. u Kongregaciji za kler, kojoj je također povjerena kateheza.

Dragi mladi, očekujem vas u velikome broju u srpnju 2008. u Sydneyu. Bit će to providonosna prigoda da u potpunosti doživimo snagu Duha Svetoga. Dođite u velikome broju, da budete nada i dragocjena potpora za zajednice Crkve u Australiji koje se pripremaju da vas prihvate. Za mladež zemlje koja će nas ugostiti bit će to izvrsna prilika za navješćanje ljepote i radosti evanđelja društvu koje je u mnogo čemu sekularizirano. Australija, kao i cijela Oceanija, treba ponovno otkriti svoje kršćanske korijene. U poslijesinodskoj pobudnici "Crkva u Oceaniji" Ivan Pavao II. napisao je: "Snagom Duha Svetoga Crkva u Oceaniji priprema se na novu evangelizaciju naroda koji su danas gladni Krista... Nova evangelizacija prioritet je za Crkvu u Oceaniji" (br. 18).

Pozivam vas da posvetite vrijeme molitvi i vašoj duhovnoj formaciji u ovome posljednjem dijelu puta koji nas vodi do XXIII. svjetskoga dana mladih, kako biste u Sydneyu mogli obnoviti obećanja svoga krštenja i svoje potvrde. Zajedno ćemo zazvati Duha Svetoga, tražeći s povjerenjem od Boga dar obnovljene Pedesetnice za Crkvu i za čovječanstvo trećega tisućljeća.

Marija, sjedinjena u molitvi s apostolima u dvorani Posljednje večere, neka vas prati tijekom ovih mjeseci i za sve mlade neka zadobije novo izlivanje Duha Svetoga koje će im zapaliti srca. Zapamtite: Crkva ima povjerenja u vas! Mi pastiri, osobito, molimo da ljubite i da činite da drugi sve više ljube Isusa i da ga vjerno slijedite. Tim osjećajima sve vas blagoslivljam velikom ljubavlju.

Neka vas blagoslovi na poseban način Bog dobar i velik u ljubavi, bogat milosrđem.

Pišem ovo na blagdan sv. Luke evanđeliste, prisjećajući se njegova temeljnog doprinosa u sveopćem navješćaju Isusa Krista umrlog i uskrslog i njegova kraljevstva.

Želim, prije svega, izraziti vam svoje

divljenje za vaše crkveno, često neumorno služenje kroz odgoj u katoličkoj vjeri tolikih katekumena ili već krštenih a vama povjerenih osoba. Jamčim svoju blizinu vama, predraga braćo i sestre, koji ste zauzeti u plemenitoj borbi za vjeru koja često od vas zahtjeva herojske žrtve na koje vi, uza sve to, odgovarate radošću i postojanošću.

U svakodnevnoj vjernosti Bogu i vjernosti čovjeku vi nastavljate biti istinsko bogatstvo za izgradnju vaših župnih zajednica. Vi ste jedan od znakova koji najviše obećaju i kojim nas Gospodin ne prestaje snažiti i iznenađivati.

Nastavite pokazivati žar i volju u istinskom stjecanju one fizionomije koja je vlastita učiteljima, odgojiteljima i svjedocima istine kako bi je cjelovito i vjerno prenijeli čovjeku našeg vremena.

Budite kadri ojačati svoju vjeru, *uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama (1 Pt 3,15)* molitvom, formacijom i ljubavlju. Budite uvijek radosni i zanosni također po svojim djelima, *da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu, komu slava i vlast u vijeke vjekova (1 Pt 4,11)*.

Potičem vas na molitvu i da s povjerenjem njegujete prema Gospodinu odnos ljubavi, predanja, slušanja i tišine.

U svijetu, koji je često bez nade i koji se prepušta nasilju i egoizmu, svaka vaša gesta, svaki vaš osmjeh, svaka vaša riječ ne-

ka bude živo svjedočanstvo da je Gospodin pobijedio grijeh i smrt i da je ljubav moguća.

Svima koje susrećete otkrivajte lice Kristovo u zahvalnosti i vjernosti vašem služenju. Neka Duh Gospodnji obnovi vaš život i učini da raste zajedništvo među vama.

“I neka svijet našeg vremena koji traži, sad u tjeskobi, sad u nadi, uzmogne primiti Radosnu vijest ne od tužnih i malodušnih, nestrpljivih i tjeskobnih navjestitelja nego od službenika Evanđelja čiji život izjuruje žarom, koji su prvi u sebe primili Kristovu radost i koji dragovoljno na kocku stavljaju svoj život da bi Kraljevstvo bilo navješteno i da bi se Crkva zasadila usred svijeta”. (Evangeliu nuntiandi 80).

Zazivam na vas onaj blagoslov koji je bio tako drag sv. Franji Asiškom:

Gospodin te blagoslovio i sačuvao.

Pokazao ti lice svoje i smilovao ti se.

Svratio pogled svoj na tebe i dao ti mir.

Neka vas vodi i prati Djevica Marija, zvijezda evangelizacije i neka vam bude znak sigurne nade!

U Vatikanu o svetkovini sv. Luke evanđeliste, 18. listopada 2007.

Claudio kardinal Hummes, prefekt

Priopćenje s 41. zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

BK BiH

U Lorenzagu, 20. srpnja 2007.

Benedikt XVI.

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je od 28. do 30. studenoga 2007. u Nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu svoje 41. redovno zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića. Osim članova BK BiH, na zasjedanju su sudjelovali: beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Beogradu; dubrovački biskup mons. dr. Želimir Puljić, delegat Hrvatske biskupske konferencije; te biskup u miru iz Linza mons. Maximilian Aichern, delegat Austrijske biskupske konferencije. Tijekom zasjedanja biskupima BK BiH uputio je svoj pozdrav apostolski nuncij u BiH mons. Alessandro D'Errico i prenio blagoslov Svetog Oca i poruke Svete Stolice.

Biskupi su s radošću primili izraze blizine koje su im prenijeli delegati iz Dubrovnika, Beograda i Linza te izrazili zahvalnost za svu dosadašnju pomoć i suradnju. Ističući trajnu bratsku solidarnost biskupa iz Hrvatske, biskupi su također posebno zahvalili Austrijskoj BK za partnersku suradnju na razini pojedinih dijeceza kao i za konkretan materijalni doprinos za razne crkvene projekte, osobito na socijalnom planu.

Prihvatajući poticaj državnoga tajnika Svete Stolice kardinala Tarcisija Bertonea, biskupi su odlučili da se prigodom spomenuta Marije pomoćnice kršćana (24. svibnja), zaštitnice Kine, u svim župama moli posebno za kineske katolike i organizira kolektu za pomoć Katoličkoj Crkvi u Kini, u nedjelju 25. svibnja 2008.

Saslušavši izvješće svoga delegata s 22. konferencije o Pastoralu i skrbi za bolesne stare osobe, koja je održana nedavno u Rimu, biskupi potiču karitativne i pastoralne djelatnike da rade na buđenju svijesti o dostojanstvu i vrijednosti svake osobe, a osobito

starih bolesnih, te da za njih pokažu prioritet jer su upravo oni sve češće na rubu društva i prepušteni samima sebi.

Biskupi su razmotrili i izvješće svoga delegata na Prvom međunarodnom susretu pastora beskućnika, također održanom u Rimu ovih dana. Izražavaju žaljenje da se beskućnicima u BiH, kojih se broj točno ni ne zna, gotovo nitko sustavno ne bavi. Zahvaljuju karitativnim djelatnicima koji se, unatoč teškim uvjetima, nastoje raditi na tom planu. Pozivaju da se problemu nemalebroja beskućnika pristupi odgovorno i sveobuhvatno.

Nakon izlaganja pročelnika Katehetskog vijeća o razvoju i sadašnjem stanju župne kateheze i školskoga vjeronauka, i rasprave o tome, biskupi izražavaju zahvalnost svim katoličkim katehetama i katehisticama u ovoj zemlji za njihov ustrajan i nezamjenjiv udio u odgoju i izobrazbi djece i mladeži, ne samo poukom u školi nego i primjerom vlastita kršćanskog života. Potiču župnike i druge njihove kvalificirane suradnike da sa svom odgovornošću posvećuju dužnu brigu župnoj katehezi kao povlaštenu mjestu i sredstvu kršćanskoga odgoja i rasta. Za to su im na raspolaganju na poseban način sadržaji i sugestije Općega direktorija za katehezu Kongregacije za kler (2000.) i Župne kateheze u obnovi župne zajednice, Plan i program, koju su izdali Nacionalni katehetski ured HBK i Hrvatski institut za liturgiju (2000.). U vrijeme komunističke vladavine sav se vjeronauk, i školskoga sadržaja i župne kateheze, odvijao u župi. S novim demokratskim promjenama omogućeno je da se konfesionalni vjeronauk izvodi u školama po razrednim udžbenicima. A župne kateheze: s odgojem za crkveno služenje i crkveno zajedništvo, s pripremom na pojedinačne sakramente ispovijedi, pričesti, krizme, braka; liturgijski život s pjevanjem, biblijski kružoci s produbljenjem Božje riječi, trebaju se održavati u župnim prostorijama prema gore naveden-

im priručnicima. Oba su vida vjerske pouke i odgoja nužna i obvezna.

Saslušavši prikaz u vezi s opakom bolešću AIDS, i nazočnom i u Bosni i Hercegovini, biskupi su podržali projekte koje provodi Caritas BK BiH u suradnji s biskupijskim Caritasima. Potaknuli su na još veću zauzetost u borbi protiv ovisnosti o drogi, koja je gotovo u svim krajevima uzela maha te je često uzrok ne samo izgubljenosti pojedinaca nego i razaranja cijelih obitelji s dugotrajnim posljedicama za društvenu i vjersku zajednicu. Iznova pozivaju sve mjerodavne strukture vlasti, vjerske, humanitarne i druge organizacije, odgojne ustanove i medijske djelatnike kako bi se svi zajedno i uspješno borili protiv pošasti "ovisnosti" u društvu.

Biskupi su upoznati s dokumentom HBK o Pastoralu sakramenata u župnoj zajednici koji je u pripravi i odlučili razmotriti mogućnost njegove prilagodbe pastoralnim potrebama Crkve u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su odredili delegate za 49. međunarodni euharistijski kongres u Quebecu u Kanadi u lipnju 2008. godine; za Susret hrvatske katoličke mladeži, 26. i 27. travnja 2008. u Varaždinu, te za Svjetski susret mladih u Sydneyu u srpnju 2008. Zahvalni onima koji su pripremili materijale za Susret hrvatske katoličke mladeži u Varaždinu, bi-

skupi pozivaju mlade iz svojih biskupija da se već sada aktivno uključe u pripravu za taj susret i na njemu sudjeluju u što većem broju.

Također su razmotrili i obilježavanje Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana (18.-25. siječnja 2008.) i preporučili da se u svakom biskupijskom sjedištu, i gdje god je to moguće, organiziraju molitveni i drugi ekumenski susreti s drugim kršćanima.

U katedrali Srca Isusova biskupi su uvečer 29. studenoga slavili svetu Misu za mir i pravdu u Bosni i Hercegovini, s homilijom biskupa Želimira Puljića. Biskupi i ovaj put, pridružujući se svima onima koji se zalažu za pravdu i mir u ovoj zemlji, pozivaju katolike na postojanost i molitvu, a sve ljude podsjećaju na bolno iskustvo da se nepravdom i nasiljem ne postiže nikakvo i ničije dobro. Ohrabreni upravo objavljenom enciklikom pape Benedekta XVI. "U nadi spašeni", naglašavaju da je snagom nade u Boga moguće izdržati u svim kušnjama i doći do ljudskije budućnosti za sve.

Na blagdan sv. Andrije apostola, 30. studenoga u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji biskupi su s poglavarima i profesorima slavili Euharistiju na svršetku i svoga zasjedanja i bogoslovske duhovnih vježbi.

Sarajevo, 30. studenog 2007.

Pravilnik komisije za nauk vjere Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Komisija za nauk vjere (dalje: Komisija) je radno tijelo koje po nalogu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) prati i proučava pitanja vezana uz pravovjerje i cjelovitost katoličkoga nauka. Sjedište Komisije je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Komisija ima predsjednika, potpredsjednika i druge članove.

Predsjednik, potpredsjednik i članovi Komisije su biskupi koje bira Sabor BK BiH a imenuje predsjednik BK BiH.

Mandat predsjednika, potpredsjednika i članova Komisije traje pet godina i može biti produljivan.

Tajnik Komisije je aktualni generalni tajnik BK BiH.

Članak 3.

Predsjednik Komisije po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za

određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Komisije, mogu sudjelovati na sjednicama Komisije na poziv onoga tko njima predsjedava, ali bez prava glasa.

Članak 4.

Dnevni red sjednice Komisije sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Predsjednik saziva sjednice Komisije po potrebi, ili na prijedlog jednoga biskupa, člana BK BiH. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Komisije mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Sjednice se Komisije redovito održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugom mjestu.

Članak 5.

Predsjedatelj na sjednici vodi brigu da se raspravlja samo o onom što je naznačeno u dnevnom redu.

Članak 6.

Predsjednik Komisije izvješćuje Sabor BK BiH o zaključcima i smjernicama za daljnji rad.

Članak 7.

Redovite financijske izdatke za rad Komisije podmiruje Tajništvo BK BiH.

Članak 8.

Putni troškovi dolaska na sjednicu Komisije podmiruju se iz blagajne Tajništva BK BiH a stručnjacima laicima se dodaje naknada.

Članak 9.

Tajnik vodi brigu o arhivu i drugim dokumentima Komisije. Sve spise tajnik registrira u urudžbenom zapisniku.

Članak 10.

Ako se na sjednici Komisije zaključi da je to potrebno, kraću obavijest za javnost o sjednici i radu Komisije sastavljaju i daju za KTA BK BiH predsjednik i tajnik. Pojednostosti o tijeku sjednice i radu Komisije članovi ne smiju iznositi u javnost.

Članak 11.

Pravilnik Komisije potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

BK BiH

Pravilnik Vijeća za liturgiju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Narav i sjedište

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 1.

Vijeće za liturgiju (dalje: Vijeće) je radno tijelo Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) te je za svoje djelovanje isključivo njoj odgovorno.

Svrha

Članak 2.

Zadaća Vijeća je promicati liturgijsko-pastoralnu djelatnost u duhu obnovljene

BK BiH

liturgije Katoličke crkve, liturgijskih dokumenata Svete stolice i BK BiH te važećih liturgijskih knjiga u mjesnim Crkvama BiH. Stoga je svrha Vijeća:

- a) Zauzimati se za primjenu liturgijskih smjernica Katoličke Crkve, Svete Stolice i BK BiH te o tome izvješćivati Sabor BK BiH.
- b) Priređivati i promicati liturgijske tečajeve i druge skupove za liturgijsku formaciju klera, redovništva i laika.
- c) Brinuti se po potrebi za prevođenje liturgijskih tekstova i za njihovu prilagodbu našem području prema smjernicama Svete Stolice.
- d) Promicati izdavanja liturgijskih časopisa i knjiga, kako znanstvenih tako i pučkih, kao i drugih liturgijskih pomagala na hrvatskom jeziku.
- e) Poduzimati istraživanja konkretnog stanja liturgije i liturgijskog pastoralna na području naših biskupija, koristeći se pri tome i radom Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral.
- f) Gajiti veze i suradnju sa srodnim ustanovama hrvatskoga jezičnog područja, kao što su npr. Instituti za crkvenu glazbu, Katehetski instituti, Instituti za duhovnost i slično.

Članstvo

Članak 3.

1. Vijeće sačinjavaju: biskup predsjednik, tajnik, te drugi članovi, stručnjaci i djelatnici s područja liturgije, pastoralna, liturgijske glazbe i umjetnosti kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset.
2. Članove Vijeća predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara, ako se radi o redovniku.
3. Mandat u Vijeću traje pet godina i može biti produljivan.
4. Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosno tijela i njegovim

prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Predsjednik

Članak 4.

1. Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Sabor BK BiH.
2. Služba predsjednika traje pet godina s mogućnošću ponovnog izbora.
3. Dužnosti predsjednika su:
 - a) voditi rad Vijeća;
 - b) sazivati sjednice Vijeća i redovito im predsjedati;
 - c) izvješćivati Konferenciju o radu Vijeća;
 - d) zastupati Vijeće;
 - e) potpisivati zapisnik sjednica i druge dokumente.

Tajnik

Članak 5.

1. Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.
2. Služba tajnika traje pet godina s mogućnošću ponovnog izbora.
3. Dužnosti tajnika su:
 - a) voditi zapisnik sjednica i ostalu administraciju Vijeća;
 - b) sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid u odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK;
 - c) sastavljati izvješća za BK BiH i zajedno ih s predsjednikom potpisivati;
 - d) čuvati spise Vijeća;
 - e) surađivati s tajnikom Liturgijskog vijeća Hrvatske BK i drugih BK te o tome izvješćivali Vijeće;
 - f) prikupljati građu za rad Vijeća i vršiti druge zadatke koje mu povjeri predsjednik ili Vijeće.

Način rada

Članak 6.

1. Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

2. Vijeće se redovito sastaje barem jedanput godišnje na sjednicu, a po potrebi i više puta kada to zatraže predsjednik Vijeća, predsjednik BK BiH ili barem četvrtina članova Vijeća.

3. Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi članovi. Spriječeni član je dužan o tome obavijestiti predsjednika ili tajnika Vijeća.

4. Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjedava, ali bez prava glasa.

Članak 7.

1. Rad sjednice se odvija prema unaprijed najavljenom dnevnom redu. Sjednicama tijela BK BiH predsjedava predsjednik odnosno tijela ili, u njegovoj odsutnosti, njegov ovlaštenik.

2. Vijeće može zasjedati ako je nazočna najmanje polovica članova, a zaključci se donose natpolovičnom većinom glasova nazočnih članova.

3. Predmet rasprave redovito određuje predsjednik Vijeća u dogovoru s tajnikom, ali ga može predložiti i trećina članova Vijeća barem 20 dana prije sjednice.

4. Kraću obavijest za javnost o radu vijeća

možu dati predsjednik i tajnik Vijeća.

5. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 8.

1. Na sjednicama imaju pravo glasa svi članovi Vijeća. U slučaju neodlučnog ishoda glasovanja, većinu odlučuje predsjednik.

2. U važnim pitanjima odluke se donose dvotrećinskom većinom nazočnih članova. Koja su pitanja u tom smislu važna, određuje predsjednik prema stavu BK BiH.

Članak 9.

1. Vijeće je u uskoj povezanosti s dijecezanskim liturgijskim vijećima, odnosno dijecezanskim konzultorima za liturgiju. Vodi brigu o njihovom radu i upoznaje ih s novim liturgijskim smjernicama.

2. U svom radu Vijeće na poseban način surađuje sa Liturgijskim vijećem Hrvatske biskupske konferencije.

Troškovi

Članak 10.

Troškovi putovanja članova Vijeća podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Dopune i promjene Pravilnika

Članak 11.

Promjene i dopune Pravilnika može predlagati Vijeće a vrši ih Sabor BK BiH.

Članak 12.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za kler i sjemeništa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Narav vijeća

1. Vijeće za kler i sjemeništa (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) je radno tijelo BK BiH. Po nalogu episkopata ono prati i proučava sva relevantna pitanja vezana za duhovnu i intelektualnu formaciju članova prezbitarija i svećeničkih pripravnika (kandidata). Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članstvo

2. Vijeću predsjedava biskup kojeg izabire Sabor BK BiH.

3. Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

4. Mandat članova Vijeća traje pet godina i može biti produljivan.

5. Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku Vijeća i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Predsjednik

6. Predsjednik Vijeća:

- vodi rad Vijeća,
- saziva sjednice Vijeća,
- redovito predsjedava sjednicama Vijeća,
- bira i imenuje tajnika Vijeća,
- izvješćuje sabor BK BiH o radu Vijeća,
- zastupa Vijeće,
- potpisuje zapisnik sjednica i druge dokumente Vijeća,
- prenosi naloge i smjernice sabora BK BiH članovima Vijeća.

Tajnik

7. Tajnik Vijeća:

- obavlja dužnosti koje mu povjeri Vijeće ili predsjednik,
- vodi zapisnik na sjednicama Vijeća,
- sastavlja izvješća za Sabor BK BiH,
- čuva spise Vijeća,
- surađuje s tajnicima Vijeća za kler i Vijeća za sjemeništa Hrvatske biskupske konferencije, kao i s istoimenim vijećima drugih BK i o tome izvješćuje Vijeće.

Način rada vijeća

8. Predsjednik Vijeća najmanje jedanput godišnje saziva sjednice Vijeća koje se redovito održavaju u Tajništvu BK BiH a prema dogovoru i u drugim mjestima.

9. Svi članovi su dužni sudjelovati na sjednicama Vijeća. Ukoliko je neki član spriječen, dužan je o tome pravovremeno obavijestiti predsjednika ili tajnika Vijeća.

10. Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjedava, ali bez prava glasa.

11. Vijeće može zasjedati ako je nazočna barem polovica članova.

12. Zaključci se na sjednici donose natpolovičnom većinom glasova prisutnih članova Vijeća.

13. Rad se sjednice odvija prema unaprijed najavljenom dnevnom redu što ga određuje predsjednik vijeća u dogovoru s tajnikom uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

14. Zapisnik Vijeća vodi tajnik. Na početku

sjednice se čita zapisnik prethodne sjednice, na koji članovi vijeća mogu izraziti svoje primjedbe. Provjerit će se također jesu li izvršeni zaključci prethodne sjednice.

15. Tajnik Vijeća će:

a) u zapisnik ubilježiti prisutne i odsutne članove, tijek rada sjednice, a posebno sve zaključke sjednice, koje je na sjednici dužan formulirati predsjednik,

b) sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK;

16. Kraću obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća.

17. Pojednostosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Financiranje

18. Troškovi rada Vijeća (potrošni materijal,

slanje obavijesti, putni troškovi za sudjelovanje članova Vijeća, pravična naknada drugim sudionicima na sjednicama i dr.) i troškovi putovanja članova Vijeća podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Dopune i promjene

19. Promjene i dopune Pravilnika može predlagati Vijeće dvotrećinskom većinom glasova svih članova Vijeća a odluku o promjenama i dopunama donosi Sabor BK BiH.

20. Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Vijeće za Ustanove posvećenoga života i Družbe apostolskoga života (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) utemeljuje se i djeluje sukladno smjernicama i odredbama Kongregacije za redovnike i svjetovne ustanove i Kongregacije za biskupe: *Mutuae relationes*, od 14. svibnja 1978., br. 63., i Statuta Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, čl. 28-30.

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Vijeće je radno tijelo BK BiH.

Svrha i zadaća Vijeća je istraživati i razmatrati pitanja apostolskoga djelovanja Ustanova posvećenoga života i Družbi apostolskoga života unutar mjesnih Crkava BK

BiH, te da svoje zaključke i prijedloge dostavlja Biskupskoj konferenciji.

Vijeće, sukladno čl. 29. Statuta BK BiH, organizira i koordinira izvršenje odluka, uputa i preporuka koje donese Biskupska konferencija, a tiču se zajedničkoga javnog nastupanja, izvanjskoga života i djelovanja članova i zajednica Ustanova posvećenoga života i Družbi apostolskoga života.

Članak 3.

Vijeće sačinjavaju: predsjednik, tajnik i drugi članovi.

Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vj-

erniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Članak 4.

Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Sabor BK BiH. Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Članak 5.

Zadaća predsjednika Vijeća je da bar em jednom godišnje, a prema potrebi i više puta, osobito ako to zatraže članovi Vijeća ili predsjednik BK BiH, sazove sjednicu Vijeća, da utvrđuje dnevni red i da sjednici predsjedda.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi članovi.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjedda, ali bez prava glasa.

Članak 6.

Dužnost tajnika Vijeća je voditi zapisnik sjednica, čuvati spise Vijeća, s predsjednikom formulirati zaključke Vijeća, sastavljati izvješće za BK BiH o radu Vijeća, sastav-

iti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid u odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Članak 7.

Sjednice Vijeća se redovito održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema potrebi i dogovoru članova mogu se držati i na drugom mjestu.

Članak 8.

Kraću obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 9.

Mandat u Vijeću traje pet godina i može biti produljivan.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosnoga tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanom izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Članak 10.

Troškovi putovanja članova Vijeća podmiruju se iz riznice BK BiH, a laicima se dodaje naknada.

Članak 11.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za laike Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

BK BiH

Članak 1.

Vijeće za laike (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije BiH (dalje: BK BiH) utemeljuje se i djeluje prema koncilskom dekretu Apostolicam actuositatem i pokoncilskim dokumentima o laicima, osobito Formacija laika, iz 1978. i Putovi Koncila, iz 1987. Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Sabor BK BiH.

Članak 3.

Svrha je Vijeća: proučavati pitanja laikata o kojima BK BiH traži mišljenje, istraživati sve ono što se odnosi na djela apostolata u domaćoj Crkvi i pomagati uzajamno koordiniranje različitih laičkih inicijativa i udruga.

Članak 4.

Vijeće sačinjavaju: biskup predsjednik, tajnik, te drugi članovi.

Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Članak 5.

Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Dužnost je tajnika voditi zapisnik sjednica, čuvati spise Vijeća i sastavljati izvještaj sjednice za BK BiH, sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane

sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Članak 6.

Mandat u Vijeću traje pet godina i može biti produljivan.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosnoga tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Članak 7.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi članovi.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjeda, ali bez prava glasa.

Članak 8.

Sjednice se vijeća redovito održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugim mjestima.

BK BiH

Članak 9.

Kraču obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednosto o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 10.

Troškovi putovanja članova Vijeća podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Članak 11.

Pravilnik stupa na snagu nakon što ga prihvati i odobri BK BiH.

Članak 12.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za katehezu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

GLAVA PRVA

Narav i sastav

Članak 1.

Vijeće za katehezu (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) je radno tijelo Konferencije koje je u svom djelovanju isključivo odgovorno Konferenciji.

Članak 2.

Vijeće čine predsjednik te ostali članovi i stručnjaci koje imenuje Konferencija kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset.

Članak 3.

Vijeće djeluje aktivnim radom svih članova na redovnim sjednicama Vijeća. Vijeće prema potrebi može djelovati preko posebnih radnih tijela.

Članak 4.

Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Konferencija na pet godina.

Predsjednik Vijeća:

a) predlaže Konferenciji članove Vijeća koje potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK

BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku;

b) saziva sjednice Vijeća i njima predsjedava;

c) izvješćuje Konferenciju o radu Vijeća;

d) zastupa Vijeće.

Članak 5.

Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Zadaća je tajnika:

a) sastavljati zapisnik sjednice Vijeća koji potpisuje zajedno s predsjednikom;

b) voditi korespondenciju s članovima Vijeća i povezivati njihov rad;

c) održavati po potrebi vezu s drugim vijećima Konferencije i dijecezanskim Katehetskim uredima;

d) surađivati s tajnicima vijeća za katehizaciju pri drugim biskupskim konferencijama;

e) prikupljati građu važnu za rad Vijeća;

f) čuvati arhiv Vijeća;

g) vršiti zadaće koje mu povjere predsjednik i Vijeće.

Članak 6.

Mandat u Vijeću traje pet godina i može biti produljivan.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom

mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosno tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanom izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

GLAVA DRUGA

Djelovanje i nadležnost vijeća

Članak 7.

Vijeće se bavi pitanjima organizacije i promicanja evangelizacije, religioznog odgoja i kateheze i o njima donosi prijedloge Konferenciji.

Članak 8.

U svom radu Vijeće na poseban način surađuje s Vijećem za katehizaciju Hrvatske biskupske konferencije.

Članak 9.

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 10.

Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Članak 11.

Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi članovi. Ako je netko od članova spriječen, dužan je o tome obavijestiti predsjednika ili tajnika.

Članak 12.

Predsjednik po potrebi može zatražiti

pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjeda, ali bez prava glasa.

Članak 13.

Na sjednicama pravo glasovanja imaju članovi Vijeća.

Članak 14.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Članak 15.

Vijeće valjano odlučuje glasovanjem ako je prisutna natpolovična većina članova. Glasovanje se vrši prema odredbama Zakonika kanonskog prava (kan. 119).

Članak 16.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK;

Predsjednik izvješćuje Konferenciju o radu i prijedlozima Vijeća.

Članak 17.

Radna tijela na sjednicama Vijeća podnose izvješća o svom radu.

GLAVA TREĆA

Različite odredbe

Članak 18.

Troškovi Vijeća i njegovih radnih tijela namiruju se iz blagajne BK BiH. Svakom članu Vijeća daje se nadoknada putnih troškova, a laicima članovima Vijeća i honorar za dolazak na sjednice i podmiruju se troškovi sudjelovanja pojedinih članova na različitim susretima po mandatu Vijeća.

Članak 19.

Kraču obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Članovi Vijeća i oni koji sudjeluju u radu radnih tijela dužni su, prema naravi predmeta, o njihovu radu i raspravama čuvati tajnu.

Članak 20.

Ovaj Pravilnik važi od dana odobren-

ja BK BiH i ne može se mijenjati bez njezina pristanka.

Članak 21.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za obitelj Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Vijeće za obitelj (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) je radno tijelo Konferencije kojoj je u svom djelovanju odgovorno. Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Vijeće se bavi pitanjima i problematikom obiteljskoga pastoralna. Donosi prijedloge u vezi s promicanjem kršćanskih obitelji.

Članak 3.

Predsjednik Vijeća je biskup a bira ga Sabor BK BiH.

Članak 4.

Vijeće sačinjavaju: biskup predsjednik, tajnik te drugi članovi.

Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i

uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Članak 5.

Mandat Vijeću traje pet godina i može biti produljivan.

Članak 6.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosnoga tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Članak 7.

Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Članak 8.

Dužnost je tajnika: voditi zapisnik sjednice i ostalu administraciju Vijeća, čuvati spise Vijeća i sastavljati izvješća za sjednice BK BiH.

Članak 9.

Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dva deset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Članak 10.

Sjednice Vijeća redovno se održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugom mjestu.

Članak 11.

Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi članovi. U slučaju opravdane spriječenosti potrebno je izvijestiti tajnika.

Članak 12.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući obzir prijedloge ostalih članova.

Članak 13.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu su-

djelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjedava, ali bez prava glasa.

Članak 14.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Članak 15.

Kraču obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 16.

Troškovi putovanja članova vijeća podmiruju se iz riznice BK BH a laicima se dodaje naknada.

Članak 17.

Pravilnik stupa na snagu nakon što ga prihvati i odobri BK BiH.

Članak 18.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Vijeće za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama (u daljnjem tekstu: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BK BiH) je radno tijelo Konferencije koje je u svom

djelovanju odgovorno isključivo Konferenciji.

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Vijeće se bavi pitanjima i problemati-

BK BiH

kom ekumenizma i dijaloga među religijama i kulturama te, na temelju crkvenih dokumenata o dijalogu i ekumenizmu, donosi prijedloge za promicanje ekumenskoga i dijaloškoga duha, proučava pitanja o kojima BK BiH traži mišljenje, njeguje duhovno ekumensko i dijaloško ozračje u katoličkim zajednicama te uspostavlja i održava odnose s nekatoličkim Crkvama i crkvenim zajednicama i drugim vjerskim zajednicama.

Članak 3.

Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Sabor BK BiH.

Članak 4.

Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Članak 5.

Mandat članova Vijeća traje pet godina i može biti produljivan.

Članak 6.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosno tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanom izostankom sa sjednice tri puta uzastopce.

Članak 7.

Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Članak 8.

Dužnost je tajnika: voditi zapisnik sjednice i ostalu administraciju Vijeća, čuvati

spise Vijeća i sastavljati izvješća za sjednice BK BiH.

Članak 9.

Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Članak 10.

Sjednice se Vijeća redovito održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugom mjestu.

Članak 11.

Na sjednicama Vijeća dužni su sudjelovati svi njegovi članovi. U slučaju opravdane spriječenosti potrebno je izvijestiti tajnika.

Članak 12.

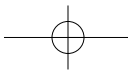
Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Članak 13.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjeda, ali bez prava glasa.

Članak 14.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Članak 15.

Kraču obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednostosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 16.

Troškovi putovanja članova Vijeća

podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Članak 17.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za crkvena kulturalna i materijalna dobra Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Vijeće za crkvena kulturalna i materijalna dobra (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) je radno tijelo koje po nalogu BK BiH prati i proučava pitanja vezana uz crkvena kulturalna i materijalna dobra te svojim savjetom pomaže biskupima u izvršavanju njihovih pastirskih dužnosti.

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Svrha je Vijeća pratiti i unapređivati stanje crkvenih kulturalnih i materijalnih dobara, na način da proučava opća pitanja stanja i zaštite crkvenih kulturalnih i materijalnih dobara, povrata nacionaliziranih crkvenih kulturalnih i materijalnih dobara i državnoga zakonodavstva u vezi s tim, nastoji da crkveni službenici i vjernici postanu sve više svjesni važnosti i potrebe čuvanja crkvene umjetničke baštine i predlaže mjere zaštite i očuvanja crkvenih kulturalnih dobara.

Članak 3.

Vijeću predsjedja biskup kojeg izabere Sabor BK BiH.

Članak 4.

Članove Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara, ako se radi o redovniku, potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH.

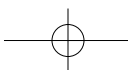
Mandat u članova Vijeća traje pet godina i može biti produljivan.

Članak 5.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjedja, ali bez prava glasa.

Članak 6.

Radi djelotvornosti i lakšeg međusobnog komuniciranja predsjedniku Vijeća pomaže tajnik kojega bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća. Tajnik koordinira rad Vijeća te obavlja druge dužnosti koje mu povjeri Vijeće ili predsjednik Vijeća.

BK BiH

Članak 7.

Svi su članovi dužni sudjelovati na sjednicama Vijeća. Ako je neki član spriječen, dužan je to pravodobno javiti tajniku Vijeća koji vodi evidenciju o sudjelovanju članova sjednicama.

nalogu BK BiH Vijeće može pripremiti dokumente o određenim kulturno-pastoralnim temama, koje može objaviti po izričitom odobrenju BK BiH.

Članak 8.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosno tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanom izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Članak 12.

Redovite financijske izdatke za rad Vijeća podmiruje Tajništvo BK BiH.

Članak 13.

Putni troškovi dolaska na sjednicu Vijeća podmiruju se iz blagajne Tajništva BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Članak 9.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Članak 14.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Članak 15.

Kraću obavijest za javnost o sjednici i radu Vijeća sastavljaju i daju za KTA BK BiH predsjednik i tajnik. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne smiju iznositi u javnost.

Članak 10.

Predsjedatelj na sjednici vodi brigu da se raspravlja samo o onom što je naznačeno u dnevnom redu.

Članak 16.

Sve ono što nije predviđeno ovim Pravilnikom Vijeća ravna se prema Uredbi za Tajništvo i ustanove BK BiH.

Članak 11.

Predsjednik Vijeća izvješćuje Sabor BK BiH o zaključcima i smjernicama za daljnji rad kao i o stručnom mišljenju Vijeća. Po

Članak 17.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Pravilnik Vijeća za sredstva društvenoga priopćavanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

BK BiH

Pravilnik

Članak 6.

Članak 1.

Vijeće za sredstva društvenog priopćavanja (dalje: Vijeće) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) je radno tijelo Konferencije i njoj je u svom djelovanju odgovorno.

Sjedište Vijeća je pri sjedištu BK BiH.

Članak 2.

Vijeće se bavi pitanjima i problematikom sredstava društvenog priopćavanja, posebno u službi evangelizacije. S tim u vezi, donosi prijedloge za promicanje sredstava društvenog priopćavanja i sudjelovanje u izgradnji javnoga mnijenja.

Članak 3.

Predsjednik Vijeća je biskup kojega bira Sabor BK BiH.

Članak 4.

Vijeće sačinjavaju: biskup predsjednik, tajnik te drugi članovi Vijeća kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset. Imajući u vidu urednike već postojećih katoličkih sredstava za društvena priopćavanja, članove predlaže predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Članak 5.

Mandat članova Vijeća traje pet godina s mogućnošću produženja.

Članstvo u Vijeću prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku odnosno tijela i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Članak 7.

Tajnika Vijeća bira i imenuje predsjednik Vijeća između članova Vijeća.

Članak 8.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Članak 9.

Sjednice Vijeća saziva predsjednik. Vijeće se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Vijeća mora biti upućen barem dva deset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Članak 10.

Sjednice Vijeća redovno se održavaju u Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugom mjestu.

Članak 11.

Na sjednicama Vijeća dužni su sud-

jelovati svi članovi. U slučaju opravdane spriječenosti potrebno je izvijestiti tajnika.

Članak 12.

Dnevni red sjednice Vijeća sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Članak 13.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Vijeća, mogu sudjelovati na sjednicama Vijeća na poziv onoga tko njima predsjeda, ali bez prava glasa.

Članak 14.

Kraču obavijest za javnost o radu

Pravilnik komisije "Iustitia et pax" **Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine**

1. Podrijetlo

Drugi vatikanski sabor je zaželio da bude ustanovljen "neki organizam univerzalne Crkve čija bi dužnost bila pobuditi zajednicu katolika da se promiče napredak zemalja koje su u bijedi i socijalna pravda među narodima" (Gaudium et spes, br. 90). Odgovarajući na ovaj poziv Sabora, papa Pavao VI. je 6. siječnja 1967. motuproprijem *Catholicam Christi Ecclesiam* osnovao Papinsku komisiju "iustitia et pax". Poslije deset godina probnoga rada isti Papa je 10. prosinca 1976. motuproprijem *Iustitiam et Pacem* Komisiji dao konačno poslanje.

Tako je bilo sve do 28. lipnja 1988. kad je papa Ivan Pavao II., provodeći opći preustroj Rimske kurije, apostolskom konstitucijom *Pastor Bonus* Komisiju preimenovao u Papinsko vijeće "iustitia et pax".

Poštujući odredbu pape Pavla VI. (*Iustitiam et Pacem*, 1976.) da pojedine biskupske konferencije imaju svoju Komisiju, Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine (dalje: BK BiH) na svom devetom

vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost.

Članak 15.

Troškovi putovanja članova Vijeća podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Članak 16.

Dopunjeni Pravilnik Vijeća potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

redovitom zasjedanju 28. - 29. travnja 1997., a u skladu s nazivljem kojega predviđa *Pastor Bonus*, osnovala je Komisiju "iustitia et pax" BK BiH (dalje: Komisija).

2. Svrha i poslanje

Apostolska konstitucija *Pastor Bonus* definirala je svrhu i poslanje Papinskoga vijeća "iustitia et pax". Unutar toga okvira Komisija će nastojati:

- na području BK BiH promicati pravdu i mir prema načelima Evanđelja i crkvenoga društvenoga nauka;
- produbljivati katolički društveni nauk i truditi se da on bude širen i primjenjivan naročito u onome što se tiče odnosa radnika i poslodavaca;
- prikupljati vijesti i rezultate istraživanja o pravdi i miru, o napretku naroda i povredama ljudskih prava te ih vrednovati i upoznavati javnost o zaključcima; njegovati odnose s katoličkim udrugama i drugim ustanovama, također i izvan Katoličke crkve, koje se iskreno zauzimaju za ostvarenje pravde i

mira u svijetu;
 - nastojati, naročito u prigodi Svjetskoga dana mira, da se na području BK BiH stvori opća osjetljivost za mir;
 - održavati posebne odnose s Papinskim vijećem "iustitia et pax".

3. Ustroj

Predsjednik Komisije je biskup kojega bira Sabor BK BiH. Ima jednoga potpredsjednika kojega biraju članovi Komisije apsolutnom većinom glasova a imenuje ga predsjednik Komisije.

Tajnika Komisije bira i imenuje predsjednik Komisije između članova Komisije. Dužnost je tajnika: voditi zapisnik sjednice i ostalu administraciju Komisije, čuvati spise Komisije i sastavljati izvješće za BK BiH.

Članove Komisije kojih, osim predsjednika, ne bi trebalo biti više od deset, predlaže izabrani predsjednik a potvrđuje Sabor te imenuje predsjednik BK BiH, uz pristanak biskupa ordinarija ili upravitelja biskupije ako se radi o dijecezanskom svećeniku ili vjerniku laiku, i uz pristanak višega redovničkog poglavara ako se radi o redovniku.

Mandat članova Komisije traje pet godina s mogućnošću produženja.

Članstvo u Komisiji prestaje: istekom mandata, pismenim odreknućem upućenim predsjedniku Komisije i njegovim prihvaćanjem, trajnom spriječenosti, opozivom nadležne crkvene vlasti, neopravdanim izostankom sa sjednica tri puta uzastopce.

Sjednice Komisije saziva predsjednik. Komisija se sastaje najmanje jedanput godišnje. Po izričitom mandatu predsjednika sjednicu može sazvati i tajnik. Obavijest o sazivu sjednice treba dostaviti Tajništvu BK BiH, a u pozivu se mora naznačiti mjesto i vrijeme održavanja sjednice. Poziv na sjednicu članovima Komisije mora biti upućen barem dvadeset dana prije sjednice i popraćen dnevnim redom a šalje ga generalni tajnik BK BiH.

Na sjednicama Komisije dužni su sudjelovati svi članovi. U slučaju opravdane spriječenosti potrebno je izvijestiti tajnika. Sjednice Komisije redovno se održavaju u

Tajništvu BK BiH, a prema dogovoru i u drugom mjestu.

Dnevni red sjednice Komisije sastavljaju predsjednik i tajnik uzimajući u obzir prijedloge ostalih članova.

Predsjednik po potrebi može zatražiti pomoć stručnjaka za određena područja. Stručnjaci, koji nisu članovi Komisije, mogu sudjelovati na sjednicama Komisije na poziv onoga tko njima predsjeda, ali bez prava glasa.

Dužnost je tajnika sastaviti zapisnik najkasnije u roku od 15 dana nakon održane sjednice i dostaviti ga na uvid i odobrenje predsjedniku koji ga potpisuje i šalje Tajništvu BK.

Kraču obavijest za javnost o radu vijeća mogu dati predsjednik i tajnik Vijeća. Pojednosti o tijeku sjednice i radu Vijeća članovi ne mogu iznositi u javnost. Troškovi putovanja članova Komisije podmiruju se iz riznice BK BiH a laicima se dodaje naknada.

Sjedište Komisije je pri sjedištu BK BiH.

4. Područja djelovanja

Prvotna zadaća Komisije je proučavanje u pravcu djelovanja. Ta zadaća polazi od papinskoga i biskupskoga učiteljstva i usmjeruje se prema tri područja:

PRAVDA - Ulaze u ovo područje pitanja koja se tiču društvene pravde, a osobito problemi radništva, razvitka i njegove društvene dimenzije. ali također i proučavanje pod etičkim vidom napretka ekonomskih i finansijskih sustava kao i problematika okoliša i uporabe zemaljskih dobara.

MIR - Komisija razmišlja o problemima rata, razoružanja, naoružanja i trgovine oružjem, o sigurnosti i njezinim povredama na različite načine (terorizam, nacionalizam, itd.), ali i o zauzimanju katolika na političkom području. Dužno je također obilježavati Svjetski dan mira.

LJUDSKA PRAVA - Komisija poklanja posebnu pozornost proučavanju i zaštiti ljudskih neotuđivih prava i dostojanstva ljudske osobe koji postaju sve važniji u poslanju Crkve.

5. Suradnja s drugima

Komisija je u službi BK BiH i surađuje s drugim njezinim tijelima. U Crkvi Komisija surađuje sa svima koji imaju iste ciljeve, a prije svega s Papinskim vijećem "iustitia et pax".

Komisija je ekumenski otvorena za suradnju sa sličnim tijelima drugih vjerskih zajednica kao i s državnim i neovisnim

pokretima koji štite pravdu, mir i ljudska prava.

6. Stupanje na nagu

Dopunjeni Pravilnik Komisije potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupio na snagu.

Uredba Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o crkvenim arhivima

Članak 1.

Crkveni arhivi sadrže arhivsku građu nastalu djelatnošću crkvenih ustanova i organa ili osoba u službi Crkve. Arhivska građa je sva pisana građa nastala radom neke crkvene ustanove, organa ili osobe. Tekuća građa nastaje u sadašnjosti i još služi radu ustanove te se drži u registraturi.

Poslije određenoga vremena građa se iz registrature prenosi u arhiv gdje se čuva kao svjedočanstvo života (pastoralnoga, povijesnoga, socijalnoga, opće kulturnoga i sl.) i djelovanja Crkve u prošlosti.

Crkveni arhivi mogu posjedovati i drugu arhivsku građu stečenu poklonom, otkupom i sl., a mogu građu primati i na depozit.

Članak 2.

Crkveni arhivi se dijele prema djelatnosti ureda i crkvenih tijela te postoje: arhiv Biskupske konferencije, biskupijski ili dijecezanski arhivi i arhivi biskupijskih središnjih ustanova, kaptolski arhivi, dekanatski i župni arhivi, arhivi redovničkih zajednica, arhivi bratovština i pobožnih društava, arhivi ostalih crkvenih organa i ustanova.

I. BISKUPIJSKI ARHIVI

Članak 3.

Biskupijski arhiv čini arhivska građa nastala djelovanjem Biskupijskog ordinarijata i Uprave biskupijskih dobara.

Članak 4.

Vlasnik Biskupijskog arhiva je Biskupija.

Članak 5.

Biskupijskim arhivom upravlja biskup, a zamjenjuje ga generalni vikar i kancelar.

U upravljanju Biskupijskim arhivom biskupu pomažu Arhivski odbor biskupije i Arhivski delegat.

Članak 6.

Pristup u arhivsko spremište imaju jedino kancelar i arhivist, a druge osobe samo u pratnji jednog od njih.

Članak 7.

Arhivski odbor biskupije čine: kancelar kao predsjednik, arhivski delegat (koji može biti za više biskupija), arhivist i još 2 - 3 člana.

Članak 8.

Članove Arhivskog odbora imenuje biskup, a tajnika odbora imenuje predsjednik između članova odbora.

Članak 9.

Arhivski odbor upravlja radom u Biskupijskom arhivu tako da:

- a) prima i odobrava plan rada u arhivu,
- b) odobrava izvještaj o radu,
- c) brine se za izlučivanje bezvrijedne pisane građe te odobrava plan i izvještaj o izvršenom izlučivanju.

Arhivski odbor sastaje se najmanje jedanput godišnje.

Članak 10.

Arhivski delegat vrši stručni nadzor nad radom u Biskupijskom arhivu:

- a) daje upute za sređivanje, popisivanje i čuvanje arhivske građe,
- b) čuva kopiju arhivskog inventara,
- c) nadzire izlučivanje arhivske građe i podnosi o tome izvještaj arhivskom odboru,
- d) nadzire arhivsku službu u biskupiji,
- e) izvješćuje biskupa o stanju arhivske službe u biskupiji te biskupu i Arhivskom odboru daje prijedloge za unapređenje te službe na području biskupije,
- f) prima odredbe i preporuke Biskupske konferencije o arhivskoj službi i brine se za njihovo izvršavanje.

Članak 11.

Arhivist vrši stručne poslove u Biskupijskom arhivu:

- a) sređuje arhivsku građu,
- b) popisuje građu,
- c) sastavlja i dopunjuje inventar arhiva,
- d) čuva građu od oštećenja, nestanka i uništenja,
- e) daje arhivsku građu na proučavanje, vrši i druge stručne poslove.

Članak 12.

Arhivista imenuje biskup.

U službi mogu arhivistu pomagati jedan ili više pomoćnika. Oni rade pod trajnim nadzorom i odgovornošću arhivista.

Članak 13.

Arhivist izrađuje plan rada i predlaže ga na odobrenje Arhivskom odboru. Isto tako izrađuje plan izlučivanja građe i predlaže na odobrenje odboru. O svom radu daje godišnje izvješće koje odobrava Arhivski odbor.

Članak 14.

Građa Biskupijskog arhiva pristupačna je za znanstveno istraživanje u načelu 50 godina poslije njezina postanka.

Arhivist daje na proučavanje unutar arhiva građu osobama koje poznaje. U protivnom slučaju odobrenje za proučavanje daje biskup ili generalni vikar s kancelarom. Kod stranih državljana treba primijeniti domaće državne propise.

Članak 15.

Svaki korisnik dužan je pismeno zatražiti odobrenje za proučavanje građe u Biskupijskom arhivu. U molbi će navesti koju vrstu građe želi i u koju svrhu je kani proučavati.

Članak 16.

Građa se može proučavati jedino u arhivskoj čitaonici ili u drugoj prikladnoj prostoriji biskupske kurije, a pod nadzorom arhivista ili njegova zamjenika. Proučavanje građe bilježi se u Dnevnik čitaonice.

Čitatelji su dužni čuvati građu od svakog oštećenja i nadoknaditi možebitnu nastalu štetu.

Članak 17.

Snimanje arhivske građe može se dopustiti. Za snimanje građe potrebna je prethodna suglasnost biskupa odnosno kancelara.

Ako se snimanje građe ima obaviti

BK BiH

izvan arhivske zgrade, treba poduzeti sve mjere za zaštitu građe.

Članak 18.

Posuđivati arhivsku građu radi proučavanja u privatnom stanu nije nikome dopušteno, pa ni arhivskom osoblju ni crkvenim prelatima.

Članak 19.

Otuđivanje ili zamjena arhivske građe zabranjena je, i to ne samo isprava od posebnoga povijesnoga značenja, nego i svakoga drugog spisa i pisma koje po svojoj naravi i određenju pripada arhivu.

II. KAPTOLSKI ARHIVI

Članak 20.

Kaptoli (katedralni i zborni) izrađuju uredbu o svojem arhivu prema statutima kaptola, prema vrsti svoga djelovanja i uz primjenu općih načela iznesenih u ovoj Uredbi o Biskupijskim arhivima, te su takvu uredbu dužni dostaviti BK BiH.

Kaptolima se skreće pažnja na veliku historijsku vrijednost njihovih arhiva, te su dužni najvećom pomnjom te arhive čuvati i sređivati arhivsku građu u njima.

III. DEKANATSKI I ŽUPNI ARHIVI

Članak 21.

Djelovanjem dekanatskog, odnosno župnog ureda nastaje pisana građa od koje postaje dekanatska i župna registratura.

Kad pisana građa dekanatske ili župne registrature prestane služiti potrebama dekanatskog odnosno župnog ureda, prenosi se iz registrature u dekanatski odnosno župni arhiv.

U pravilu se registraturna građa prenosi u arhiv kada prođe 25 godina od njezina postanka. Izuzetno može biti kraći ili

dulji rok, prema tome je li građa potrebna dekanatskom odnosno župnom uredu za njegov redoviti rad ili nije.

Članak 22.

Registraturnu građu župnog ureda čine:

1. Matične knjige:
 - a) matica krštenih,
 - b) matica potvrđenih,
 - c) matica vjenčanih,
 - d) matica umrlih,
 - e) naknadne zabilješke uz maticu krštenih,
 - f) knjiga vjerskih prijelaza,
 - g) indeksi uz matične knjige.
2. Stanje duša - status animarum - ili matica obitelji.
3. Uredske knjige:
 - a) urudžbeni zapisnik,
 - b) oglasne knjige:
 - ba) knjiga ženidbenih navještaja,
 - bb) nedjeljni oglasi, obavijesti,
 - bc) godovnjaci (popisi za spomen pokojnih),
 - bd) druge slične knjige,
 - c) popis polaznika vjeronauka (imenik),
 - d) popis prvopričesnika,
 - e) popis providenih bolesnika,
 - f) zapisnici sjednica crkvenih odbora i crkvenih organa i organizacija,
 - g) liber intentionum.
4. Računske knjige crkve i kapela:
 - a) knjige računa,
 - b) popisi priloga za popravke i sl.
5. Knjige inventara (imovnika) crkvene i župne (nadarbinske) imovine,
6. Knjige misnih zaklada,
7. Okružnice (uvezane u knjige) ili službeni vjesnik,
8. Spomenica ili ljetopis župe (liber memorabilium),
9. Kanonske vizitacije (kopije vezane u knjige),
10. Ostale pomoćne knjige, ukoliko ih ima,
11. Tekući spisi župnog ureda, uključivši blagajniče priloge.

Članak 23.

Građa župnog arhiva dijeli se na 4 vrste:
a) povelje ili isprave,
b) uredske knjige,
c) spisi,
d) različna građa.

Članak 24.

Arhivska građa župnog arhiva čuva se odijeljeno od registraturne građe u posebnom ormaru ili iznimno u istom ormaru, ali tako da je jedna građa odijeljena od druge.

Članak 25.

Građu treba pomno čuvati u suhoj i zračnoj prostoriji, tako da se sačuva od vlage, prevelike topline, jakog sunčanog svjetla, a osobito od insekata.

Sva pisana građa mora se čuvati pod ključem tako da bude pristupačna jedino župniku kao odgovornoj osobi.

Izlučivanje (škartiranje) odobrava na prijedlog župnika biskupski Arhivski odbor i vrši se pod nadzorom Arhivskog delegata.

Članak 26.

Arhivska građa mora biti popisana i signirana.

Inventar arhiva sastavlja i dopunjuje župnik. Jedan primjerak inventara nalazi se u župnom uredu, a drugi u Biskupijskom arhivu.

Članak 27.

Otuđivanje i zamjena arhivske građe župnog arhiva nije dopuštena.

Članak 28.

Arhivska građa može se proučavati jedino u župnom uredu pod nadzorom župnika ili njegova zamjenika. O takvom proučavanju treba voditi poseban dnevnik. Nepoznate osobe, posebno strani državljani, moraju za korištenje građe imati dopuštenje biskupa ili generalnog vikara.

Članak 29.

Nadzor nad župnim arhivom vrši dekan, biskup i biskupijski arhivski delegat.

Članak 30.

U slučaju potrebe primijenit će se prema nemarnim čuvarima registrature i arhiva crkvene kazne, predviđene Crkvenim zakonikom.

Arhivskim zakonom predviđene su i od državne vlasti kazne za čuvare arhivske građe, ako bi njihovom krivnjom građa bila oštećena ili uništena.

Članak 31.

U slučaju ukinuća župe ili dekanata cjelokupni njihov arhiv prenosi se na onu župu ili dekanat, koji je baštinik dosadašnje župe ili dekanata, ili se prenosi u centralni biskupijski arhiv. O tome donosi odluku ordinarij.

IV. REDOVNIČKI ARHIVI I ARHIVI OSTALIH CRKVENIH USTANOVA

Članak 32.

Arhivi redovničkih zajednica mogu biti, prema djelovanju redovničkih ustanova:

1. Arhivi generalnih kurija ili kuća matica,
2. Provincijalni arhivi,
3. Samostanski, kućni i ostali arhivi.

Članak 33.

Generalne kurije ili kuće matice te redovničke provincije izrađuju uredbe za svoje arhive uzimajući u obzir propise ove Uredbe o Biskupijskim arhivima.

Kao osnova za uredbu o samostanskim, odnosno kućnim arhivima primijenit će se propisi ove Uredbe o župnim arhivima, uz potrebne preinake s obzirom na vlastitosti redova, kongregacija i drugih redovničkih zajednica.

BK BiH

Članak 34.

Izrađene uredbe o redovničkim arhivima dostavljaju poglavarstva redovničkih zajednica Biskupskoj konferenciji radi evidencije.

Članak 35.

Arhivska građa crkvenih bratovština i pobožnih društava te ostalih crkvenih ustanova i organa čuva se i koristi uz primjenu načela iznesenih u ovoj uredbi o župnim arhivima.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

Crkveni arhivi kaptola, bratovština i pobožnih društava te ostalih crkvenih ustanova ili organa po prestanku rada ustanova ili organa od kojih su nastali pohranjuju se kao cjelina prema području djelovanja u biskupijski odnosno župni arhiv.

Članak 37.

Svi posjednici crkvenih arhiva ili arhivske građe bilo kojeg opsega, dužni su voditi inventar i kartoteku spomenute građe, te jedan primjerak inventara i kartoteke dostaviti svome ordinarijatu, a drugi primjerak BK BiH u svrhu formiranja centralnog arhiva i kartoteke za čitavo područje BK BiH.

Članak 38.

Za pravilno tumačenje ove Uredbe nadležno je Vijeće BK BiH za crkvena kulturna i materijalna dobra.

Članak 39.

Uredbu o crkvenim arhivima potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupila na snagu.

Uredba Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o crkvenim knjižnicama

Članak 1.

Crkvene knjižnice sa svojim cjelokupnim fondom - tiskanim, rukopisima, knjigama, CD-ima i ostalom primjerenom građom - smatraju se spomenicima kulture i služe promicanju prosvjete i znanosti, poglavito crkvene.

Članak 2.

Prema utemeljiteljima, mjestu nastanka i korisnicima crkvene knjižnice se dijele na:

- a) biskupijske i središnjih biskupijskih ustanova;
- b) dekanatske i župne;
- c) redovničke.

Članak 3.

Odredbe koje slijede odnose se na sve tri vrste spomenutih knjižnica.

Članak 4.

Crkvene knjižnice nisu samostalne ustanove, već su u svemu ovisne o Ordinariju, odnosno zakonitom redovničkom poglavarstvu, budući da su crkveno vlasništvo.

Članak 5.

Crkvene knjižnice prikupljaju građu: ostavštinom, vlastitim izdanjima, darovima, kupovinom i zamjenom.

Članak 6.

Nadzor nad crkvenim knjižnicama i njihovim radom obavlja Ordinarij, odnosno zakoniti redovnički poglavar, neposredno ili posredno putem svog opunomoćenika. On ujedno imenuje i razrješava dužnosti djelatnike knjižnice.

Članak 7.

Crkvenim knjižnicama upravlja ravnatelj a sve stručne poslove u njima obavlja knjižničar. Ravnatelj predlaže Ordinariju, odnosno redovničkom poglavaru, upošljavanje stručnoga osoblja i brine se da knjižnica služi svojoj svrsi. U suglasnosti s Ordinarijem, odnosno zakonitim redovničkim poglavarom, ravnatelj, saslušavši mišljenje knjižničara, nabavlja potrebna nova izdanja. Knjižničar sređuje i čuva knjižni fond i daje ga zainteresiranim osobama na uporabu. Knjižničar daje sve potrebne obavijesti koje se odnose na knjižnicu. Skrbi da cjelokupni knjižni fond bude upisan u inventarne knjige. Nastoji oko oblikovanja kataloga, napose autorskog i stručnog. Zajedno s ravnateljem knjižničar podnosi Ordinariju, odnosno zakonitom redovničkom poglavaru, izvješće o radu.

Članak 8.

Ako je potrebno, knjižničar može imati jednoga ili više pomoćnika.

Članak 9.

Neka se po mogućnosti uz knjižnicu uredi posebna prostorija koja služi kao čitaonica.

Članak 10.

Iz crkvenih knjižnica knjige se mogu posuđivati samo osobama koje knjižničar osobno poznaje ili ima preporuku za njih od nadležne crkvene osobe ili ustanove.

Novija i obična izdanja mogu se posuđivati uz kauciju i pismeni revers i izvan knjižnice, najdulje do mjesec dana.

Vrijedne knjige, rukopisi, časopisi i starija izdanja (prije 1900. godine) mogu se čitati samo u čitaonici knjižnice, i to nakon predana pisanog reversa.

Članak 11.

Osobito stare i vrijedne knjige, ako je potrebno radi bolje zaštite, neka se, uz pridržaj vlasništva, pohrane iz župnih i dekanatskih knjižnica u središnju biskupijsku knjižnicu, odnosno iz samostanskih knjižnica u knjižnicu redovničke provincije.

Članak 12.

Ključ od knjižnice čuva knjižničar koji je i odgovoran za knjižnicu.

Članak 13.

Ako knjižnica posjeduje dvije ili više dubleta pojedinih izdanja, može se na prijedlog ravnatelja i knjižničara i uz dopuštenje Ordinarija, odnosno zakonitoga redovničkog poglavara, obaviti razmjena s odgovarajućim dubletom neke druge knjižnice. Međusobna suradnja među knjižnicama poželjna je i korisna.

Članak 14.

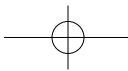
Od vremena do vremena potrebno je obaviti reviziju cjelokupna knjižnog fonda. Revizija je obvezna prigodom promjene knjižničara, a obavlja se kod primopredaje dužnosti.

Članak 15.

Apsolutno je zabranjeno otuđiti ili uništiti bilo koju pohranjenu jedinicu knjižnog fonda.

Članak 16.

U slučaju prestanka postojanja i rada knjižnice, cjelokupnim knjižnim fondom i inventarom raspolaže Ordinarij, odnosno zakoniti redovnički poglavar, u skladu sa crkvenim propisima.

BK BiH

Članak 17.

Za pravilno tumačenje ove Uredbe nadležno je Vijeće BK BiH za crkvena kulturna i materijalna dobra.

Članak 18.

Uredbu o crkvenim knjižnicama potvrdila je BK BiH na 40. redovitoj sjednici u Banjoj Luci dana 12. srpnja 2007. i istoga dana je stupila na snagu.

Poruka za Nedjelju Caritasa u Bosni i Hercegovini, 16. prosinca 2007.

Doma moga - grudo draga....

Evo i ove godina na treću nedjelju došašća slavimo nedjelju Caritasa, nedjelju djelotvorne ljubavi. Kad čujemo riječ Caritas uglavnom pomislimo na dijeljenje humanitarne pomoći, no caritas je nešto puno dublje. Samo riječ znači ljubav, milost, milosrđe, samilost, altruizam. Caritas i karitativna djelatnost je nutarnji stav okrenutosti prema bližnjima. Caritas je ljubav u svom najširem rasponu - od ljubavi prema zemlji i zemaljskom do ljubavi prema nebu i nebeskom. U tom rasponu imamo i ljubav prema rodnom domu te rodnoj grudi. Upravo je to glavna tema ovogodišnje nedjelje Caritasa.

Ljude uglavnom veže pripadnost istom narodu, no ono što sve ljude povezuje jest pripadnost Božjem narodu. Bog je u Starom zavjetu izabrao Izraela za svoj odabrani narod, a u Isusu Kristu Crkva postaje novi Božji narod u koji mogu pristupiti svi, bez obzira na nacionalnu pripadnost. Kao pripadnici Božjeg naroda ljudi se raduju mnogim darovima kojima ih Bog obasiplje; raduju se svakom novom danu, raduju se životu; ali se raduju i zbog posjedovanja doma i domovine. U obiteljskom domu čovjek osjeća sigurnost i toplinu. Obiteljski dom je okruženje gdje rastu i gdje se razvijaju nove generacije; dom je mjesto gdje su uči ljudskosti i poštenju; ali dom je i mjesto gdje se uči poniznosti i mjesto gdje se čovjek uči moliti i obraćati se Bogu.

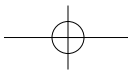
Činjenica da čovjek ima domovinu ispunja čovjekovo srce radošću. Domovina daje čovjeku sigurnost da će svoj narodni specifikum moći ostvarivati i da ga nitko u

tome neće priječiti. Domovina daje sigurnost da će čovjek svoju vjeru, kulturu i jezik moći neometano ispovijedati i razvijati. Zbog svega toga, čovjek je ispunjen radošću.

Postoji nekoliko kategorija koje su itekako važne za čovjekov život. Prvu smo već naznačili i nešto rekli o njoj; a radi se o domu. Svaki čovjek ne samo da ima pravo na dom, nego ima i pravo osjećati se sigurnim u svom domu. Čovjek može živjeti na bilo kojem mjestu na zemaljskoj kugli, ali samo jedno mjesto na svijetu se zove dom - mjesto gdje čovjek osjeća toplinu, gdje ga veže neka nevidljiva nit sa kućama u susjedstvu, sa drvećem i voćkama, sa mirisom trve i zvucima ptica, za zrakom koji ga okružuje.

Druga važna kategorija je obitelj. Obitelj je jedina ljudska zajednica gdje čovjek može dozrijevati i dozreti kao zrelo formirana osoba. Obitelj pruža onu prvu nježnost i toplinu koja je tako potrebna da se čovjek osjeća prihvaćenim i voljenim. Obiteljsko ozračje i obiteljska ljubav polažu temelj da se čovjek kasnije može nositi sa životnim problemima. A obitelj čine oba roditelja: i otac i majka. Od majke dijete prvenstveno uči ljubav, dobrotu, nježnost; a od oca prvenstveno snagu, sigurnost, stamenost. Obje ove komponente su prevažne u rastu i sazrijevanju.

Treća važna kategorija je rodna gruda. I ovdje postoji neka nevidljiva povezanost između čovjeka i prirode, između čovjeka koji je načinjen od praha zemaljskog kako kaže knjiga Postanka (post 2,7) i grude zemlje, tj. zemljanog praha. Teško je objasniti tu vezu, ali zemlja na kojoj je čovjek učinio

prve korake, prašina i pijesak u kojem se u djetinjstvu igrao, kao da su ušli u krv svakog čovjeka i stvorili jednu čudnu simbiozu: postali su kao magnet i željezo, nešto što se ne prestano privlači.

Četvrta važna kategorija je pripadnost jednom narodu. Thomas Merton je napisao knjigu koju je naslovi: Nitko nije otok. Ova tvrdnja je toliko utemeljena, a ponekad toga možda nismo ni svjesni. Iako se rađamo kao pojedinci, iako je svatko od nas individuum za sebe, ipak smo toliko navezani jedni na druge, da nitko ne može reći, niti se ponašati kao neki usamljeni otok. Upućenost na druge, zajedništvo s drugima, pomaže čovjeku da se ostvari. Pripadnost jednom narodu pomaže očuvanju vrijednosti i tradicija koje baštine ljudi istih ili sličnih svjetonazora.

Peta, ali po važnosti najvažnije, jest kategorija vjere; jest kategorija duhovnog koja sve prethodne ujedinjuje i daje im puni smisao. Čovjeku je važan i dom i obitelj, i rodna gruda, i pripadnost jednom narodu, - ali bez dimenzije duhovnog, bez vjere bez Boga osjećala bi se jedna praznina, jedan nedostatak kojeg ništa ne bi moglo nadomjestiti. A upravo u kršćanskim domovima ova kategorija vjere bi morala imati središnje mjesto. Na ovim našim bosanskohercegovačkim prostorima dimenzija vjere je bila snaga koja je tijekom povijesti čuvala i očuvala vrijednosti doma, grude i naroda.

Vjera je ta koja obitelji hranila molitvom; vjera okupljala obitelj na zajedničku molitvu, a upravo u obiteljima koje zajednički mole nastaje zdrava, homogena zajednica. A zdrava obitelj gradi zdravo društvo. Tako da su vjera, obitelj i zdravo društvo nutarnje povezani i slijede jedno iz drugog. Vjera pomaže da ljudi, unatoč poteškoća, zasnivaju obitelji i da u obiteljskom životu računaju na Božju pomoć; a obitelji kojoj je oslonac Bog i vjera je zdrava, homogena obitelj koja gradi zdravo društvo.

Nažalost i danas, više od deset godina nakon rata, postoje mnoge prognane i raseljene obitelji koje teže povratku u svoj dom, gdje jedino nalaze svoje ispunjenje. Razlozi ne povratka su mnogostruki; kako objektivne prepreke, tako ponekad i subjektivne, tj. nedostatak odlučnosti i premalog računanja na Boga, a previše osobnog kalkuliranja. Premalo se ljudi upuštaju u avanturu s Bogom.

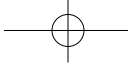
Neka današnja nedjelja Caritasa produbi i ražari ljubav prema domu, obitelji, rodnoj grudi, narodu i Bogu da se i iz naših grudi vine vapaj: doma(e) moga(j) grudo draga, na tebi želim živjeti, na tebi želim slaviti ovaj Božić, i sve iduće koje mi Bog podari. Amen.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup metropolit vrhbosanski
Predsjednik Caritasa BK BiH*

Imenovanja

Dekretom br. 305/07 od 26. studenog 2007. vlč. Josip Božić, OFM razriješen je službe člana Vijeća za laike Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na koju je imenovan dekretom br. 394/04 od 20. kolovoza 2004.

Dekretom Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu br. 93/2007 vlč. Miroslav Mandić, OFM stavljen je na raspolaganje za dušobrištvo hrvatskih vjernika u u Canberri u Australiji.

BK BIH

**BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VIJEĆE ZA LITURGIJU**

“ZLATNA HAREFA” 2008.

Tema: Katolička obitelj moli, slavi i voli

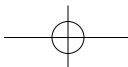
PROGRAM RADA S DJEČJIM ŽUPNIM ZBOROM U ŠK. GOD. 2007./08.

SV. MISA:

Ulazna pjesma: Svi kliknimo Kristu (br. 866)
Misa: Jubilarna (S. Topić)
Otpjevni psalam: Kliči Bogu (br. 108)
Aleluja: br. 133 (A. M.)
Darovna pjesma: Kalež vina prinosimo (M. Filipović, S. Topić;)
Pričesna pjesma: O Kruše živi, milosni (br. 200)
Završetak: Nebo i zemlja (br. 422)

KOŠARICA:

Gospode Bože (219)
Mir svoj, o Bože (br. 237)
Hajdmo, djeco (br. 332)
Hvaljen, slavljen (br. 335)
Dijete nam se rodilo (br. 384)
Gdje je ljubav, prijateljstvo (br. 508)
Josipe, o oče sveti (br. 631)
Klikni, dušo, Bogu svome (br. 900)
Djevice Majko (br. 935)

Božić po sv. Pavlu

Kardinalova božićna poslanica 2007

Godinu 2008. ćemo slaviti kao Godinu sv. Pavla, te mi je želja, draga braćo i sestre, promišljati o tajni utjelovljenja i rođenja našega Spasitelja Isusa Krista među nama i u nama temeljeći upravo na riječima Apostola naroda i njegovom osobnom doživljaju Krista i Boga koji je postao čovjekom.

Iako ne govori o jaslicama, anđelima, pastirima, Mariji, Josipu, Herodu i drugim osobama i pojedinostima koje poznajemo iz evanđelja po Mateju i Luki, sv. Pavao nam ipak na svoj način prenosi radosnu vijest Božića.

Postavši ljudima sličan - uzima ulogu ugroženog

U pismu zajednici vjernika u Filipima, sv. Pavao piše: "On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe 'opljeni' uzevši lik sluga, postavši ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik."

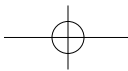
Živimo u svijetu u kojem je imati, steći, posjedovati, obogatiti se, pa čak nažalost i često puta na račun drugoga, jesu 'vrijednosti' za kojima mnogi u svijetu idu kao za jedinim ciljem za koji se isplati živjeti i nastojati ga dosegnuti. Oplijeniti drugoga, oteti, otuđiti drugome, ukrasti, orobiti, riječi su čije značenje nam je tako blisko, tako dobro poznato. Ove riječi označavaju stvarnosti o kojima smo, samo u našem najbližem okruženju toliko, čuli, vidjeli a i osobno doživjeli osobito u zadnjih petnaestak godina. Na žalost, to nije samo stvar povijesti, nego je to realnost kroz koju još uvijek svakodnevno prolazimo. Nije rijetkost čuti o provalama, pljačkama, ucjenama, ili na jednoj višoj razini o prijevarama, pronevjerama, korupciji. A u temelju svega uvijek iznova stoji onaj najveći protivnik ljubavi i iskrene brige za drugoga, a koji se zove egoizam, sebeljublje, bez obzira na posljedice koje će prouzročiti bližnjemu.

Tako često je ljudsko dostojanstvo grubo narušeno, ukradeno, otuđeno silom i tome se, čini se, ne nazire kraj ni u budućnosti. Čovjek je u mnogim dijelovima svijeta i na početku 'modernog' i 'suvremenog' 21. stoljeća još uvijek objekt i sredstvo kojim drugi dolazi do osobne koristi i zadovoljstva. Jedino što je bespomoćnom čovjeku najčešće preostajalo je bio vapaj, i to ne toliko ljudima koji bi se onda još grublje postavili prema njima, koliko Bogu da svrati pogled na bijedu u koju je bio bačen.

Kroz povijest se toliko puta ponovio ovaj vapaj. I Bog je odgovorio. Kako? Oplijenivši samoga sebe Božjeg dostojanstva koje je imao uzevši lik čovjeka, lik sluga, lik onoga koji dragovoljno prihvaća podvrgnuti se drugom. Sasvim suprotno od onoga što smo navikli vidjeti u svijetu gdje se po svaku cijenu želi biti iznad drugoga, gospodariti drugim, kontrolirati drugoga. Sam Bog nam daje jednu drugu sliku o čovjeku.

Vjerojatno patnički vapaj upućivan Bogu kroz svu povijest čovjeka nije očekivao ovakav odgovor na molbu za pravdu, istinu, zaštitu.

Umjesto očekivanog moćnog Božjeg odgovora, Bog sam preuzima na sebe ulogu onoga koji je ugrožen, koji je progonjen, koji je pokoran, koji je ponizan, koji za sebe ne traži ništa. To je Bog koji se čovjeku predaje u ruke da učini s njim što mu je volja. To je Bog koji se odrekao svog dostojanstva u korist čovjeku, koji je uzeo od sebe da bi dao nama. Da li je čovjek zadovoljan tim Božjim odgovorom to svatko mora za sebe odgovoriti. No, Bog nije želio i nije mogao doći među nas i djelovati upravo na način kako djeluju moćnici, kako djeluju progonitelji, jer on je drugačiji, on i progonitelja želi spasiti obraćajući mu srce na dobro. Ili zar je Bog manje Bog jer ne čini isključivo ono što čovjek očekuje? Je li manje Bog jer čini nešto što čovjekova logika ne može prihvatiti? Zar bi Bog bio Bog kad bi se pridržavao granica koje mu čovjek odredi? Pavlu koji je bio progono-

nitelj Boga i Božjeg djela je upravo takav Bog trebao, Bog nade, ljubavi i oproštenja. A što je sa progonjenim? Pa sam Bog postao je jedan od njih, suobličio se s njima, "postao poslušan do smrti, smrti na križu", kako Pavao ukratko opisuje Isusovo življenje i umiranje. Ništa ga nije moglo smesti u poslušnosti Bogu. Znao je da je Bog s njim, bez obzira na sve ono što su mu ljudi učinili.

Iz ljubavi prihvati poziv

A zašto Sin Božji učini tako nešto? Sv. Pavao nam daje odgovor u svome pismu vjernicima Galaćanima gdje kaže: "A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen, Zakonu podložan, da podložnike zakona otkupi te primimo posinstvo... Tako više nisi rob nego sin, ako pak sin onda i baštinik po Bogu."

Bog je poslao svog Sina koji je dragovoljno iz ljubavi prema Ocu prihvatio taj poziv. Za njega postoji samo jedan zakon kojim je podložan, a to je zakon ljubavi prema Bogu i čovjeku, bezuvjetne ljubavi. U ime tog zakona Sin je došao ne samo povratiti čovjeku njegovo dostojanstvo i reći mu da mu nitko ne može oteti ono čime ga je Bog darovao, ma još više došao je povratiti nam jednom izgubljeno dostojanstvo sinova i kćeri Božjih koje smo mi izgubili našim grijesima, oplijenivši sami sebe onog najdragocijenijeg što smo imali - prijateljstva s Bogom.

Sva Pavlova teologija, svo njegovo promišljanje o tajni Božjeg utjelovljenja i rođenja od žene, od Blažene Djevice Marije, temelji se isključivo na njegovom osobnom susretu s Isusom. Za sv. Pavla je Božić tek onda imao smisla nakon što se sam susreo sa živim Kristom, tek onda je betlehemska uzvišena tajna za Pavla postala otkrivena istina Božje ljubavi za čovjeka koju je nekoć tako gorljivo progonio jer je bila samo jedan u nizu izvanjskih događaja koji ga se osobno nisu ticali, dapače nastojao je ugušiti tu istinu bilo u sebi bilo u drugima.

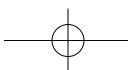
Doživljaj Božića u osobnom susretu s Utjelovljenim Bogom

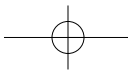
Stoga da bismo mi mogli radosno, zahvalno, s ljubavlju slaviti događaj Božjeg rođenja među nama, izvanjski događaj koji se zbije prije dvije tisuće godina u Betlehemu, potrebno je susresti ga osobno i dopustiti mu najprije da se rodi u svakome od nas. Bez tog susreta sve je drugo beskorisno, sve drugo je samo folklor i umišljanje istinske radosti i slavlja, jer sve ono što se samo izvana događa može vrlo lako nikada doprijeti do našega srca i da nam Bog ostane samo stranac i nepoznat. Stoga neka Božić u prvom redu bude dan SUSRETA s Bogom koji je došao svakome od nas i očekuje biti primljen. Taj susret je jedini koji može mijenjati nas i po nama svijet na bolje.

Pavlov osobni Božić zbije se u dobro nam poznatoj zgodi iz Djela Apostolskih tijekom njegovog putovanja za Damask kako bi i tamo pohvatao i pozatvarao one koji su vjerovali u Boga koji je postao čovjekom, umro i uskrsnuo za naše spasenje. Tek taj susret promijenio je Pavla. Znao je Pavao vrlo dobro što kršćani vjeruju, no to nije bilo dovoljno kako bi i sam prihvatio Boga koji tako i toliko ljubio čovjeka, da se do te mjere ponizio da je i sam postao čovjekom. Pavao nije 'dopuštao' Bogu toliku ljubav. Nije bio jedini u svoje vrijeme kome je tako nešto bilo neprihvatljivo i skandalozno. No i danas ima još uvijek onih koji ne mogu prihvatiti Božju neograničenu veličinu koja se očituje u neograničenoj poniznosti.

Sv. Pavlu je darovana milost susreta s Kristom. Krist koji ga je obasjao oslijepio ga je za sve ono za što je do tada živio i dao mu svoje svjetlo za jedan novi i drugačiji život. Mi smo rođeni u znaku Boga koji je sišao među nas kako bi izlio na nas svoje svjetlo nade, sigurnosti, mira. Po njemu smo baštinici vječnoga života u kraljevstvu Božjem.

Neka taj mir i to svjetlo budu naša sigurnost u nesigurnim vremenima u kojima još uvijek živimo. To zasigurno ne znači da ga ne trebamo i nećemo moliti da ovoj našoj napaćenoj, patničkoj i zemlji kojoj je oplijenjen normalan život, da svoj blagoslov i svoju zaštitu a svima nama koji u njoj živimo volju, mudrost i iskrenu dobrohotnost u zalaganju za zajedničko dobro svih.

Želeći čestit Božić, želim Vam osobni susret s Utjelovljenim Bogom. Neka to bude osobni doživljaj vjere svakog osobno i cijele obitelji kao i cijelog našeg vjernog hrvatskog naroda, kao i svih naroda. Neka vam to iskustvo vjere bude Božićno svjetlo, radost nade u vama i jakost vjere u životnom hodu.

Uz iskrene želje za obilje Božjeg blagoslova neka vam je svima čestit Božić i porođenje Isusovo, te u Novom mladom Ljetu 2008. neka vas prati svaki Božji blagoslov.

Vinko kardinal Puljić,

2008. - Biblijska godina u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Lik svetog Pavla i Biblija

Braćo svećenici, redovnici i redovnice,
Katolički vjernici Vrhbosanske nadbiskupije!

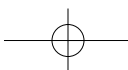
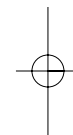
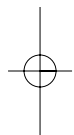
Iz vjerskog tiska i vijesti Radio Vatikana na hrvatskom svi znamo da je Sv. Otac Benedikt XVI. sazvao sinodu biskupa koja se održava od 5. do 26. listopada 2008. na temu: "Riječ Božja u životu i poslanju Crkve". Sredinom studenog objavljen je službeni dokument nazvan "Lineamenta" kao pomagalo budućim sudionicima sinode da se pripreme na raspravu, oslušujući potrebe svojih vjernika i drugih ljudi. Naš sunarodnjak nadbiskup Nikola Eterović, glavni tajnik biskupske sinode, prigodom predstavljanja tog dokumenta istaknuo je kako je preveden na deset jezika te da sadrži tri dijela. Prvi govori o Riječi Božjoj kao objavi kojoj je vrhunac u osobi Isusa Krista, drugi o vjerničkom susretanju s Riječju Božjom u propovijedanju i zajedničkoj molitvi, treći o Riječi Božjoj u poslanju Crkve. Papa je predvedeći Večernju u Bazilici sv. Pavla u Rimu 28. lipnja ove godine najavio da će od 28. lipnja 2008. do 29. lipnja 2009. biti slavljena Pavlova godina u spomen na dvije tisuće godina od rođenja apostola naroda. To su razlozi da se i mi katolici Vrhbosanske nadbiskupije uključimo u ove programe sveopće Crkve slaveći 2008. godinu kao biblijsku.

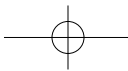
Riječ Božju razmatramo u Crkvi i s Crkvom

U evanđelju je zabilježeno da su Josip i Marija često hodočastili o blagdanu Pashe u Jeruzalem te da je dječak Isus prigodom takvog jednog hodočašća ostao u svetom

gradu, zajedno s drugim hodočasnicima slušao izlaganja učitelja i postavljao pitanja (Lk 2,41-50). Prigodom krštenja na Jordanu, kojim je podupro pokornički pokret Ivana Krstitelja, čuo je glas iz neba da je vrijeme za početak njegova mesijanskog djelovanja. Ubrzo je došao u Nazaret te kao odrastao muškarac iskoristio mogućnost da subotom u sinagogi čita i propovijeda Riječ Božju. U svjetlu ispovijesti starozavjetnog proroka o vlastitom zvanju najavio je da se osjeća poslanim siromasima i da će njegov duhovni pokret biti otvoren za strance, kao što su proroci Ilija i Elizej po Božjoj odredbi pomogli strancima (Lk 4,16-30). Isus je sa svojim učenicima sudjelovao u subotnjem i blagdanskim bogoslužju svoga naroda gdje su bile čitane i tumačene svete knjige koje su Židovi podijelili na Zakon, Proroke i Spise. Tako su i apostoli u prvoj Crkvi "u prvi dan tjedna" sabirali krštenike pojedinog mjesta na sveti obred "lomljenja kruha" koji mi danas zove Misom te čitali i tumačili Riječ Božju slaveći spomen Isusove smrti i uskrsnuća (usp. Dj 2,46; 20,7; 1 Kor 16,2). Crkva je od Isusa i apostola primila nalog da se okuplja na blagdane i uz slavljenje događaja spasenja čita Riječ Božju. Mi kršteni vjernici Krista Gospodina smo živa Crkva po našim župama time što se sabiremo na slušanje, tumačenje i razmatranje Riječi Božje.

Povodom 40. obljetnice Dogmatske konstitucije o božanskoj objavi, koju je usvojio Drugi vatikanski sabor 18. studenog 1965, papa Benedikt XVI. sazvao je sinodu biskupa i odredio da iznova razmišljamo o Riječi Božjoj u životu i poslanju Crkve početkom

trećeg tisućljeća kršćanstva. On je u nagovoru vjernicima prisutnim na audijenciji 7. studenog ove godine govorio o sv. Jeronimu kao prevoditelju i tumaču Svetoga pisma. Podsjetio je na Jeronimovu izreku: "Ne poznavati Sveto pismo znači ne poznavati Krista" te predložio da od Jeronima učimo ljubiti Riječ Božju zapisanu u knjigama Staroga i Novoga zavjeta. Papa je tada istaknuo kako je važno da vjernici žive u kontaktu s Riječju Božjom: "Bog sa svakim od nas osobno razgovara preko Svetoga pisma i ima poruku za svakoga. Sveto pismo ne trebamo čitati kao riječ iz prošlosti, već kao Božju riječ koja se obraća i nama, te nastojati shvatiti što nam Gospodin želi reći. No da ne bismo upali u individualizam, moramo imati na pameti da nam je Božja riječ dana upravo za izgradnju zajedništva, da nas ujedini u istini na našem putu prema Bogu". Sabor je u Konstituciji o objavi odredio da "sve crkveno propovijedanje - kao i sama kršćanska religija - treba da se hrani i upravlja Svetim pismom. U svetim knjigama, naime, Otac nebeski s velikom ljubavlju dolazi ususret svojim sinovima i s njima razgovara. A tolika je sila i moć u riječi Božjoj da je ona uporište i životna snaga Crkvi" (DV 21). Zato nas Papa potiče da Bibliju čitamo u zajedništvu s Crkvom, a povlašteno mjesto za čitanje i slušanje Božje riječi je liturgija Crkve.

Krist i danas treba svjedoke poput Pavla

Apostol Pavao pogubljen je zbog svoje vjere u Rimu god. 67. pod kraj Neronova progonstva na cesti prema Ostiji. Kršćani Rima morali su neko vrijeme skrivati njegove smrtne ostatke da ih pogani ne unište. Kada je car Konstantin početkom IV. stoljeća dao Crkvi slobodu, kršćani su Pavlove kosti konačno sahranili na mjestu njegova pogubljenja i Konstantin je tu dao podići baziliku. Tu prvu liturgijsku građevinu nad grobom apostola pogana uništio je zub vremena, ali su je kršćani stalno obnavljali i danas tamo stoji veličanstvena "Bazilika sv. Pavla izvan zidova". Pod glavnim oltarom te crkve arheolozi su prošle godine otkopali sarkofag s autentičnim kostima ovog Kristova svjedo-

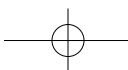
ka. To je povod da je papa Benedikt XVI. najavio Pavlovu godinu za svu Crkvu. U nagovoru 28. lipnja 2007. u toj bazilici Papa je rekao: "Krist i danas treba apostole spremne da se žrtvuju. Treba svjedoke i mučenike poput Pavla. On je nekoć bio žestoki progonitelj kršćana, ali kad je na putu za Damask pao na zemlju obasjan božanskim svjetlom, bez oklijevanja je prešao na stranu Raspetoga i slijedio ga bez predomišljanja. Živio je i radio za Krista; za njega je trpio i umro. Kako je i danas aktualan njegov primjer!" Uprava bazilike sv. Pavla organizira programe za hodočasnike koji će početi u drugoj polovini 2008. i trajati godinu dana.

Mi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji vidjet ćemo, možemo li sami se ili udruženo s drugim katolicima iz hrvatskog naroda odazvati programu hodočašća na grob sv. Pavla. Svakako možemo s pažnjom pratiti čitanja iz Djela apostolskih o Pavlovu djelovanju u uskrsnom vremenu te iz Pavlovih poslanica tijekom cijele liturgijske godine. Možemo iznova pročitati koju od desetak knjiga o Pavlovu djelovanju i učenju na hrvatskom, uključivši i komentar Djela apostolskih od našeg prvog nadbiskupa, slugu Božjeg Josipa Stadlera, koji je tiskan u Sarajevu 1907.

Prva značajna prigoda bit će Tjedan molitava za jedinstvo kršćana pred blagdan obraćenja sv. Pavla, od 18. do 25. siječnja. Za geslo Tjedna ove godine uzet je Pavlov poticaj: "Molite se bez prestanka!" (1 Sol 5,17). Zatim ćemo na našim biskupijskim susretima tijekom godine razmatrati primjer i učene apostola pogana.

Čitajmo Šarićev prijevod Svetoga pisma

Početak prosinca 2006. nanovo je tiskan u jednom svesku prijevod Svetoga pisma što ga je po mandatu hrvatskih biskupa tokom Drugog svjetskog rata priredio i u Sarajevu izdao naš nadbiskup Ivan Šarić. On je 1945. morao u izbjeglištvo i do svoje smrti živio je u Madridu. Tamo je priređeno novo izdanje njegova prijevoda 1960., neposredno pred njegovu smrt. U prosincu prošle godine Šarićeva Biblija tiskana je u 11.000 primjera i sve je pokupovano u roku od nekoliko

mjeseci. Uskoro izlazi novo izdanje i toplo ga preporučujem svećenicima i vjernicima Vrhbosanske nadbiskupije. Dok u nedjeljnim i blagdanskim slavljinama i dalje čitamo iz Lekcionara koji su odredili hrvatski biskupi, za čitanje u biblijskim i molitvenim skupinama te za osobno proučavanje kod kuće možemo se služiti Šarićevim prijevodom.

Dok je Pavao u rimskom zatvoru očekivao smrtnu presudu, napisao je svome suradniku Timoteju: "Ali ti stoj u onome što si naučio i o čemu si se uvjerio, znajući od kojih si naučio, jer od djetinjstva znaš Sveta pisma koja te mogu učiniti mudrim na spasenje po vjeri, koja je u Kristu Isusu. Sve je Pismo Bogom nadahnuto i korisno za poučavanje, za uvjeravanje, za popravljavanje, za odgajanje u pravdi" (2 Tim 3,14-16, Šarićev prijevod). Kao sin Židovke i Grka Timotej je

od majke i bake učio zajedničku vjeru sadržanu u zgodama Staroga zavjeta, a onda je kao mladić u Listri prihvatio evanđelje koje je Pavao propovijedao na svom prvom misijskom putovanju stanovnicima Male Azije. Na Pavlov poziv, pridružio mu se na početku drugog misijskog putovanja i postao njegov suradnik u djelu evangeliziranja. Po uzoru na Pavla i Timoteja, ramzatrajmo i čitajmo Sveto pismo u Crkvi i s Crkvom kako bismo bili svjedoci Krista jedni drugima i ostalim ljudima među koje nas je Bog u svojoj providnosti postavio da živimo.

U Sarajevu, na blagdan sv. Andrije apostola, 30. studenog 2007.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Odredba za postupak odobrenja gradnje i građevinskih planova

Datum: 05. prosinca 2007.
Broj: 1472/2007

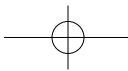
Imajući u vidu odredbe Zakonika kanonskog prava o crkvama i kapelama, koje su sadržane u kanonima 1214-1229, te dosadašnje odredbe i način rada u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (v. odredbu broj 1259/91 od 13. kolovoza 1991. godine u Vrhbosna 3/91, str. 144-145), ovim donosim slijedeću odredbu u postupku izgradnje crkava i kapelica na području Vrhbosanske nadbiskupije.

Sukladno odredbama kanona 1281 o poslovima koji prelaze granice i način redovitog upravljanja, ovim određujem da ista pravila vrijede i za izgradnju svih drugih crkvenih objekata u vlasništvu pravnih osoba koje su podložne dijecezanskom biskupu čiji troškovi prelaze 10.000,00 KM (desettisuća).

I. Uvodne napomene

Za izgradnju crkve neophodno je pismeno dopuštenje dijecezanskoga biskupa. Zakonik kanonskoga prava određuje u kanonu 1215 § 1 "Neka se nijedna crkva ne gradi bez izričitog napismeno danog pristanka dijecezanskog biskupa." Isti kanon u § 2 određuje da dijecezanski biskup ne dadne pristanak "osim ako, pošto se posavjetuje s prezbiterijalnim vijećem i rektorima susjednih crkava, smatra da nova crkva može služiti dobru duša i da neće nedostajati sredstava potrebnih za gradnju crkve i za bogoštovlje".

Glede kapela kanon 1224 § 1 kaže: "Neka ordinarij ne dade dozvolu koja se traži za osnutak kapele, osim ako je prije osobno ili preko drugoga pregledao mjesto određeno za kapelu te ga našao dolično opremljenim".

Budući da Kanonsko pravo nije dovoljno razgraničilo značenje pojma "kapelica" u odnosu na pojam "crkva", ovom odredbom pod pojmovima:

- a) "kapelica" smatraju se svi oni objekti u kojima se vjernici samo povremeno sastaju na molitvu (poljski blagoslov, sprovod) ili se u njoj okuplja samo manja grupa vjernika (redovnička zajednica, neka obitelj i njena rodbina na privatnu pobožnost)
- b) "crkva" ili "filijalna crkva" se smatraju oni vjerski objekti u kojima se vjernici sastaju na često ili redovno euharistijsko slavlje.

Ni za jedan ni za drugi objekat ne igra ulogu veličina objekta.

Izgradnji nekoga crkvenoga objekta neophodno prethodi planiranje i iznalaženje najboljeg rješenja. Ne može se prepustiti vjernicima da oni na svoju ruku odlučuju o gradnji kapele ili filijalne crkve, te da sami određuju njenu veličinu i izgled. Dužnost je župnika da ih poučava i usmjerava u tome. Ukoliko, možebitni problem ove naravi ne može sam riješiti, dužan je opširno o tome izvijestiti Ordinarijat.

U postupku planiranja nekog crkvenog objekta, osobito crkava ili značajnijih građevina, nužno je pribaviti više idejnih rješenja kako bi se odabralo najbolje ponuđeno rješenje. Pri odabiru rješenja za crkve, treba izbjegavati ona koja svojim izgledom i kompozicijom ne zadovoljavaju kriterije sakralnog prostora. Pri odabiru rješenja za druge crkvene objekte (župne kuće, vjeronaučne dvorane, upravne zgrade, dječji vrtići...), osim izgleda treba paziti na njihovu funkcionalnost i ekonomičnost kao i na zadovoljavanje svih kriterija postavljenih od mjerodavnih institucija civilne vlasti.

Nitko ne smije započeti radove prije nego dobije u pisanom obliku sva potrebna dopuštenja.

II. Molba za odobrenje gradnje

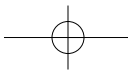
Prije nego se započne gradnja crkve ili kapele mora se prethodno pribaviti pismeno odobrenje mjesnog Ordinarija. Isto vrijedi i za izgradnju bilo kojeg drugog crkvenog objekta čiji troškovi izgradnje prelaze 10.000,00 (desettisuća KM).

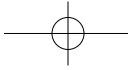
A. Gradnja kapela

Molba za odobrenje gradnje kapele, bilo grobljanske bilo neke druge, podnosi se istovremeno i za dopuštenje gradnje i za odobrenje idejnog projekta. Za dobivanje takvoga odobrenja potrebno je dostaviti slijedeće dokumente:

1. Molba župnika, biljegovana propisanim crkvenim biljegom, treba sadržavati slijedeće elemente:
 - a) obrazloženje svrhe i pastoralnih razloga za izgradnju objekta,
 - b) način financiranja,
 - c) sredstva kojima župa raspolaže,
 - d) suglasnost članova Župnog ekonomskog vijeća koja se dokazuje potpisom istih;
2. Idejnu skicu objekta;
3. Katastarski izvadak čestice na kojoj se planira izgradnja kapele.

Molbu je potrebno dostaviti najmanje dva mjeseca prije planirane gradnje.

B. Gradnja crkava i drugih crkvenih objekata

Postupak za odobrenje gradnje crkve, bilo župne bilo filijalne, kao i za gradnju župnih stanova, vjeronaučnih dvorana ili drugih objekata odvija se u dva stupnja:

1. odobrenje gradnje
2. odobrenje projekta.

Zbog toga je potrebno na vrijeme planirati i predvidjeti dovoljno vremena kako bi se ishodilo potrebna odobrenja.

Za odobrenje same gradnje potrebno je Ordinarijatu dostaviti slijedeće:

1. Molba župnika, biljegovanu propisanim crkvenim biljegom, koja će sadržavati slijedeće elemente:

- a) obrazloženje svrhe i pastoralnih razloga za izgradnju objekta,
- b) način financiranja,
- c) sredstva kojima župa raspolaze
- d) suglasnost članova Župnog ekonomskog vijeća koja se dokazuje potpisom istih.

2. Ako je u pitanju filijalna crkva uz molbu treba priložiti i zapisnik sa dekanatskog sastanka iz kojeg će se vidjeti kakvo je mišljenje svećenika na području dotičnog dekanata o potrebi takve crkve. Dakle, prvo se razmotri potreba na razini dekanata, a tek onda se šalje molba i dokumentacija Ordinarijatu, (što nalaže i kan 1215 §. 2.).

3. Ukoliko gradnja novoga objekta, bilo crkve bilo nekog drugog župnog objekta, pretpostavlja rušenje postojećeg objekta, potrebno je dostaviti dokumentaciju koja dokazuje potrebu rušenja (npr. trošnost zgrade, statička ugroženost...).

III. Odobrenje projekta

U slučajevima o kojima se govori u točki II B, dobivanje odobrenja Ordinarija nije dovoljno za početak izgradnje. Nakon što se dobije odobrenje za izgradnju, dužnost je župnika ili zastupnika pravne osobe dostaviti idejni projekt (kompletnu dokumentaciju?) na odobrenje.

Podnositelj molbe je dužan dostaviti Ordinarijatu 5 primjeraka idejnog plana (projektne dokumentacije) najmanje tri mjeseca prije planiranog početka gradnje.

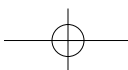
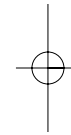
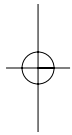
Idejni projekt pregleda građevinska komisija Vrhbosanske nadbiskupije koju imenuje Ordinarij na neodređeno vrijeme.

Građevinskom komisijom u ime Ordinarija predsjedava ekonom Vrhbosanske nadbiskupije. Dužnost je ekonoma prosljediti dostavljeni plan članovima građevinske komisije bez odgađanja.

Članovi građevinske komisije imaju zadatak u roku od tri mjeseca dostaviti pisano mišljenje o predloženom planu.

Ukoliko podnositelj molbe za odobrenje idejnog projekta ne dobije odobrenje predloženoga plana u roku od tri mjeseca, pretpostavlja se da je mišljenje pozitivno te može započeti izgradnju objekta prema predviđenom planu.

Ukoliko rješenje neke molbe zahtijeva, ili zastupnik pravne osobe zatraži, izlazak komisije na teren, troškove izlaska komisije snosi župa ili ustanova koja je podnijela molbu za odobrenje projekta.

IV. Završne odredbe

Dobivanje svih potrebnih pisanih odobrenja jest uvjet da Ordinarij može preporučiti bilo koju molbu za pomoć pri izgradnji takvih objekata kod domaćih i međunarodnih dobrotvornih ustanova.

U slučaju crkava i kapela, nakon završetka izgradnje objekta, župnik ili zastupnik pravne osobe je dužan uputiti molbu Ordinariju radi blagoslova ili posвете izgrađenog objekta (usp. kan. 1217 i 1229).

Dužnost je dekana da vode računa kako bi se ove odredbe poštivale, a buduće gradnje na području dekanata uskladile s ovim odredbama i s ostalim kanonskim normama. U slučaju izgradnje objekata bez potrebnih dozvola, dužnost je dekana prijaviti takav slučaj Ordinarijatu.

Ova odredba se počinje primjenjivati od 1. sječnja 2008.

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Smjernice za vođenje računa u župi

Datum: 05. prosinca 2007.

Broj: 1474/2007

Pregledavanjem preslika blagajničkih dnevnika i knjiga gradnje, uočili smo velike razlike i neke nepravilnosti. Zato u duhu odredaba kanonskog prava i naših dijecezanskih uredbi ovim podsjećam kako treba sredstva prikupljati, bilježiti u župne knjige i namjenski trošiti.

I. Prikupljanje milostinje za redovni život župe:

a) **Redovne milostinje** skupljaju se u župi pod sv. Misom bilo u župnoj bilo u filijalnoj crkvi ili grobljanskim kapelama.

- u nekim župama se skuplja jedna milostinja i ona se dijeli na četiri dijela:

***u ime Mise** (za župnika koji slavi redovno pro populo);

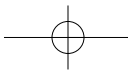
***redovna župna milostinja** - crkvena; - redovno se bilježi u blagajnički dnevnik ili crkvene račune;

***dijecezanska kolekta** - bilježi se i redovno u vremenskom ritmu predaje u Ekonomat nadbiskupije;

***Opijela** - se uvode u posebnu Knjigu opijela, te se bilježi i način apsolviranja: bilo da ih izmole svećenici koji služe dotičnu župu ili ih župnik predaje drugom svećeniku da izmoli; dijecezanski svećenici su dužni predati 10% neizmoljenih opijela kao solidarnost sa svećenicima kojima je potrebnije;

- u drugim župama se kupi svaka milostinja zasebno - jer je to tradicija pa neka tako ostane.

Bez posebnog dopuštenja Ordinarija nije dozvoljeno kupiti drugačije i za druge nakane, osim kada su neke kolekte propisane općom odredbom.

b) Zavjeti, prilozi kod kipa, slike, na oltar, kod jaslica i groba Isusova:

Svi ovi prilozi su crkveni novac koji se tako i bilježi u blagajnički dnevnik ili knjigu crkvenih računa.

c) Knjiga binacija - bilježe se slavljene Mise (binacije ili trinacije);

- ukoliko je svećenik primio novac za tu intenciju, bilježi odsluženu obvezu i stipendij predaje Ordinarijatu;

- ukoliko snagom službe treba slaviti drugu ili treću sv. Misu istoga dana, a nije primio novac za dotičnu intenciju, slavi Misu **na nakanu Ordinarijata**; u izvješću Ordinarijatu prijavljuje broj Misa koje je odslavio na nakanu Ordinarijata kao binacije ili trinacije;

- ukoliko sudjeluje u slavlju koncelebracije, a to mu je binacija, ne smije uzeti stipendij za to niti je dužan to prijaviti. Tada slavi Misu u "in thesaurum Ecclesiae - u blago Crkve" ili na privatnu nakanu.

Sve ove milostinje treba **redovno svake nedjelje upisivati** u blagajnički dnevnik kronološkim redom i naslov prikupljanja (milostinja od mise, zavjetni dar, druga vrsta priloga). U blagajnički dnevnik ne bilježi se milostinja "u ime Mise", jer to župnik vodi privatno za sebe, niti unosi "opijela" jer to vodi u drugoj knjizi kako bi pratio slijed odsluživanja.

II. Milodari za župnika i njegove potrebe

a) Prilozi od odsluženih misnih intencija - svaki svećenik dužan je voditi knjigu intencija i bilježiti odslužene Mise. Bilježi se dan primitka, primljeni iznos te nakana darovatelja i dan kada je odslavio na tu nakanu sv. Misu.

b) Izmoljena opijela su prilozi za svećenika koji ih je primio, bilo prikupljena u dotičnoj milostinji za vrijeme sv. Mise pa ih prema određenoj taksu izmoli, bilo dobivena na grobljima kod blagoslova grobova. Negdje postoji praksa da se i na sprovodima kupe opijela za pokojnika i svećenik ih je dužan izmoliti prema određenoj taksu. Kod franjevaca je običaj ili odredba da moraju opijela predati u samostan svoga distrikta. Samostan snosi odgovornost za apsolviranje tih opijela. Ukoliko ih pretvara u svete Mise, uzima se u visini određene takse za jednu intenciju.

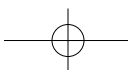
c) Prilozi koje svećenik dobije kod blagoslova kuća - za redovni život župnika i pastoralnih djelatnika.

d) Prilozi kod blagoslova polja - ili pučki rečeno što domaćini "upišu u blagoslov"! Tim sredstvima župnik slobodno raspolaže za potrebe svoje i svojih suradnika.

e) Godižbina ili nobet - prilozi vjernika koje svake godine daju za redovni život i održavanje župnika.

f) Osobni prilozi pojedinog vjernika s određenom nakanom - za župnika, ili za kojeg svećenika koji pastoralno djeluje u župi.

g) Stolarina i kancelarijske takse.

h) Zbirne Mise: propis je za sve župe: svećenik slavitelj zbirne Mise smije za sebe uzeti samo visinu jedne intencije, a ostali novac darovan za tu zgodu dijeli se 50% u župnu blagajnu, 50% dostavlja uz redovne priloge u Ekonomat nadbiskupije. Tamo gdje župnik ne postupa prema ovom propisu Sv. Stolice zabranjujem slaviti zbirne Mise. Svećenik za kojega se sigurno utvrdi da ne poštuje ovu odredbu ne može dobiti jurisdikciju za župničku službu.

Ove priloge župnik nije dužan unositi u knjigu primitaka i izdataka, osim što su franjevci dužni zbog pravila svojeg redovničkog života. Tu knjigu prigodom kanonske vizitacije kod franjevacu redovno pregleda Redovnički poglavar, a ne biskup Ordinarij, niti njegov delegat.

III. Gradnja u župi

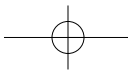
a) Za pojedine graditeljske zahvate župnik se redovno dogovara sa Župnim ekonomskim vijećem (ŽEV). Ukoliko zbroj troškova projekta prelazi 10.000 KM dužan je tražiti suglasnost Ordinarija, nakon dogovora s ŽEV-om.

b) Svaki graditeljski projekt u župi vodi se u knjizi gradnje: redovni primitak, izdatak i saldo. U taj primitak se upisuje svaki prilog: skupljen od župljana, raznih dobrotvora koji donesu dar u župu, ili prilog dobiven na pisanu molbu donatorima, koju potpisuje redovno Ordinarij.

IV. Troškovi u župi

1. Redovni troškovi za uzdržavanje crkve i pastoralne programe

- Plaćaju se iz crkvene blagajne:
- struja utrošena u crkvi, čišćenje i kićenje crkve, pranje crkvene robe, manji popravci, svijeće, vino, hostije; ukoliko se crkva grije, treba vidjeti da li može podnijeti plaćanje grijanja iz redovnih sredstava ili treba posebno prikupljati za grijanje;
- pojedini pastoralni programi dogovoreni sa ŽEV-om, kao što je nabavka crkvenog posuđa, ruha, kakvog dijela namještaja, organiziranje kakvog duhovnog programa, kao i proslava patrona u župi;
- župna kancelarija: fiksni telefon (ukoliko nema fiksnog telefona onda mobitel (razborito korišten);
- knjige koje Ordinarijat pošalje za župu;
- ako postoji župni auto, iz župne blagajne plaća se registracija, nužni popravci i osnovni troškovi uzdržavanja;
- ako župnik ima vlastiti auto, potrošeno gorivo bilo za župni ili vlastiti auto može naplatiti po kilometrima prijeđenim za župne potrebe 0,30 KM po jednom kilometru;
- svaki dio namještaja nabavljen za kuću bilježi u Inventar župe i to ostaje u župi, kao vlasništvo župe;

- župna katehista - za župnu katehezu, osoba koja vodi liturgijsko pjevanje i sviranje.

2. Uzdržavanje župnika i život u župnoj kući

- Od prihoda dobivenih iz izvora navedenih pod br. II. župnik redovno troši za hranu, grijanje, struju, mobitel, auto i sve druge režije kuće;

- iz osobnih sredstava plaća kuharicu, vlastito zdravstveno osiguranje, liječenje i vlastito uzdržavanje, osobne obaveze prema centralnim institucijama;

- nabavljanje namještaja koji će biti njegovo vlasništvo te ga prigodom premještaja može ponijeti, ili prema dogovoru s nasljednikom ostaviti;

- osobna slavlja u župi;

- spomen sličice i druge pobožne predmete koje dijeli o blagoslovu kuća (kalendari, naljepnice).

V. Ostale napomene

Blagajnički dnevnik ili knjigu računa te knjigu gradnje treba voditi ujednačeno za što je potrebno nabaviti formulare u našem Ordinarijatu. Kod slanja prijepisa mogu biti kopije ili preslik.

Svaki završni godišnji račun moraju vidjeti i supotpisati članovi ŽEV-a. To vrijedi i prigodom primopredaje župe, kada knjigu računa i inventara potpisuju i članovi ŽEV-a. Ukoliko ne mogu svi, barem dvojica, a ostali mogu biti kasnije o tome informirani.

Sjednice ŽEV-a treba voditi zapisnički, jer će to biti građa za kontinuirano praćenje vođenja gospodarstva u župi.

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Potpuni oprost uz Dušni dan

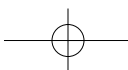
Datum: 19. listopada 2007.

Broj: 1236/2007

O Spomendanu svih vjernih mrtvih Crkva daje mogućnost potpunog oprosta za duše pokojnika. Taj potpuni oprost za područje Vrhbosanske nadbiskupije dajem mogućnost steći za duše naših pokojnika od 1. studenog uključivo do nedjelje 4. studenog uključivo. Taj potpuni oprost namijenjen za duše pokojnika se može dobiti u svim crkvama i na svim grobljima uz redovne uvjete:

Biti u milosti, to jest ispovjeden i pričešćen, te u pohodu crkvi ili groblju izmoliti Oče naš i Vjerovanje, te molitvu na nakanu Svetog Oca.

Zato je važno vjernicima pružiti mogućnost ispovijedi, kako bi mogli ovu povlasticu uz Spomen svih vjernih mrtvih namijeniti za duše pokojnika.

Svaki svećenik može na Dušni dan slaviti tri svete mise, s tim što samo za jednu može uzeti stipendij, a ostale slavi za duše pokojnika.

Uz iskreni pozdrav želim obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Dostavlja se: savim župnim uredima

Međunarodni molitveni dan mira

Utorak, 1. siječnja 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1361/2007

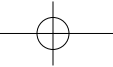
Prvog dana Mladog ljeta 2008. Crkva slavi svetkovinu Bogomajčinstva BDM, a po odredbi Svetog Oca taj dan molimo s cijelom Crkvom za mir u svijetu. Cijela nadbiskupija u svim zajednicama neka se pridruži ovoj molitvi na veliku nakanu mira. Za taj dan Sveti Otac redovno uputi svoju poruku, pa se nadamo da će dospjeti do svih župa u prijevodu, te ćete prenijeti svijetu u bitnim porukama ili je pročitati (možda je preduga čitati pod jednom Misom).

Mi, koji još duboko osjećamo posljedice rata te nosimo tolike rane na duši i tijelu, znamo dobro što znači mir. Posebno smo u posljednje vrijeme uvidjeli kako je i ovaj mir, koji nije pravedan, na krhkim nogama. Potrebno je moliti i uspostavljati stabilan i trajan mir koji će počivati na pravednosti i jednakopravnosti. Molimo zdušno za taj Božji dar u našim dušama, obiteljima, našem hrvatskom narodu i u ovoj zemlji BiH, kao i u cijelom svijetu.

Neka nas prati zaštita i zagovor Kraljice mira da budemo iskreni molitelji i graditelji mira. Svima želim taj Božji mir uz iskreni pozdrav i blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Bogojavljenje

**Dan Papinskih misijskih djela za sveto Djetinjstvo
Nedjelja, 06. siječnja 2008.**

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1362/2007

Tijekom godine sudjelujemo u dva navrata s redovitim prikupljanjima za Misije i misionare. U listopadu je prikupljanje prigodom Misijske nedjelje, a u siječnju na svetkovinu Bogojavljenja prikupljamo milostinju za Papinska djela svetog Djetinjstva. Tu milostinju treba čim prije prikupiti i dostaviti Ordinarijatu, kako bi je predali Misijskoj središnjici, a koja će prikupljena sredstva proslijediti Kongregaciji. Htjeli bismo biti učinkoviti da ne zatežemo s predavanjem misijske milostinje, jer prigodom izvješća nije ugodno ako je naša rubrika prazna. Prigodom dolaska u ordinarijat za dekanatske susrete je prekasno. Treba prije dostaviti.

Redovito se u Radosnoj vijesti, a i u Katoličkom tjedniku objave poruke i prigodni tekstovi za taj dan, a imate materijale i od lanjske godine koji Vam mogu poslužiti.

Iskren pozdrav i blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Prve subote u mjesecu Molitveni dan za duhovna zvanja

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1363/2007

Iako smo u 2007. godini slavili i obilježili Godinu duhovnih zvanja, time ne završavamo redovitu i ustaljenu praksu molitve i pastoralna za duhovna zvanja. Jedan od oblika toga pastoralna je i redovita molitva za duhovna zvanja na prve subote u mjesecu.

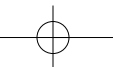
Ovim molim i potičem sve župnike i pastoralne djelatnike da se u svim župama i zajednicama organizira na prvu subotu u mjesecu molitva za duhovna zvanja. U mnogim našim župama se već obavljaju pobožnosti prvih subota u čast Bezgrješnom srcu Marijinu te je to pogodna prigoda za animiranje vjernika na molitvu za duhovna zvanja.

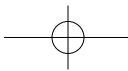
Kao i prijašnjih godina, u đakovu izdaju priručnik za tu prigodu koji može poslužiti za animiranje molitve. Potičite sve obitelji da se taj dan u obiteljima po mogućnosti zajednički moli na tu nakanu. Time ćemo stvarati molitveno ozračje i izvršavati Isusovu zapovijed: "Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju!" (Mt 9, 38).

U nadi da će ovaj poticaj naići na dobar prijam, iskreno pozdravljam i blagoslivljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

18. - 25. siječnja 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1364/2007

Isus je u svojoj Velikosvećeničkoj molitvi vapió "da svi budu jedno" (Iv 17, 21). Njegova molitva postaje molitva Crkve koja kroz svu povijest doživljava bolna iskustva ugrožavanja jedinstva Kristovih učenika. Zato kao vjernici moramo biti svjesni da jedinstvo Crkve valja izgrađivati, čuvati i za to moliti. Kroz osam dana Crkva na poseban način moli za jedinstvo kršćana od petka 18. do petka 25. siječnja 2008. I mi ćemo se u našim župnim zajednicama uključiti u tu Kristovu molitvu "da svi budu jedno", te tako ostvarivati živu Crkvu. Tema za molitveni tjedan je: "Molite, bez prestanka molite" (1 Sol 5, 17).

Živeći s drugim kršćanskim zajednicama u ovoj zemlji, neka nas molitva osposobi čuvajući svoj identitet, biti otvorenima za ekumenski dijalog i zajednički vapaj za dar jedinstva.

Ova molitvena osmina završava na blagdan Obraćanja sv. Pavla apostola. Kako smo u godini sv. Pavla, neka to posebno bude obilježeno. Dok ispovijedamo vjeru u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu, želimo to svjedočiti i za to moliti.

Iskren pozdrav i blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Molitveni dan za mir u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Nedjelja, 27. siječnja 2008.

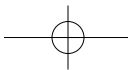
Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1365/2007

Svećeničko vijeće Vrhbosanske nadbiskupije je predložilo i ja sam prihvatio da posebno molimo za mir u Bosni i Hercegovini. Odredili smo da to bude posljednja nedjelja u siječnju. U 2008. godini je to 27. siječnja. Predlažem da se uoči tog dana u subotu 26. siječnja pozove na dobrovoljnu pokoru ili post za pravedni mir u BiH. U nedjelju s vjernicima zajedno molimo i razmišljajmo o miru, a jedan od oblika toga razmišljanja može biti nastavak čitanja Papine poruke upućene za Dan mira na Novu godinu.

Želim mir svakom srcu i svim obiteljima, kao i svim narodima žiteljima ove zemlje Bosne i Hercegovine. Iskren pozdrav i blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Dan života

Nedjelja, 3. veljače 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1366/2007

Po odluci Biskupa BKBiH, a na prijedlog Svetog Oca, svake godine na prvu nedjelju veljače posebno razmišljamo i molimo za dar života.

Za ovaj dan pročelnik Vijeća za obitelj upućuje poruku za razmišljanje. Predlažem župnicima da ju pročitaju ili da ju svojim riječima prenesu vjernicima. To neka bude odgajanje svijesti i savjesti da se istinski život voli, prihvaća, njeguje i poštuje. U toj odgovornosti neka hrvatski katolički vjernik putuje u budućnost. To je osobito važno kada vidimo da je život ugrožen počevši od manipulacije sa začetkom života kao i onaj pri kraju smiraja življenja.

Iskren pozdrav i blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Dan posvećenog života

**Svijećnica - prikazanje Gospodinovo u framu
Subota, 02. veljače 2008.**

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1367/2007

Već je postala uobičajena stvar da na svetkovinu Prikazanja Gospodinova slavimo Dan posvećenog života u našoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Također je već ustaljen program slavljenja tog dana.

Ovim podsjećam da ćemo i ove godine taj dan obilježiti u našim redovničkim zajednicama, ali posebno slaveći svetu Misu u katedrali u 10:30 sati i već uhodanim popodnevnim programom. Ujedno je to prva subota u mjesecu kada se ujedinjemo u molitvu za duhovna zvanja.

Želeći što bolju pripravu i doživljaj proslave Dana posvećenog života, iskreno pozdravljam i blagoslivljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Međunarodni dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika

Ponedjeljak, 11. veljače 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1368/2007

Po želji Svetog Oca na spomendan Gospe Lurdske, 11. veljače, svake godine molimo za sve zdravstvene djelatnike i sve one koji skrbe o bolesnicima, kao i za sve bolesnike. Ovim pozivam sve svećenike i sve pastoralne djelatnike da za taj dan organiziraju u svim župama molitveni dan i animiranje javnosti za posebno vrjednovanje svih onih koji skrbe za bolesnike. Također, potrebno je u svima nama odgajati plemenite osjećaje skrbi za sve bolesnike kako bismo u svakom čovjeku prepoznali Isusa koji trpi. Tamo gdje postoje medicinski centri i bolnice, neka se organizira animacija i pastoralni program obilježavanja ovog molitvenog dana.

U mnogim našim župama i obiteljima sve se više zanemaruje ona bitna utjeha vjere naših bolesnika. Ovaj je dan posebna prigoda odgajanja svijesti i savjesti kako bi svi odgovornije postupali s našim bolesnicima omogućujući im primanje sakramenta bolesničkog pomazanja.

Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Duhovne vježbe za svećenike

18. - 21. veljače 2008. u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1369/2007

Već je ustaljena praksa da za vrijeme zimskih praznika bogoslova organiziramo duhovne vježbe za svećenike u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Ove godine smo predvidjeli početak u ponedjeljak, 18. veljače u 19:00 sati kada ćemo imati zajedničku večeru i dogovor za početak razmatranja. Duhovne vježbe završavaju u četvrtak, 21. veljače s ručkom.

Crkva određuje obvezu svakom svećeniku odvojiti vrijeme za duhovne potrebe svake godine. Nije dakle odredba svake treće godine, nego svake godine.

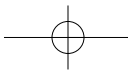
Voditelj duhovnih vježbi ove godine je dr. fra Anto Popović, profesor biblijskih znanosti na Franjevačkoj teologiji.

Potrebno je da svaki svećenik najavi svoj dolazak u Bogosloviju telefonom, faxom ili pismom ekonomu Bogoslovije vlč. Josipu Tadiću (tel/fax: 033/201-001 ili preko porte 033/236-764). Razumljivo je da će svaki svećenik dati svoj doprinos za troškove kuće.

Iskren pozdrav i blagoslov želi

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Nedjelja solidarnosti

Nedjelja, 24. veljače 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1370/2007

Na Svećeničkom vijeću Vrhbosanske nadbiskupije je odlučeno uvesti jednu nedjelju svećeničke solidarnosti. Prevelike su socijalne razlike među svećenicima, zato želimo pomoći onim svećenicima koji su u težem materijalnom stanju.

Na Treću korizmenu nedjelju, 24. veljače 2008. godine, skupljat ćemo milostinju u svim župama kao izraz naše solidarnosti sa župama koje imaju skromnije mogućnosti.

Župe koje imaju svoju partnersku župu dostavljaju prikupljena sredstva direktno toj župi, ostale župe trebaju dostaviti milostinju Ekonomatu.

Iskren pozdrav i blagoslov želi

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Post i nemrs u 2008. godini

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1371/2007

Dani posta i nemrsa u 2008. godini su: Pepelnica (Čista srijeda) - 6. veljače, i Veliki petak, 21. ožujka.

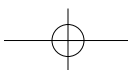
Post i nemrs na ta dva dana obvezuje sve one koji su punoljetni do započete šezdesete godine (usp. kan. 1249-1253 i KKC br. 1430, 1434-1439; 2043). Ujedno je nemrs propisan u sve petke u godini, ali se izvan korizme mogu zamijeniti drugom pokorom. Nemrs obvezuje sve koji su navršili četrnaest godina do kraja života.

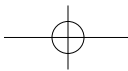
Uz ove crkvene propise, trajno ostaje potreba odgajanja u pokori i obraćenju. Zato želim da u pastoralu i katehezi istinski bude prisutna formacija u duhu pokore.

Iskren pozdrav i blagoslov želi

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Kvatre u 2008. godini

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1372/2007

Kvatre su osobiti dani kada Crkva poziva vjernike na molitvu, djela pokore i ljubavi na određenu nakanu. U kvatrenu subotu slavi se misa koja će odgovarati duhovnom usmjerenju kvatri, velike nakane Crkve (v. Red euh. procesije, kvatri i prosnih dana, str. 33-51).

Proletne kvatre: u prvom tjednu Korizme (10.-17. veljače) - OPROŠTENJE GRIJEHA.

Ljetne kvatre: u prvom tjednu po Duhovima (11.-18. svibnja): POSVEĆENJE LJUDSKOG RADA;

Jesenske kvatre: sredinom rujna (14.-21. rujna): SVEĆENIČKA ZVANJA;

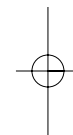
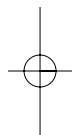
Zimske kvatre: iza druge nedjelje Došašća (7.-14. prosinca): ZAHVALA I DJELOTVORNA LJUBAV.

Neka nas prati milost obraćenja i rasta u vjeri, ljubavi i nadi kroz ove milosne dane.

Iskren pozdrav i blagoslov želi

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Ovlast za binaciju i trinaciju u 2008. godini

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1373/2007

Za 2008. godinu dajem ovlast binacije i trinacije svima koji su tu ovlast dobili u 2007. godini. Želim da svi imaju na umu dopis objavljen u Vrhbosni br. 4/98, str. 680.

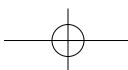
Neka se svi svećenici pridržavaju upozorenja objavljenog u Vrhbosni br.4/99, str. 485 u vezi takse za binacije i trinacije. Ovim još jednom potičem na savjesno i odgovorno postupanje s misnim nakanama.

Za kvadrinaciju nitko nema dopuštenje u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Na sve misnike zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Dekanatski susreti u nadbiskupskom ordinarijatu

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1374/2007

Svake godine u veljači svi župnici sudjeluju na Dekanatskim susretima u ordinarijatu. Tom prigodom izmijenimo potrebna pastoralna razmišljanja i programe za tekuću godinu. Donosim raspored susreta za 2008. godinu:

- 12. veljače (utorak) - Brčanski dekanat
- 13. veljače (srijeda) - Bugojanski dekanat
- 14. veljače (četvrtak) - Derventski dekanat
- 15. veljače (petak) - Sarajevski dekanat
- 16. veljače (subota) - Kreševski dekanat
- 18. veljače (ponedjeljak) - Travnički dekanat
- 22. veljače (petak) - Sutješki dekanat
- 23. veljače (subota) - Usorski dekanat
- 25. veljače (ponedjeljak) - Doborski dekanat
- 26. veljače (utorak) - Ramski dekanat
- 27. veljače (srijeda) - Tuzlanski dekanat
- 28. veljače (četvrtak) - Šamački dekanat
- 29. veljače (petak) - Žepački dekanat

Radni susret počinje u 10:00 i traje do 12:30 sati nakon čega slijedi zajednički objed. Prije i poslije radnoga dijela svećenici će imati priliku obaviti redovne poslove u uredima ordinarijata. Dobro bi bilo osobno ili zajednički pripremiti temu: *Riječ Božja u poslanju Crkve*. Budući da smo 2008. godinu proglasili Godinom sv. Pavla, bit će korisno promišljati koliko je prisutno služenje Biblijom u župi.

Oni župnici koji trebaju prenoćište neka se najave ekonomu Nadbiskupije ili Bogoslovije.

Želim dobru suradnju i uspješan rad na susretu, te iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Kanonske vizitacije u Vrhbosanskoj nadbiskupiji za 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1375/2007

Unaprijed dostavljam program kanonskih vizitacija predviđenih za 2008. godinu koji će pojedinačno biti otisnut u Pastoralnom kalendaru Vrhbosanske nadbiskupije. I ove godine će redovitu kanonsku vizitaciju obaviti arhiđakoni u slijedećim dekanatima:

Kreševski dekanat - preč. Ante Meštrović
Travnički dekanat - preč. Dr. Pero Pranjić
Šamački dekanat - mons. Dr. Mato Zovkić
Ramski dekanat - preč. Ante Meštrović

Uz redoviti pregled župne administracije i župnih knjiga, predstoji susret sa Župnim pastoralnim i ekonomskim vijećima, slavljenje svete Mise s narodom i ostali dogovoreni programi. Svaki župnik se dogovara s arhiđakonom o programu vizitacije.

Želeći svaki Božji blagoslov, iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Susret animatora liturgijskog pjevanja

Sarajevo - Vrhbosansko bogoslovno sjemenište
1. ožujka 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1376/2007

Pozivam sve voditelje liturgijskog sviranja i pjevanja u župama Vrhbosanske nadbiskupije na godišnji radni susret u Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu 1. ožujka 2008. godine.

Dnevni red:

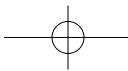
- 9:30 - Registri i registriranje kod orgulja (vlč. Marko Stanušić)
- Usklađivanje liturgijskog zbora i puka - naroda (s. Silvija Nikolić)
- 11:00 - Stanka
- 11:20 - Pripjevni psalam u liturgiji danas (dr. fra Slavko Topić)
- Susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije (10. svibnja 2008.)
- 13:00 - Ručak

Mole se svi župnici da pošalju svoje voditelje liturgijskog pjevanja i sviranja u župi, makar i skromnih mogućnosti, da bi se što bolje uskladilo i odgajalo za tu pastoralnu djelatnost. Želja nam je stvarati zajedničku strategiju u duhu uputa i propisa Crkve za slavlje liturgije.

Zazivajući na sve Božji blagoslov, iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Susret Župnih pastoralnih vijeća

Sarajevo, subota, 8. ožujka 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1377/2007

Pozivam sve članove Župnih pastoralnih vijeća na godišnji susret koji će se održati 8. ožujka 2008. godine s početkom u 10:00 sati u crkvi sv. Ćirila i Metodija (Bogoslovija). Ovogodišnja tema je: Biblija u životu vjernika. Svetu Misu slavićemo u katedrali u 11.30, a prije toga će biti prigoda za svetu ispovijed. Nakon Mise uslijedit će zajedničko druženje u prostorijama Bogoslovije.

Radujem se zajedničkom susretu i zauzetosti za zdravu obitelj koja je prvo mjesto odgoja u vjeri, te na sve zazivam Božji blagoslov uz iskreni pozdrav.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Susret Župnih ekonomskih vijeća

Sarajevo, subota, 15. ožujka 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1378/2007

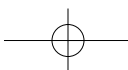
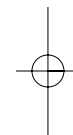
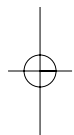
Pozivam sve članove Župnih ekonomskih vijeća Vrhbosanske nadbiskupije na redoviti godišnji radni susret u subotu 15. ožujka 2008. godine s početkom u 10:00 sati. Susret će započeti u crkvi sv. Ćirila i Metoda (Bogoslovija). Tema ovogodišnjeg susreta je: Upoznavanje s odredbama gradnje u župi i vođenja knjige računa.

Poći ćemo u katedralu u 11.30, gdje će biti prigode za sv. ispovijed, te ćemo slaviti sv. Misu.

Želeći da u Crkvi vrhbosanskoj što više poraste suradnja i odgovornost i na ekonomskom području, s radošću Vas očekujem te iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja

Veliki četvrtak, 20. ožujka 2008.g. u 10:30 sati

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1379/2007

Već je postala tradicija okupljanja na Veliku srijedu na slavljenje Mise posvete ulja i obnovu svećeničkih obećanja. Kako će ove godine mnogi biti zauzeti ispovijedanjem na Veliku srijedu, radi datumskog spomena sv. Josipa, zato se ove godine okupljamo na Veliki četvrtak. Mnogi svećenici rado se nađu u našem svećeničkom zajedništvu te ujedno ponesu posvećena ulja u svoje župe. Nažalost, već par godina oci franjevci ili tek pojedinci se ne odazivaju na tu Misu. Iako sudjelovanje na Misi posvete ulja nije obaveza, ipak je pokazatelj našeg zajedništva.

Ove godine ćemo slaviti Misu posvete ulja na Veliki četvrtak, 20. ožujka 2008. godine s početkom u 10:30 sati.. Koncelebranti neka ponesu : naglavnik, albu i štolu bijele boje.

Želeći svima radostan susret i zajedništvo u Euharistiji, iskreno pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

XIV. sabor prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 2. travnja 2008. godine

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1380/2007

U pastoralnom kalendaru prihvaćenom na Svećeničkom vijeću, Sabor prezbitera vrhbosanske nadbiskupije je predviđen za srijedu, 2. travnja 2008. godine. Ovim dopisom pozivam sve svećenike, dijecezanske i redovničke, da svojim sudjelovanjem očituju zajedništvo ove mjesne Crkve. Ponovno citiram Apostolsku pobudnicu Ivana Pavla II Pastores dabo vobis br. 12: "Ne može se definirati narav i poslanje ministerijalnog svećeništva osim u onoj višestrukoj i bogatoj potki odnosa koji izvire iz Presvetog Trojstva i nastavljaju se u zajedništvu Crkve koja je, u Kristu, znak sjedinjenja s Bogom i jedinstva sveg ljudskog roda".

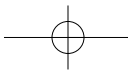
Već je ustaljen program da se počinje s molenjem Trećeg časa u 9:30 sati, stanke u 11:00 te nastavak rada do 13:00 sati kada je zajednički objed. Pojednostosti programa ćemo naknadno dostaviti.

Ušla je u svijest obaveza našeg susreta. Također se stvara i svijest pismene isprike, ako postoji utemeljen razlog izostanka.

Zazivam na sve obilje Božjeg blagoslova i izričem radost susreta te vas iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Proljećna dekanatska korona 2008. godine

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1381/2007

Ustaljen je običaj da se za proljetnu dekanatsku koronu odredi tema koja će se obrađivati na susretu svećenika po dekanatima.

Kako smo 2008. godinu prema Papinoj odluci proglasili i u našoj nadbiskupiji Godinom sv. Pavla, dobro bi bilo obraditi temu: Biblija u svećeničkom životu i propovijedanju, posebno se osvrćući na orijaški lik sv. Pavla, velikog misionara i svjedoka Uskrslog Krista.

Također je to prilika da se pokrenu i biblijske skupine u župi te širenje ne samo nabavljanja Biblije nego i služenja Biblijom u osobnom životu i životu zajednice. Kako se sprema ponovljeno izdanje Biblije u prijevodu našeg nadbiskupa Šarića, uznastojmo je učiniti dostupnom našim vjernicima.

Želeći uspješne dekanatske korone te radosne svećeničke susrete, iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

XI. ministrantsko zborovanje

Sarajevo, subota 12. travnja 2008.

Datum: 19. studenoga 2007.

Broj: 1382/2007

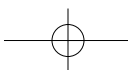
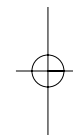
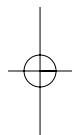
Nakon vrlo pozitivnih iskustava, posebno sa strane ministranata koji se okupljaju, rado sazivam i slijedeće XI. ministrantsko zborovanje koje će se održati u Sarajevu, u subotu 12. travnja 2008. godine. Ovogodišnje zborovanje ćemo organizirati pod geslom: Ministrant i Riječ Božja!

U Vrhbosni broj 1/2007, str. 47-48, su donesene sugestije za pripravu tih zborovanja. Ukoliko bude novih sugestija, bit će Vam dostavljene naknadno. Ovo je najava da se možete pripremiti i na vrijeme zabilježiti u svoje kalendare.

Iskreno Vas sve pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Papin dan

20. travnja 2008. godine

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1383/2007

Današnji Petrov nasljednik, Benedikt XVI, je izabran za Papu 19. travnja 2005. godine. Tradicija je da se nedjelja po danu izbora slavi kao Papin dan. Posebno je to prigoda potaknuti na jedinstvo sa Svetim Ocem i molitvu na Papine nakane. Iako je to Peta uskrсна nedjelja, neka bude naglašena i molitva za Petra naših dana.

Naš hrvatski katolički narod je posebno prepoznatljiv po vjernosti Petrovom nasljedniku, zato i ovim činom izgrađujemo tu vjernost.

Želeći obilje Božjeg blagoslova, iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Sluga Božji nadbiskup J. Stadler - naš uzor, pomoć i nadašnuće

Datum: 7. prosinca 2007.
Broj: 1478/2007

Draga braćo svećenici!

Poznato vam je da je pokrenut biskupijski proces za prikupljanje podataka i dokumenata oko našeg prvog nadbiskupa dr. Josipa Stadlera (1881-1918), a u to je uključeno i naše zajedničko nastojanje da bi se svršio postupak na razini naše mjesne crkve za njegovo proglašenje blaženim.

Na službu postulatora cause imenovan je dr Pavo Jurišić, profesor na našoj teologiji, koji je već ranije radio svoju doktorsku radnju o nadbiskupu Stadleru. Časne sestre Služavke Malog Isusa, koje je blagopokojni nadbiskup ustanovio, neumorno su radile sakupljajući arhivsku i povijesnu građu o njemu. Ona je ne samo temeljito prikupljena, nego i sustavno ahivirana u, za to određenim, prostorijama naše Bogoslovije. Većina skupljenog materijala je snimljena na mikrofilmove ili CD-ove, tako da ju je lakše pregledati, studirati, pratiti i na njoj raditi. Postulatura je vodila brigu da vjernicima bu-

du na raspolaganju ne samo male sličice s kratkim nadbiskupovim životopisom i molitvom za proglašenje njega blaženim. Te su sličice otisnute ne samo na hrvatskom nego i na drugim europskim jezicima. Vjernicima su ponuđene i još neke druge knjige s značajnim nadbiskupovim porukama.

Uveli smo svakog osmog u mjesecu na dan smrti nadbiskupa Stadlera kao Stadlerove dane u katedrali. Pod vodstvom Kaptola vrhbosanskog upriličene su svakog 8. u mjesecu večernje mise u katedrali i prigodnu propovijed imali su uglavnom profesori naših dviju teologija sa svrhom da prisutnim vjernicima, redovnicama i bogoslovima istkanu lik i djelo dragog nam nadbiskupa, jer je potrebno da njegove vrline svi upoznaju, na njima se uče i njega nasljeđuju. To je službeno bilo preporučeno i u svim našim župama. Prigodno su pristizali organizirani pojedine župe pohoditi katedralu i grob Sluge Božjeg Josipa Stadlera, posebno su to činile sestre Služavke Malog Isusa, kao i

Prijatelji Malog Isusa.

Biskupijski proces i prikupljanje građe se privodi kraju. Mislim da nam ne predstoji još puno vremena kako bismo ga zaključili. To znači da se sva dokumentacija i građa, prevedena na neki od svjetskih jezika, dostavlja "Kongregaciji za kauze svetaca". No predstoji nam još jedan veliki posao, u koji se moramo uključiti svi. Naime, vrlo važan, čak odlučujući element u svakoj kauzi jest "fama sanctitatis" a to znači koliko narod dotičnog slugu Božjeg doživljava, cijeni, štuje, koliko mu se moli i koliko se okuplja na pobožnosti oko njegova groba. Tu smo u velikim teškoćama radi toga što je Nadbiskupija prostrana i rasuta i teško je ljude oduševljavati da u Sarajevo dolaze i to baš svakog 8. u mjesecu. Usput rečeno do sada smo te sv. Mise i propovijedi imali u večernjim satima, što je bila otežavajuća okolnost da bi vjernici s terena ovdje mogli doći u to vrijeme. S druge strane, mislim da vam je svima znano kako je u Sarajevu sve manje katolika, a i ono što ima raspršeno je na priličan broj gradskih crkava i kapela, pa je sve manja mogućnost da ih svakog 8. u mjesecu bude na upriličenim pobožnostima u katedrali. Stoga za narednu godinu imamo ovakav prijedlog.

1. Sv. Misa bi bila svakog 8. u mjesecu u 10.30, te smo predvidjeli svaki dekanat organizira hodočašće u katedralu. Grupa bi mogla koristiti suteran naše Bogoslovije (gdje je kafić i mokri čvor, a bila bi ljudima dolje i jedna učionica na raspolaganju da mogu malo sjesti (eventualno pojesti i popiti ono što su ponijeli). Datumi svih dekanata su otisnuti u kalendaru za slijedeću godinu (tiskani u Vrhbosni br. 4/07), a sve će župe na vrijeme dobiti i plakat s uokvirenim danom kada su njihova hodočašća.

2. Misu bi predvodio i propovijedao svećenik, s kojim su se kanonici dogovorili i taj propovjednik bi sastavio i molitvu vjernika. Pristigli svećenici bi mogli s njime koncelebrirati, a bilo bi poželjno da netko od pristiglih vjernika (posebno mladih ili odrasle djece ministrira te čita čitanje, psalam i molitvu vjernika), što bi sve dekan unaprijed mogao dogovoriti s rektorom katedrale mons. dr. Markom Josipovićem (tel. 033 442-221) ili s prepoštom dr. Perom Pranjićem (033 220-502).

3. Ako bi hodočasnici ranije pristigli u katedralu, netko od kanonika bi im ukratko objasnio znamenitosti i povijest katedrale te prikazao Nadbiskupov život, ako bi došli kasno, onda bi se to moglo upriličiti i poslije sv. Mise.

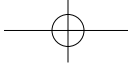
4. Kanonici i katedralni župnik bi za svaki puta bili vjernicima na raspolaganju za sv. ispovijed, a vjernike bi se trebalo poticati da te prilike iskoriste.

5. Poslije sv. Mise bi bilo kratko zadržavanje, po potrebi, opet u suteranu bogoslovije i povratak kućama.

Ljubazno molim dekane da razmotre sa župnicima ovaj prijedlog i računaju na svoj datum te na vrijeme s kolegama župnicima dogovore što i kako će najbolje učiniti. Vjerujem da i među našim svećenicima i vjernicima ima još žara i dobre volje, a siguran sam da će nas i sluga Božji nadbiskup Josip Stadler pratiti i pomoću i zagovorom.

Očekujući suradnju svih, zazivam Božji blagoslov na Vaš rad te iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Godina sv. Pavla "Pavao prema Stadlerovu komentaru djela apostolskih"

Teme za propovijedi za Stadlerove dane u 2008.:

Utorak, 8. siječnja 2008.: Pavlovo obraćenje (Dj 9,1-19)

Petak, 8. veljače 2008.: Pavlovo prvo misijsko putovanje (Dj 13,1-12)

Subota, 8. ožujka 2008.: Pavlov nastup u Antiohiji Pizidijskoj (Dj 13,13-52)

Utorak, 8. travnja 2008.: Pavlov nastup na Saboru u Jeruzalemu (Dj 15, 1-29)

Četvrtak, 8. svibnja 2008.: Lidijino obraćenje nakon Pavlova propovijedanja u Filipima (Dj 16, 11-15)

Nedjelja, 8. lipnja 2008.: Pavao propovijeda Grcima u Ateni (Dj 17,22-33)

Utorak, 8. srpnja 2008.: Priscila i Akvila - Pavlovi suradnici u Korintu, Efezu i Rimu (Dj 18,1-4.18-22; Rim 16,3-4)

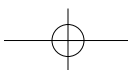
Petak, 8. kolovoza 2008.: Pavlov govor pred upraviteljem Feliksom u Cezareji (Dj 24,1-26)

Ponedjeljak, 8. rujna 2008.: Pavlov nastup pred kraljem Agripom (Dj 25,1-25)

Srijeda, 8. listopada 2008.: Pavao pod vojnom pratnjom putuje u Rim (Dj 27,1-19)

Subota, 8. studenoga 2008.: Pavao sužanj u Rimu (Dj 28,15-30)

Ponedjeljak, 8. prosinca 2008.: Pavlova mariologija (Gal 4,1-7)

Krizme u 2008. godini

Datum: 19. studenoga 2007.
Broj: 1384/2007

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Datum	Kardinal	Biskup Pero Sudar	Delegat
30.03.2008.	Busovača – 11:00		
20.04.2008.	Nova Bila – 11:00		
	Ovčarevo – 16:00		
26.04.2008.		Pećine – 11:00	
27.04.2008.		NT-Uzašašće G. – 11:00	
		Travnik – 16:00	
01.05.2008.		Turbe – 11:00	
		Podkraj – 16:00	
03.05.2008.	Lukavac – 11:00	Bučići – 11:00	
	Živinice – 16:00	Rankovići – 16:00	
04.05.2008.	Tuzla – 11:00	Guča Gora – 11:00	
	Šikara – 16:00	Lovnica – 17:00	
10.05.2008.	Husino – 16:00	Brajkovići – 16:00	
11.05.2008.	SA-Katedrala – 10:30	Odžak – 11:00	
	SA-Stup – 17:00	Novo Selo-Balegovac – 16:00	
12.05.2008.	Dragunja – 11:00		
17.05.2008.	Kakanj – 11:00	Dubrave – 11:00	
	Vareš – 16:00	Poljaci – 16:00	
18.05.2008.	Morančani – 11:00	Zovik – 11:00	
	Par Selo – 16:00	Ulice – 16:00	
24.05.2008.		NT-Presv.Trojstvo – 11:00	
		Dolac – 16:00	
25.05.2008.		Vitez – 10:00	
07.06.2008.			ZE-Crkvica – 11:00
08.06.2008.		Žepče – 11:00	
		Radunice – 16:00	
14.06.2008.	Osva – 11:00	Potočani – 11:00	
	Maglaj – 16:00	Svilaj – 16:00	
15.06.2008.	Špionica – 11:00	Bistrica/Ž – 11:00	
	Pos. Mahala – 17:00	Novi Šeher – 16:00	
21.06.2008.	Domaljevac – 11:00		Gradačac – 11:00
	Tolisa – 16:00		
22.06.2008.	Prud – 11:00	Breške – 11:00	
	Gornja Dubica – 16:00	Drijenča – 16:00	
10.08.2008.		Komušina – 11:00	

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Izveštje sa sjednice Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Prema predviđenom programu Nadbiskupskog Ordinarijata Vrhbosanskog (br. 1113/07) 10. listopada 2007. u prostorijama Ordinarijata održana je Sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske Nadbiskupije, kojom je predsjedao nadbiskup, uzoriti Kardinal Vinko Puljić. Vlč. Marko Majstorović, novi član Svećeničkog vijeća i zapisničar pročitao je zapisnik s prošlogodišnjeg zasjedanja Svećeničkog vijeća koji je i usvojen. Uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, pozdravio je sve nazočne i zahvalio na prisutnosti, te je potaknuo sve članove vijeća da daju svoj doprinos na ovom zasjedanju kako bi rad vijeća bio što plodonosniji. Nadbiskup uveo u točke koje su u planu razmatranja na ovom zasjedanju. Budući da se nalazimo u Gospinu mjesecu listopada Nadbiskup se osvrnuo na svoj boravak u gospinu svetištu u Fatimi, te na proslavu 50 godišnjice čašćenja gospe od Brze pomoći u njezinu svetištu u Slavskom Brodu, gdje je i sam nazočio. Kardinal je izrazio radost što je molitva krunice zaživjela skoro u svim našim župama, i pozvao prisutne članove Vijeća da potiču molitvu krunice i u obiteljima. Kardinal je spomenuo radost misionara zbog naše podrške njihovom radu u akciji IZGRADIMO CRKVU U ZAMBIJI.

2. Osvrt na način dosadašnjeg održavanja i poticaj za daljnje osmišljavanje pastoralnog programa Vrhbosanske nadbiskupije (Godina duhovnih zvanja, Ministransko zborovanje, Dan mladih, susret župnih, pastoralnih i ekonomskih vijeća, krizme) bila je tema u koju je članove Vijeća uveo dr. Ivo Balučkić. Dr. Balučkić je na temelju smjernica Crkvenog Učiteljstva, iskustva nekih partikularnih crkava i današnje teologije iznio poticaje za daljnje osmišljavanje pastoralnih programa. Pastoralno djelovanje Crkve tijekom povijesti spasenja uvijek se događa i "ad intra" tj. unutar same Crkve i njezinih članova i "ad extra" tj. prema društvu u cjelini i prema posebnim segmentima društ-

va. Kršćanin ne smije biti pasivan promatrač, on je pozvan na angažiranu suradnju u Božjem planu spasenja. Dr. Balučkić progovorio je o nekim izazovima koje današnji čovjek svakodnevno susreće. Neznanje u kojem čovjek živi jedan je od glavnih uzroka nevjere, malovjernosti i vjerske ravnodušnosti. Odgovornost za novu evangelizaciju trebaju svi preuzeti. Prema mišljenju dr. Balučkića da bi se dobio jedan sustavni i planirani pastoral prilagođen našim okolnostima i potrebama trebalo bi uspostaviti Nadbiskupijski pastoralni ured. Ured bi prikupljao podatke s terena, analizirao ih, promišljao, predlagao konkretne pastoralne programe, animirao crkvenu zajednicu, te bi s tim programima upoznao društvenu zajednicu. Preko biskupijskog vikara Ured bi koordinirao s već postojećim uredima za određene sektore pastoralna, zaključio je dr. Balučkić.

Nakon izlaganja uslijedila je rasprava u kojoj je zaključeno da je potrebno osnivanje Nadbiskupijskog pastoralnog ureda koji bi koordinirao rad svih pastoralnih aktivnosti na razini Nadbiskupije. Trebalo bi točno definirati ulogu Biskupijskog vikara za pastoral koji bi bio voditelj ovog Ureda. Zaključeno je, također, da ovom pitanju treba pristupiti ozbiljno i odgovorno, da treba sve dobro promisliti zajedno i sa članovima Pastoralnog vijeća Nadbiskupije, te možda osnovati i Odbor za osnivanje ovog Ureda.

3. Definiranje načela za redovni način premještanja svećenika u Nadbiskupiji - u ovu temu su trebali kratko uvesti fra Mirko Filipović i Preč. Marijan Pejić. Budući da fra Mirko Filipović nije nazočio sjednici, preč. Pejić se osvrnuo na Crkveno zakonodavstvo, čime je potkrijepio svoje izlaganje o pravodobnom planiranju premještanja te o potrebnim konzultacijama sa članovima Odbora (Vijeće za personal) od tri do pet članova, osim personalnog vikara. Planiranje sužava prostor za improvizaciju i bolje vrednuje sposobnosti, iskustva i granice pojedinca. Važna je, nadalje, vjernost kanonskoj proce-

duri te solidarnost između svećenika. Model koji je preč. Pejić predložio je 3+3+3 godine određene službe.

Nakon uvoda u temu uslijedila je rasprava gdje su neki članovi Vijeća predloženi model smatrali opasnim jer bi župnik mogao pasti u napast da ne radi ništa zbog relativno kratkog boravka u župi, a drugi su smatrali da upravo ovaj model može biti motivacija da se dobro radi. Bilo je i drugih prijedloga kao npr. 6+4+2 ili da župnika ne treba dirati ukoliko dobro i savjesno radi. Problem su povratničke župe. Nadbiskup je, na koncu, rekao da je svaki svećenik važan i da svaki koji je smatra da treba biti premješten bio i premješten, premda želje nije moguće ispuniti, a nekada je nemoguće sve isplanirati. Važno je voditi brigu o potrebama određene župne zajednice i o sposobnostima svećenika.

4. Smisao i mogućnost održavanja Sabora mladih u nadbiskupiji - u ovu temu je uveo dr. Šimo Maršić. Dr. Maršić je najprije progovorio o aktualnoj situaciji u pastoralu mladih na području Nadbiskupije, iznio je činjenice da postoje različite udruge i župne skupine mladih koje relativno dobro funkcioniraju (Frama, Emaus, Salezijanska mladež Prijatelji Malog Isusa, itd...). Ne postoji sustavno isplaniran rad tijekom cijele godine pastoral mladih na župnim razinama, često puta se prigodno za neko hodočašće organiziraju grupe mladih iz pojedine župe. Sve aktivnosti skupina mladih na župnim razinama u najvećoj mjeri ovise o zauzetosti župnika i kapelana. Nedostaje umreženost i koordiniranost pastoral mladih na biskupijskoj razini. Prijedlog Sabora mladih je prijedlog jednodnevnog susreta po dva ili tri predstavnika mladih iz župa sa područja Nadbiskupije svake godine početkom listopada. Sabor mladih bi uključivao predstavljanje i međusobno upoznavanje sa aktivnostima u

pastoralu mladih na različitim razinama, zatim rad u radionicama na zadanu temu, osposobljavanje mladih laika za odgovorno zauzimanje za pastoral mladih u svojim župnim skupinama mladih. Dr. Maršić je iznio razloge za i protiv Sabora mladih. Razlozi protiv: jedna točka više za odgovorne u pastoralu mladih, već imamo dan mladih u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, s tim da bi Sabor bio više duhovno - formativni susret, još nemamo tako formirane mlade laike koji bi mogli sudjelovati na Saboru mladih, nezainteresiranost mladih preuzeti veću odgovornost unutar župne zajednice. Razlozi za Sabor mladih: ponuditi duhovnu obnovu za mlade laike, osposobiti ih za odgovorno zauzimanje u pastoralu mladih, omogućiti transparentnost i informiranost o pastoralnim projektima, omogućiti osobni kontakt mladih iz različitih udruga i župa, osigurati umreženost pastoral mladih.

Članovi Vijeća su u raspravi koja je uslijedila prihvatili ideju pokretanja Sabora mladih Vrhbosanske Nadbiskupije.

5. Pastoralni kalendar Vrhbosanske nadbiskupije za 2008. godinu. Nadbiskup je predstavio i s vječnicima usaglasio "pastoralni kalendar" krizmi, vizitacija župa i drugih važnih liturgijskih slavlja u našoj Nadbiskupiji u narednoj građanskoj godini. Spomenu su i kolizije u pojedinim terminima, te je zaključeno da ako je nešto na dijecezanskom planu organizirano toga se treba i držati.

Pod temom razno raspravljalo se o svećeničkim rekolekcijama po regijama. Većina je da se veća važnost dadne dekanatskim koronama, koje bi se sastojale od nagovora, sv. Mise i ispovjedi. Nadbiskup je zaključio da će o ovoj temi još razgovarati i s dekanima, jer želi čuti i njihovo mišljenje.

*Dr. Šimo Maršić,
Tajnik SVVN*

Izješće s Dekanske konferencije

17. listopada 2007.

U prostorijama Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata održana je redovita godišnja Dekanska konferencija. Sjednicom je predsjedao vrhbosanski nadbiskup Vinko kardinal Puljić a sudjelovali su svih 13 dekanata, četiri arhidakona, biskupski vikar za personal, kancelar i ekonom Vrhbosanske nadbiskupije. Konferencija je započela molitvom i nadbiskupovim pozdravom nazočnim svećenicima.

I. Osvrt na godinu duhovnih zvanja

Prva točka dnevnog reda je obuhvaćala osvrt na Godinu duhovnih zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koja je službeno otvorena na Prvu nedjelju Došašća 2006. godine. Dekani su zamoljeni da spremi pisanu izvješća o tome što je učinjeno i kakvi su plodovi obilježavanja Godine duhovnih zvanja u pojedinim dekanatima. Izvješća su podnesena sljedećim redosljedom:

Kreševski dekan preč. Marko Perić je prikazao broj sjemeništara i bogoslova po župama dotičnog dekanata. Ukupan zbroj je deset sjemeništara i četiri bogoslova iz svih župa dekanata u dijecezanskim i redovničkim odgojnim ustanovama. Napomenuo je da župe Gromiljak i Kiseljak od jeseni ove godine imaju još po dva sjemeništara u Visokom.

Žepački dekan preč. Anto Ćosić izvještava da je tijekom godine duhovnih zvanja bio povećan broj promišljanja, želja, molitve, kateheza i propovijedi na tu temu što je pomoglo vjernicima i svećenicima ozbiljno shvatiti krizu duhovnih zvanja. Istaknuo je potrebu stalnoga moljenja na tu nakanu koje se treba nastaviti i nakon završetka Godine duhovnih zvanja. To je posebno važno u svjetlu svega onoga što se događalo tijekom i poslije rata kada su porušene mnoge vrjednute. Dekan Ćosić također naglašava važnost otvorenosti za nove

pokrete i drugačije oblike življenja vlastite duhovnosti.

Sutješki dekan preč. Vitomir Šošić ističe da je vrlo kratko vrijeme na službi dekana te s obzirom na položaj župe u kojoj se nalazi i otežane mogućnosti komunikacije s drugim župama dopušta da izvještaj može ne odražavati stvarno stanje. S područja dekanata se trenutno pripremaju za svećeništvo četiri bogoslova i šest sjemeništara. U župama se moli za duhovna zvanja, posebno na prve subote u mjesecu. Dekan smatra da bi pored molitve, bila korisna druženja bogoslova i sjemeništara s mladima u župama. U tom pogledu ističe pozitivna iskustva sa sjemeništarcima iz Visokoga koji su bili u više župa njihovog dekanata.

Bugojanski dekan preč. Miodrag Mišković izvještava da su župe toga dekanata obilježile Godinu duhovnih zvanja tako što je u svim župama bio istaknut prigodni plakat te se u prve subote u mjesecu redovno molilo za duhovna zvanja. Ministranti i drugi dječaci iz pojedinih župa su imali prigodu ići na susrete u travničko sjemenište a u svim župama se u prigodnim propovijedima govorilo o duhovnim zvanjima. Konačno, jesenska korona toga dekanata je bila posvećena temi duhovnih zvanja.

Travnički dekan preč. Stipo Knežević izvještava da su svećenici toga dekanata učinili osvrt na proteklu Godinu duhovnih zvanja na svojoj jesenjskoj koroni. Među ostalim se raspravljalo o kandidatima za svećeništvo i redovništvo. Primjetno je da ima kandidata iz tih župa koji se spramaju za svećeništvo izvan ove nadbiskupije. Iz župa Travničkog dekanata ima sveukupno 10 sjemeništara, 3 novaka i 17 bogoslova. U većini župa se molilo za duhovna zvanja, također i pod euharistijskim klanjanjem.

Ramski dekan preč. Franjo Ivandić u svom izvješću kaže da su se u tome dekanatu organizirale molitve, pobožnosti i duhovna događanja u svjetlu Godine duhovnih zvanja. Imajući u vidu primjer župe Prozor, napominje da je tako vjerojatno bilo i u drugim župama. U toj župi ističe posebno slijedeća događanja: bogoslovi su izveli dramski komad, sestre su organizirale duhovnu obnovu, trodnevica pred patron župe je bila na tu temu, isto tako pred Mladu Misu, svaki četvrtak klanjanje, svibanjske i listopadske pobožnosti i konačno slavljenje Stadlerova dana.

Usorski dekan preč. Ivan Bošnjak je pročitao zapisnik s jesenske korone koja je sazvana kao priprava za Dekansku konferenciju. Izvijestio je da su pojedine župe toga dekanata organizirale odlazak djece na duhovne vježbe. Pojedini župnici su govorili o duhovnim zvanjima na vjeronauku, misi ili ministrantskim susretima. Sve su župe mogle za duhovna zvanja na prve subote u mjesecu, prve petke, osmoga u mjesecu te prije ili poslije nedjeljne i blagdanske mise. Za taj dekanat je karakterističan relativno malen broj duhovnih zvanja za što dekan vidi razlog u činjenici da je Doboj bio jako komunističko središte. Međutim, razlozi se mogu naći i u samim crkvenim prilikama kao što su neriješena egzistencijalna pitanja jednog dijela svećenika što negativno utiče na odluku potencijalnih kandidata. Prema mišljenju nekih svećenika toga dekanata, sličan učinak imaju i "uvlačenja" kandidata u neke svećeničke probleme koji su njima preteški za nošenje.

Brčanski dekan preč. Veselko Župarić iznosi mišljenje da je nadbiskupijski program obilježavanja Godine duhovnih zvanja dobro zamišljen s obzirom na opširnost i raznolikost. Isto tako smatra da su se svećenici zajedno s vjernicima uglavnom uključili u proslavu ove godine. Župne zajednice su se uključile molitvom, euharistijskim klanjanjima i hodočašćima u različitim prigodama. U nekim župama su organizirana posebna događanja, kao npr. predstava u izvedbi bogoslova Vrhbosanske katoličke bogoslovije.

Šamački dekan preč. Bartol Lukić izvještava da je na području ovoga dekanata bilo dovoljno događanja kroz koje se provlačila nit molitve za duhovna zvanja. Svećenici su stavili naglasak na potrebu da se ne ide s pretjeranim naglašavanjem jer to može imati i protivne učinke. Smatraju da treba molitvu usmjeriti za postojeća zvanja i za nova zvanja ali u okviru skupina u kojima se nalaze potencijalni kandidati. Isto tako je potrebno raditi s djecom, ministrantima i mladim ljudima. U tom radu posebnu važnost imaju odgojne ustanove, sjemenište i bogoslovija, koji mogu puno više nego župna zajednica, te je potrebna njihova nazočnost među vjernicima u župama.

Doborski dekan preč. Ilija Orkić napominje da je u tom dekanatu primjetan izrazit nesrazmjer broja vjernika i župa te da je velika razlika između župa u RS i FBiH. U većini župa na području RS nema uopće djece. Tijekom Godine duhovnih zvanja svećenici su dali prednost molitvi za duhovna zvanja. Budući da su vjernici prognani i većina se nije vratila, duhovna zvanja podrijetlom iz ovih župa su u drugim biskupijama i drugim zemljama.

Sarajevski dekan preč. Ivo Paradžik je govorio o djelatnostima župa sarajevskog dekanata tijekom godine duhovnih zvanja izvještivši o svakoj župi pojedinačno. Zajedničko svim župama je molitva za duhovna zvanja. K tome se u nekim župama propovijedalo na blagdanskim misama i govorilo na vjeronauku. Intenzivirani su susreti i rad s ministrantima i mladima, a u jednoj župi su organizirani i susreti s roditeljima kojima je naglašena potreba govora o toj temi s njihovom djecom. Tijekom Godine duhovnih zvanja su organizirana hodočašća mladih u Pulu i Loreto.

Tuzlanski dekan preč. Pero Ilkić izvještava da su svećenici toga dekanata molili za duhovna zvanja u svojim zajednicama. Postavljajući si pitanje kako mladima predočiti duhovnost i privući ih za svećenički odnosno redovnički način života, svećenici toga dekanata smatraju da je jedan od načina

rad s ministrantima kroz susrete i njihovo redovno služenje kod oltara. Kao poseban problem u tom dekanatu se ističe činjenica da obitelji uglavnom imaju malo djece što je često zapreka za odazivanje u duhovna zvanja. S područja ovog dekanata danas ima 13 svećenika, 24 redovnice, 2 kandidatice, 2 bogoslova i 1 sjemeništarc. Plan je svećenika toga dekanata početi s redovnim godišnjim susretima svih duhovitih zvanja na razini dekanata kao i organiziranjem ministrantskih susreta na tom području.

Derventski dekan preč. Robert Ružić u svom izvješću navodi da su svećenici toga dekanata obilježili Godinu duhovnih zvanja molitvom na tu nakanu, posebno na prve subote u mjesecu. Iznijevši statističke podatke o župama toga dekanata za predratno i portano vrijeme, iz kojih je razvidno da su župe gotovo uništene a obnova crkvenih objekata još traje, dekan ističe da se u tom dekanatu nije moglo nešto drugo, osim molitvne, ni učiniti.

Nadbiskup je na kraju ove točke napravio sažetak u kojem je istaknuo da imamo povećani broj sjemeništara i bogoslova u novoj školskoj godini što je prvi znak i plod molitve i animacije. Stoga ne treba prestatu nego nastaviti i dalje. Sva izvješća su spomenuli molitvu koja je izuzetno važna. Kroz molitvu se stvara i svijest o važnosti i potrebi duhovnih zvanja. Pozitivno je da većina prihvaća molitvu na prve subote. Isto vrijedi i za klanjanje ali propovijedi, kateheze i osobni susreti su također važni u pastoralu zvanja. Nadbiskup podržava postojeće aktivnosti u nadbiskupiji ali i nove kao što je susret duhovnih zvanja. Također treba upućivati pozive bogoslovima i sjemeništarcima da posjećuju župe te ističe važnost rada s ministrantima jer oni rastu uz oltar. Napominje da se ne treba bojati govoriti o duhovnim zvanjima, čak starcima i bolesnima jer oni često mole i prikazuju žrtve za duhovna zvanja. Konačno, nadbiskup izriče svoju potporu ministrantskim susretima na razini dekanata ali traži da ne budu u koliziji s nadbiskupijskim susretom.

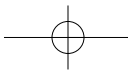
Promotor za zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji preč. Marijan Pejić je izvijestio kako Vrhbosanska nadbiskupija ima ove godine 43 sjemeništara i 39 bogoslova. Napomenuo je da se svake godine u lipnju održava duhovna obnova za dječake u travnikčkom sjemeništu, te da je potrebno voditi na ovaj susret samo odgovarajući uzrast. Ističe i jedan novi element - sve više kandidata za bogosloviju dolazi iz građanskih škola, u ovoj godini njih je 5 od 11 novih bogoslova. Skreće pozornost i na materijalno siromaštvo kandidata te nužnost pomoći tim mladićima.

Nadbiskup zaključuje da je Godina duhovnih zvanja bila važna, a koliko je plodonosna to Bog zna. Mi znamo što smo radili. Također izražava zahvalnost za sve što je učinjeno. Najvažnije je stvarati mentalitet, vratiti povjerenje tamo gdje ga mediji ruše, iako mi nemamo sada značajnih problema. Mediji nas ne će ostaviti na miru ali mi moramo raditi i živjeti iz vjere i zvanja a ne iz straha, zaključuje Nadbiskup.

II. Pravilnik o poslovanju župa

Nadbiskup je predstavio tekst "Odredbes za vođenje računovodstva u župi" koji su sudionici Dekanske konferencije dobili unaprijed kao radni materijal. Predloženi dokument, kako je istaknuto u uvodu, potvrđuje dosadašnju praksu i donosi odredbe koje su razvrstane slijedećim redom:

- I. Prikupljanje za redovni život župe
 - a) Redovne milostinje
 - b) Zavjeti, prilozi kod kipa, slike, na oltar, kod jaslica i groba Isusova
 - c) Knjiga binacija
- II. Milodari za uzdržavanje župnika i njegovih potreba
 - a) Prilozi misnih intencija
 - b) Izmoljena opijela
 - c) Prilozi kod blagoslova kuća
 - d) Prilozi kod blagoslova polja
 - e) Godižbina - nobet
 - f) Osobni prilozi vjernika s određenom

- nakanom
g) Stolarina i kancelarijske takse
h) Zbirne mise

III. Gradnja u župi

- a) Za graditeljske poduhvate župnik se dogovara sa ŽEV-om a ako prelazi 10.000,00 KM, župnik mora imati odobrenje Ordinarija
b) Primitci i izdatci za gradnju se vode u Knjizi gradnje

IV. Troškovi u župi

- a) Redovno uzdržavanje crkve i pastoralnih programa (pojedinačno prikazana područja koja se mogu financirati iz župne kase)
b) Uzdržavanje župnika i života u župnoj kući (pojedinačno prikazana područja koja župnik podmiruje vlastitim sredstvima)

V. Dodatak:

Kolekte koje se dostavljaju u ekonomat Ordinarijata

Nakon Nadbiskupovog prikaza, uslijedili su prijedlozi dekana koji se tiču slijedećih područja:

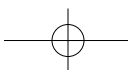
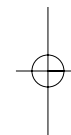
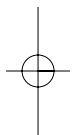
Izvanredne kolekte: potrebno je jasnije definirati i jače naglasiti da se bez Ordinarijeva dopuštenja ne smije prikupljati posebna kolekta, što se npr. čini kada dolazi svećenik iz neke druge župe skupljati za potrebe gradnje u dotičnoj župi. U tom kontekstu je bilo postavljeno i pitanje razlike u iznosu ako se kupe četiri milostinje, koje su različite u iznosima, i ako se jedna milostinja dijeli na četiri dijela. Stoga se postavlja pitanje, može li se jedna kolekta dijeliti disproporcijalno na četiri dijela. Nadbiskup odgovara niječno ali traži da svećenici koji kupe jednu milostinju objasne vjernicima na koji način se ona dijeli.

Zbirne mise: u diskusiji je istaknuto da ima župnika koji ne poštuju odredbu o zbirnim misama. Dio dekana smatra da bi zbog manipulacija sa zbirnim misama i problema koji iz toga proizlaze za okolne župnike, trebalo u potpunosti zabraniti zbirne Mise. Naveden je primjer župnika koji redovito slavi zbirne mise i naplaćuje 5,00 KM.

Takva praksa dovodi do toga da vjernici u drugim župama prigovaraju svojim župnicima "zašto su kod njih mise skuplje." Drugi dio dekana je bio mišljenja da nikako ne treba zabranjivati zbirne mise jer ima župa koje jednostavno ne mogu na drugi način udovoljiti potrebama vjernika. Naglasak treba staviti na poštivanje odredbi vezanih za zbirne mise.

Evidencija apsolviranje misnih nakana: Tijekom diskusije je istaknuta i potreba jasnijeg definiranja odredbe o obvezi vođenja i apsolviranja misnih nakana. Poseban problem predstavljaju slučajevi kada misne nakane traže svećenici iz stranih zemalja te se postavlja pitanje smije li se dati misne nakane onima koje se ne pozna. S druge strane postoji problem nedostatka misnih nakana u ekonomatu Nadbiskupije gdje bi trebalo predavati višak misnih nakana jer znatan broj svećenika koji djeluju u središnjim ustanovama pa čak i neki župnici preuzimaju misne nakane u ekonomatu. Također je izrečeno mišljenje da bi ponovno trebalo uvesti razliku između pjevanih, vezanih i nevezanih misnih nakana koja bi se očitovala u visini misnog stipendija. Nadbiskup pojašnjava da je dopušteno dati drugim svećenicima neodslužene misne nakane ako postoji sigurnost da će ih apsolvirati, no skreće pozornost i na činjenicu da ima sumnjivih slučajeva. Glede vraćanja razlike između pjevanih, vezanih i nevezanih misnih nakana, odgovara da je više puta to pitanje bilo na BK BiH ali da nije prošlo te savjetuje svećenicima da upute oni takav jedan zahtjev na BK.

Gradnja u župi: Odredba o limitu iznosa od 10.000,00 KM iznad kojeg župnik mora dobiti posebno odobrenje Ordinarija se nekim smatra suvišnom budući da već postoje odredbe o nužnosti dobivanja odobrenja građevinskog projekta i zabrana zaduživanja župe u kojima je ovo već implicitno sadržano. Nadbiskup je pojasnio razloge radi kojih je taj limit neophodan. Postavljeno je i pitanje kako voditi evidenciju o radovima koje izvodi npr. općina o svome trošku. Stav je da

ne treba voditi evidenciju kao redovne troškove ali je potrebno zabilježiti tko je financirao i u kojem iznosu kako bi to ostalo zapisano za povijest.

Socijalna nejednakost među svećenicima i nepravda: Kancelar je izrazio nezadovoljstvo predloženim dokumentom jer on ne nudi mehanizme za ublažavanje socijalnih razlika među svećenicima. Jednako se tretira župnika s minimalnim primanjima i onoga koji ima neusporedivo veća primanja. Isto tako smatra da dokument stavlja župnika u privilegiran položaj u sustavu župnih financija dok se npr. župnog vikara niti ne spominje a pogotovo se ne tretira pitanje rješavanja njegovog statusa. Dio sudionika se nije složio s takvim viđenjem bilo da smatraju kako se to ne može u ovoj situaciji riješiti drugačije, ili da je potrebno čekati dok uđemo u sustav državnih financija ili pak da je npr. pitanje župnih vikara riješeno time što je župnik dužan brinuti se za sve njegove potrebe.

Među ostalim pitanjima postavljeno je i ono o udvostručavanju župnih knjiga (blagajnički dnevnik i knjiga dijecezanskih kolekti), neujednačenost prakse oko plaćanja kuharice (iz župnih ili vlastitih sredstava), potreba objavljivanja podataka kome se daje iz fonda gradnje a ne samo o doprinosima župa.

III. Pastoralni kalendar za slijedeću godinu

Nadbiskup je predstavio radnu verziju pastoralnog kalendara za 2008. godinu i pozvao sudionike da dadnu svoje primjedbe i prijedloge. Postavljeno je pitanje smisla održavanja svećeničkih rekolekcija i problema koji su doveli do toga pitanja, među kojima je najvažniji broj sudionika. Prijedlog je da se ubuduće rekolekcije održavaju na razini dekanata dok neki smatraju da bi bilo bolje na razini arhiđakonata. Istaknut je i problem pretrpanog kalendara tako se prečesto mora

dolaziti u Sarajevo, što često nije moguće. Postavlja pitanje tečajeva za brak. Nadbiskup zaključuje da postoji interes te da treba nastaviti sa svećeničkim rekolekcijama a dekanima neka animiraju svećenike za sudjelovanje kako bi ovaj program zaživio.

Slijedeći intervent se odnosio na župe s malim brojem vjernika a koje imaju svoga župnika. Smanjuje se broj povratnika i broj obnoviteljskih akcija te je stoga potrebno je stvarati dugoročni plan pastorala. Ima nezadovoljnih svećenika, starijih i mlađih, koji smatraju da je odnos Ordinarijata nepravedan prema njima, prvotno kada je riječ o premještajima. Određeni svećenici su nepremjestivi, dugo su na jednom mjestu, pa se iz toga može roditi opasnost da se i drugi počnu tako ponašati i stvarati uvjete da ih se ne može premjestiti. Nadalje, tu je i pitanje gradnje: postoji razlika između dijecezanskih i redovničkih svećenika kako u brzini gradnje (brzina gradnje često uključuje propuste), tako i u sustavu odobravanja projekata i nadgledanja izgradnje.

Među zadnjim pitanjima se razmišljalo o zdravstvenom osiguranju svećenika, arhiđakonskim pohodima župa te registraciji birača za izbore u Republici Hrvatskoj. Glede zdravstvene skrbi svećenika, Nadbiskup odgovara da je uvođenje PDV znatno omelo strategiju koja je bila razvijena i koja je predviđala organiziranje zdravstvene skrbi u nekoliko centara u različitim dijelovima Nadbiskupije. U pogledu registracije za izbore u RH odgovara da je to zakonsko pravo i obveza građana koji imaju hrvatsko državljanstvo. Pitanje arhiđakonskih pohoda župama je prezentirano u dopisu prepošta Kaptola koji je naveo što bi se očekivalo od župnika prilikom službenih pohoda (vizitacija) ili prigodnih poziva upućenih arhiđakonima.

*Izvoješće sastavio:
Dr. Zdenko Spajić, kancelar*

Imenovanja

Vlč. Josip Vajdner je razriješen službe župnog vikara u župi sv. Josipa u Zenici i imenovan glavnim urednikom Katoličkog tjednika (dekret broj 1040/07 od 01. rujna 2007.)

Vlč. Marinko Štrbac, OFM imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači (dekret broj 1163/07 od 1. listopada 2007.)

Preč. Pero Iljkić, župnik u Lukavcu, imenovan je dekanom Tuzlanskog dekanata na novi mandat od pet godina (dekret broj 1244/2007 od 19. listopada 2007.)

Preč. Ilija Orkić, župnik u Srednjoj Slatini, je razriješen službe dekana Doborskog dekanata (dekret broj 1245/2007 od 19. listopada 2007.)

Preč. dr. Ivo Balukčić, župnik u Odžaku, je imenovan dekanom Doborskog dekanata na mandat od pet godina (dekret broj 1246/2007 od 19. listopada 2007.)

Vlč. Dominko Bilić razriješen je službe biskupijskog ravnatelja Papinskih misijskih djela Vrhbosanske nadbiskupije (dekret broj 1277/07 od 05. studenog 2007.)

Vlč. Pavo Šekerija imenovan je biskupijskim ravnateljem Papinskih misijskih djela Vrhbosanske nadbiskupije (dekret broj 1278/07 od 05. studenog 2007.)

Vlč. Josip Tadić je imenovan ekonomom Vrhbosanske katoličke teologije na pet godina (dekret broj 1279/07 od 31. listopada 2007.)

Vlč. Niko Josić, OFM, je razriješen službe upravitelja župne ekspoziture u Viokom (dekret broj 1310/07 od 08. studenog 2007.)

Vlč. Josip Ikić, OFM, je imenovan upraviteljem župne ekspoziture u Viskokom (dekret broj 1313/07 od 08. studenog 2007.)

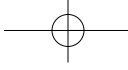
Vlč. Marinko Didak, OFM je razriješen službe župnika župe Duha Svetoga u Novoj Biloj i imenovan župnim vikarom župe sv. Ane u Banbrdu - Lepenici

Vlč. Marko Kepić, OFM je razriješen službe župnog vikara župe sv. Juraja mučenika u Vitezu i imenovan župnikom župe Duha Svetoga u Novoj Biloj (dekret broj 1315/07 od 08. studenog 2007.)

Vlč. Mato Mrkonjić, OFM je imenovan župnim vikarom župe Uznesenja BDM u Kreševu (dekret broj 1316/07 od 08. studenog 2007.)

Vlč. Pero Vrebac, OFM je razriješen službe župnog vikara župe sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori (dekret broj 1317/07 od 08. studenog 2007.)

Vlč. Pavo Filipović, đakon, OFM je upućen na đakonski praktikum u župu sv. Juraja mučenika u Vitezu (dekret broj 1318/07 od 08. studenog 2007.)

Dozvole za gradnju

Dekretom broj 1126/07 od 28. rujna 2007. godine daje se dozvola za gradnju grobljanske kapelice u župi sv. Josipa u Zavidovićima

Dekretom broj 1107/07 od 28. rujna 2007 godine daje se dozvola za renoviranje grobljanskih kapelica sv. Josipa i sv. Filipa i Jakova u župi Rođenja BDM u Bežlji

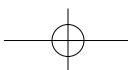
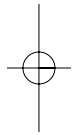
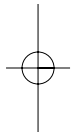
Ispravke i promjene

Vlč. Josip Janjić, župnik
Bosanski Šamac
Mob. 063/820-383

Kćeri Božje ljubavi
Tuzla
035/257-291

Služavke Malog Isusa
Samostan Doloroza - Čardak
BiH - 74484 Garevac
Tel. 053/874-153

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ARCHIDIOECESIS VRHBOSNENSIS

Sarajevo

Datum: 6. prosinca 2007.
Broj: 1475/2007

Kaptol 7
BiH - 71000 Sarajevo
Tel. +387/33/ 208 878; 218 823
Fax: 033/212 937
E-mail: kaptolka@bih.net.ba

Rkt. župni ured
Plehan - Sv. Marko evanđelista
Kovačevci 36, p.p. 47
BIH-74400 DERVENTA

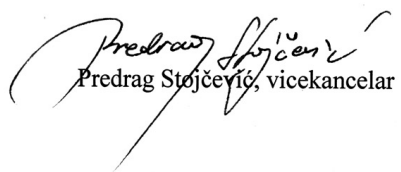
Na Vašu molbu broj 357/007 od 25. studenoga 2007. godine odobren je i izrađen novi pečat župe Svetog Marka Evanđelista – Plehan.

Sadržaj i opis pečata: okrugli, promjer 35 mm, omeden vanjskim krugom, u sredini logo Sarajevske katedrale s nutarnje strane natpis u dva reda: Vrhbosanska nadbiskupija – Župa Sv. Marka Evanđelista – PLEHAN, kao na otisku:

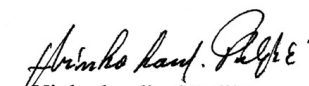

Novi pečati se uvodi u uporabu odmah te se istim izvan snage stavlja dosadašnji pečat Župe Sv. Marka Evanđelista.

S poštovanjem

Predrag Stojčević, vicekancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Nadbiskupija Vrhbosanska Sarajevo
Župa PRESVETOG SRCA ISUSOVA - Bos. Šamac

POVELJA

O POSVETI ŽUPNE CRKVE

U ime Presvetog Trojstva

Župljani župe Bos. Šamac sa svojim župnikom vlč. Josipom Janjićem, nakon što je u ratu 1993. godine porušena do temelja stara crkva, započele izgradnju nove župne crkve, na istim temeljima po istom nacrtu, u jesen 2001. godine, čije temelje blagoslovi, na patron župe Srca Isusova 8.6. 2002. godine splitsko-makarski nadbiskup dr. Marin Barišić u zajedništvu s kotorskim biskupom msgr. Ilijom Janjićem.

Providnošću i milošću Božjom za pontifikata pape Benedikta XVI, vrhbosanskog ordinarija uzoritog Vinka kardinala Puljića i župnika vlč. Josipa Janjića.

Novosagrađenu crkvu Presvetog Srca Isusova u Bosanskom Šamcu dana 12. kolovoza Godine Gospodnje 2007.

POSVETI

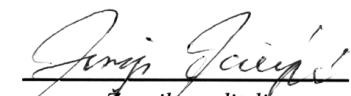
nadbiskup vrhbosanski uzoriti Vinko kardinal Puljić
u zajedništvu s kotorskim biskupom msgr. Ilijom Janjićem

i ugradi u oltar moći Sv. Leopolda B. Mandića

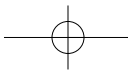
POSVETITELJ:

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Župnik graditelj
vlč. JOSIP JANJIĆ

suposvetitelj i kum crkve:
Msgr. Ilija Janjić
biskup kotorski

Nadbiskupove propovjedi

Dan Teologije

Sv. Luka Evanđelista, 18. listopada 2007.

Draga braćo u biskupstvu, draga braćo misnici, draga braćo i sestre.

Na početku mise rekao sam da naša Vrhbosanska katolička teologija danas slavi svoj dan, svoga zaštitnika, sv. Luku evanđelistu. Nije slučajno on izabran kao zaštitnik. U prvom redu istinski nam treba takav jedan zagovornik koji je tako pomno ispitivao sve o Isusu Kristu. Treba nam primjer kako istinski učiti, studirati, upoznavati. Zato počinjući ovu kratku besjedu želim čestitati svim članovima ove naše teologije ovaj dan. I zaželiti i po molitvi da zadobijemo svi takvu revnost za traženje istine. Revnost upoznavanja istine. Revnost zavoljeti istinu i to Utjelovljenu istinu i nju svjedočiti kako je to sv. Luka učinio.

Bio je učen, učenik sv. Pavla. Tako lije po sv. Pavao ljudski iznosi svom učeniku Timoteju što sve proživljava kao apostol naroda. Napustiše ga jer mu se protive, a on u sv. Luki doživljava potporu, jedini je sa njim. Taj veliki čovjek doživljava u ljudskoj dimenziji svu cijenu jednog apostola. Cijenu navjesticatelja evanđelja, biti osamljen, doživjeti protivštine, ali i zahvalan Bogu što nije sam. Ipak je Luka sa mnoštvom. Dragi vjerniče, on je s Pavlom jer upoznao, traži, ispituje. Zanimljivo je to da nam je on jedini takve pojedinosti zapisao. Zato ću vam reći evo sve po redu. Ostavljam egzegetima, bibličarima tumačiti to što po redu zapisa. Ali posebno mi nekako bliska misao to je red Duha Svetoga. Nije to red ljudskih dimenzija, ovozemaljskih kriterija, nego je to red kojega vodi Duh Sveti, jer je on otvoren tom

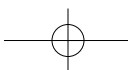
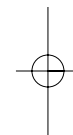
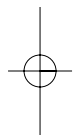
Duhu. On prihvaća taj red Duha Svetoga.

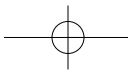
Danas dok ga slavimo želimo u njemu prepoznati i primjer kako istinski prvo biti učenik. Jer samo onaj tko je postao pravi učenik taj može biti i pravi učitelj, jer je to sv. Luka bio. Prvo učenik. Ispitivao, upoznao, istraživao, a onda sve redom zapisa.

Prenosi i to što je po redu prenio zato je i položio život. Istina povjesničari nemaju baš sigurne podatke o njegovu mučeništvu, ali Crkva prihvaća da je i on mučenički umro zato što je naviještao i svjedočio Isusa Krista.

Nama je sv. Luka primjer kako učiti, a onaj tko je ponizan, on može učiti. Umišljen i bahat, on ne može učiti. Onaj tko je naučio u poniznosti, može svjedočki prenositi. Zato svima nama i onima koji naviještaju i onima koji studiraju, sv. Luka je primjer. I upravo je on, tako sam i otvarajući ovu akademsku godinu rekao, smisao ovih polja teologije jeste upravo Isus Krist. Utjelovljena riječ Božja. I želio bih, tako i sv. Luka zapisa, da je iščekivao od tih sluga sluge Riječi Božje. Htio bih da svi mi postanemo sluge Riječi Božje, Utjelovljene Riječi. Sluge prepoznajući Krista kako u uvodu rekoh. I kad ga prepoznamo istinski doživimo svoje opredjeljenje za njega objavljenog, utjelovljenog, darovanog.

Zaintrigiralo me čitanje iz časoslova sv. Grgura koji tumači ovo današnje evanđelje: "Žetva je velika, a radnika malo". Sv. Grgur kaže da ima puno na broju, a malo ih rade. Molite Gospodara žetve da pošalje radnika. Što znači biti radnik u žetvi Gospodnjoj? Pretpostavljam da ispituju, prepoznajete otkrivajte jer tada nećete biti promašeni, neostvareni. Evo sv. Luka prenosi Isusovu - Žetva je velika, a radnika malo. Ima ih dosta, ali nešto nedostaje. To bi trebalo svaki od nas se zapitati. Da istinski ta Riječ Božja zasvijetli jače? Da ta Riječ Božja koja se naviješta vjerodostojnije odjekne u ljudskim srcima? Kao ispovjednik, posebno kao duhovni vođa, često puta sam znao reći pokorniku, posebno onima koji su nosili rane na duši te su pomalo gubili nadu i pouzdanje. Znao sam im reći - uzmite Lukino Evanđelje, u njima ćete najbrže susresti Isusa, jer on je evanđelist milosrdnog spasitelja. Slika Boga najljepša je

objavljena u Lukinu Evanđelju. Govorim u svoje ime ne u ime znanosti i teologije. To govorim u ime svoje svećeničke vjere. Ljepša slika Boga posebno u Lukinom evanđelju XV. glava gdje objavljuje Boga koji čovjeka traži. Boga kome je stalo do čovjeka, izgubljena čovjeka. Boga koji se raduje čovjeku. Tu je sadržaj radnika kada mi studirajući ove svete nauke budemo zahvaćeni tom slikom Boga, objavljenog Boga u Lukinom evanđelju sigurno će itekako biti revnih radnika. Ne će biti propala izgubljena

vremena. Ne će biti međuljudskih otrovnih odnosa. Nego će svatko od nas osjetiti potrebu, žar i revnost da takvog Boga predstavim svojim navještajem, svojim životom. Boga koji traži, Boga koji se čovjeku veseli kad ga nađe. Zato želim da i ovaj Dan teologije koji slavi sv. Luku kao zaštitnika istinski prepozna sv. Luku kao izazov. Sve pomno ispitati i po redu Duha Svetoga usvojiti i naviještati da svi mi postanemo sluge Riječi Božje. Amen

Zaziv Duha Svetoga

Vrhbosanska katolička teologija, 2. listopada 2007

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre.

Na početku smo još jedne akademske godine i lijepo je da upravo zajednički molimo, zajednički zazivamo Duha Svetoga. Ali je i lijep slučaj da taj naš zaziv Duha spada na blagdan Anđela čuvara. Svatko osobno ima svog anđela koji ga upućuje na put Božji, ali svaka institucija pa i ova, kao teologija kao bogoslovija ima svoga anđela. Danas je trenutak da mu zahvalimo što nas prati u životu. Što bdije iako koji puta zaboravimo da je uz nas. Ali je i trenutak da probudimo jedno poštovanje i da više s njime računamo. Osobito ispitujući što Bog od nas očekuje. Kako Romano Guardini reče: "Koji puta je lakše ispuniti nego otkriti što je volja Božja". Zato nam je moliti anđela čuvara da nas uputi na put Božji, ali i da nam dade osjetljivo srce, osjetljivu savjest za njegove poticaje i nadahnuća kojima nas želi uputiti na put Božji. Zazivamo i Duha Svetoga, jer uzalud se muče graditelji ako Gospodin kuću ne gradi. A najveća kuća je ovdje ljudsko ostvarenje. Čovjek koji se treba ostvariti.

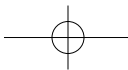
Odgovornost za darovano vrijeme!

Tu smo suradnici u izgrađivanju jednog života, jednog zvanja, jednog životnog puta i potreban nam je Duh da nas sve vodi. Zato na poseban način želim na početku staviti naglasak da mi svi nosimo odgovornost

prema vremenu koji nam Bog daje, ali i prema onome što mi dajemo i što primamo. Nije to jedan sklop pouka i nauka nego je u središtu sam Utjelovljeni Bog. To je zapravo središte teologije, Isus Krist očitovana Božja ljubav koja nas poziva na suradnju na ostvarenje Kraljevstva Božjega na zemlji. Zato je prevažno da svi mi shvatimo svoje mjesto u toj suradnji otkrivajući i zapravo prihvaćajući. Teologija - nauka, pouka jeste zapravo onaj put kojim nas vodi Isus koja niče na koljenima i vodi na koljena. Ako toga nema nije prava teologija. To je ljudsko mudrovanje.

Bog se otkriva malenima!

Da bismo to istinski otkrili čujemo iz evanđelja ali i na drugome mjestu stoji: "Bog se malenima objavljuje". Potrebno je shvatiti da je tom svetom naukom, pred tom osobom Boga, prevažno shvatiti svoju malenost i onaj koji je dobio poslanje da vas poučava i vi koji ste dobili poziv da budete poučeni. Potrebno je shvatiti svoju malenost da bi istinski poštivali da u ono tko ne pozna pisma ne pozna Boga. Zato želim na poseban način upravo jedan poticaj učiniti na sve nas da shvatimo da ovo školovanje nije mudrovanje, nije stjecanje neke posebne nauke, nego je to rast u vjeri, istinski postajući živi član Crkve. Znači produbljenje svoje crkvenosti i onaj tko predaje iz vjere to čini kao i onaj tko ju prima u vjeri prima. Jer ta teologija treba

učiniti sve nas da rastemo u njoj da se ostvarujemo u vjeri da svi otkrivamo u kroz vjeru što Bog od nas očekuje te pokušamo živjeti volju Božju.

Zato želim da ovaj zaziv Duha Svetoga kojega činimo na početku ove akademske godine u nama u prvom redu pobudi žar, spremnost, volju, ljubav - gdje toga nema tu će biti mrtvilo. Da bi to mogli ostvariti potrebno je izgrađivati povjerenje, međusobno povjerenje. Tamo gdje nema povjerenja nema iskrenog predavanja niti iskrenog primanja. Potrebno je baš u tom svjetlu Duha Svetoga izgrađivati međusobno povjerenje kako bi u tom povjerenju prepoznatljivo bilo da nam je svima stalo do riječi Božje. Da se Božja ostvari. Važno je shvatiti i da Bog nama daje izazove.

Živjeti svoje vrijeme!

Svako vrijeme ima svoje breme. Mi živimo u konkretnom vremenu koje nam je darovano i to vrijeme kada prođe nikada se više ne vraća. Kao svećenik često upravo u zadnjim trenucima života znao upitati: "Evo svjestan si da umireš. Što ti je najteže?" Vrlo često sam znao dobiti od pokojnih sve-

ćenika, redovnika, redovnica i od laika posebno majki, odgovor: "Najgore me progoni moje prazno vrijeme. Kada sam trebao činiti što Bog od mene traži ja to nisam učinio. Sada sam svjestan svojih promašaja, onoga što sam krivo učinio, lakše mi je okajati, ali ono što sam propustio, a Bog je to od mene tražio, nekako mi je teško doći do onog nutarnjeg kajanja, progoni me to. Slobodan sam upravo ovo iznijeti kao pastoralno iskustvo, jer svi mi osjetimo potrebu darovano vrijeme shvatiti kao izazov da se ostvarimo. Jer će prazno vrijeme biti za nas sudac, nemilosrdni sudac. Zato želim da ova nova akademska godina u ovom konkretnom vremenu bude istinski izazov te svatko od nas doživi svoje ostvarenje, svoje ispunjenje. Jednu spremnost suradnje s Bogom onima pretpostavljenima i onima koji zajedno sa mnom putuju te svi osjetimo da smo Crkva koja putuje prema cilju. Neka ovih nekoliko riječi budu samo poticaj i izazov, a vi upravo krećući u ovu novu godinu zavestajte s ljubavlju i s punim pouzdanjem u Boga i povjerenja međusobnog. Amen

Kronika Vrhbosanskog nadbiskupa

Od 10. 09. do 04. 12. 2007

10.09. - U oproštajni posjet Kardinal primio američkog veleposlanika gosp. Douglasa Mc Elhaneya..

11.09. - U 11.30 sati primio bogoslova Davora Topića. U 14.30 sati Kardinal bio nazočan u američkoj ambasadi u povodu obilježavanja tragičnih događaja 11.09. U 16 sati predvodio inauguralnu sjednicu Međubiskupijskog suda Vrhbosanske metropolije drugog stupnja. U 17 sati primio 24 pripravnika franjevac konventualaca svih provincija u Hrvatskoj i BiH u pratnji odgojitelja fra Josipa Blaževića i fra Mire Jelečevića te zajedno s njima slavio koncelebrirano misno slavlje u katedrali u 18 sati.

12.09. - U poslijepodnevnom satima primio profesora međunarodnog prava u Rimu i Milanu gosp. Lucu Galantina u pratnji šefa Ureda za tisak u talijanskoj ambasadi gosp.

Piel Luigi Bianchi Cagliesi.

13.09. - U 9.30 sati primio fra Ivana Ćurića, župnika župe Žeravac. U poslijepodnevnom satima otputovao u Ogulin. U večernjim satima u nazočnosti biskupa Gospičko-senjske biskupije mons. Mile Bogovića te župnika Ogulina mr. Tomislava Rogića sudjelovao na priredbi u povodu patrona župe, te dana grada Ogulina.

14.09. - Na blagdan Uzvišenja sv. Križa i dana grada Ogulina, Kardinal predvodio koncelebrirano misno slavlje uz koncelebraciju generalnog vikara Gospičko-senjske biskupije mons. mr. Tomislava Šporčića, župnika mr. Tomislava Rogića, 16 svećenika te brojne mladeži i vjernika. Nakon mise nazočio svečanoj sjednici Gradskog vijeća grada Ogulina. Na povratku iz Ogulina posjetio novoimеноvanog župnika na Ceru vlč. Damira

Ivanovića.

15.09. - U župi Kloče, Kardinal posvetio novu crkvu Uzvišenja sv. Križa uz nazočnost župnika Pere Jurčevića, uprave dominikanskog reda, svećenika zeničkih župa te mnoštvo vjernika. U 18 sati kardinal je predvodio koncelebrirano misno slavlje u sarajevskoj katedrali te zaredio za svećenika fra Kristijana Montina, člana franjevačke provincije Bosne Srebrene, uz nazočnost provincijala Bosne Srebrene fra Mije Džolana te dvadeset svećenika.

16.09. - U 10.30 sati Kardinal u katedrali predvodio koncelebrirano misno slavlje u povodu 25. godina misništva mons. Brarda, francuskog svećenika koji se svojim radom kao vojni kapelan za vrijeme rata u Sarajevu istakao u nesebičnom dobrotvornom pomaganju.

17.09. - U 17 sati Kardinal primio ministra sigurnosti BiH gosp. Miju Krešića. Između ostalog razgovarali o sigurnosti crkvene imovine na području BiH.

19.09. - Kardinal sudjelovao na susretu dijecezanskih svećenika u bogosloviji te blagoslovio početak radova na novom svećeničkom domu. U 16.30 sati primio gospođu Barbaru Fridu iz talijanskog Caritasa grada Creme, a u 17.00 sati na razgovor je došao predsjednik HDZ-a 1990. gosp. Božo Ljubić.

20.09. - U 10.30 sati razgovarao sa predsjednikom HSS-a BiH gosp. dr. Markom Tadićem, a u 15.00 sati predvodio sjednicu Ordinarijata.

21. - 23.09. - Na poziv fra Šimuna Šite Ćorića u švicarskom nacionalnom Gospinu svetištu Einsiedelnu održao predavanje na temu: "Voliti život i spremati se za život". Sudjelovao u križnom putu mladih te održao propovijed o školi križa. Navečer predvodio sv. misu te propovijedao na temu: "Naučiti se ljubiti da bi se u životu ostvarili". Sutradan u Duliken-HKM Sotolurn predvodio misno slavlje pod kojoj je krstio dvoje djece roditelja podrijetlom iz Novog Travnika

24.09. - U popodnevrim satima na poziv Vijeća za sredstva društvenog priopćavanja BK BiH sudjelovao na javnoj tribini: "Djeca i komunikacijska sredstva: izazov za odgoj."

u Odžaku u povodu 41. svjetskog dana medija.

25.09. - U 11 sati posjetio Apostolsku nuncijaturu te razgovarao s nuncijem Alessandrom D'Erricom. U 15 sati u Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije razgovarao s direktorom dr. Perom Brkićem u nazočnosti ekonomista biskupije preč. Luke Kesedžića te direktora Medijskog centra vlč. Miroslava Čavara. U 17.30 sati primio ravnatelja Centra za pastoral mladih vlč. Šimu Maršića.

26.09. - U popodnevrim satima posjetio Nadbiskupsko đlačko sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku te razgovarao s odgojiteljima o smjernicama odgoja i života sjemeništaraca. Nakon toga predvodio misno slavlje u sjemenišnoj crkvi. Povratak u večernjim satima u Sarajevo.

27.09. - U 11 sati primio komušanskog župnika vlč. Zlatka Ivkića. U 15 sati predvodio sjednicu Ordinarijata. U 19 sati bio gost na privatnoj televiziji Alfa u sklopu večernjeg dnevnika.

28.09. - U 9 sati sudjelovao na Međunarodnoj konferenciji Paneuropske unije BiH na temu Iskustva BiH u povijesnom i aktualnom europskom kontekstu u Parlamentarnoj skupštini BiH u Sarajevu gdje je istakao između ostalog i jednakopravnost svih naroda u BiH. U 15 sati susreo se s odgojiteljima Vrhbosanske katoličke bogoslovije u Sarajevu. U 17.30 sati primio je dekana Fakulteta prometnih znanosti iz Zagreba prof. dr. sc. Ivana Bošnjaka u pratnji prof. Darka Mlinarića.

29.09. - U 11 sati predvodio koncelebrirano misno slavlje u župi sv. Mihovila arkandela u Kolibama u povodu 40. god. župe, patrona župe te postavljanja krova na novu crkvu uz župnika vlč. Ilije Marinovića, 20-tak svećenika iz Austrije, Slovenije i okolnih župnika, mladih iz Slovenije koji su pomagali pri obnovi kuća, hrvatskih generala, predstavnika vlasti iz BiH i Hrvatske te mnoštva vjernika. U 18 sati nazočan je bio Svečanoj večernjoj u katedrali sv. Terezije Avilske u Požegi u povodu Drugog biskupijskog euharistijskog kongresa kojima se obilježava 10. obljetnica uspostave biskupije Požega.

30.09. - Središnjem slavlju obilježavanja 10.

obljetnice uspostave biskupije Požega sudjelovao u svečanom misnom slavlju i procesiji gradom Požege uz predsjedanja generalnog tajnika Biskupske sinode nadbiskupa Nikole Eterovića, kardinala Josipa Bozanića, požeškog biskupa Antuna Škvorčevića, hrvatskih biskupa, gostiju, svećenika te mnoštva vjernika. U poslijepodnevnom satima vratio se u Sarajevo.

02.10. - U 10 sati predsjedao sjednicom profesora Vrhbosanske katoličke teologije. U 18 sati u crkvi sv. Ćirila i Metoda u sjemenišnoj crkvi u Sarajevu zazvao Duha Svetoga u povodu početka nove akademske godine 2007/2008 uz nazočnost odgojitelja, profesora te studenata VKT.

04. - 07.10. - Kardinal sudjelovao na godišnjem plenarnom zasjedanju predsjednika Biskupskih konferencija Europe u svetištu Fatima u Portugalu, a raspravljali su o braku.

08.10. - Pod geslom "Veliča duša moja Gospodina" Kardinal predvodio središnju proslavu 50. obljetnice čašćenja Gospe od brze pomoći u njezinu svetištu u Slavonskome Brodu uz pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog dr. đure Hranića, dekana Belobrajdića, domaćeg župnika vlč. Ivana Lenića, četrdesetak svećenika, bogoslova, časnih sestara te mnoštva vjernika. Predstavnici crkvenih i gradskih vlasti kardinala Puljića su u jutarnjim satima dočekali na Trgu Josipa Stadlera pred kipom toga sluga Božjega gdje su zajedno izmolili molitvu za njegovo proglašenje blaženim.

09.10. - U 9 sati Kardinal primio katedralnog župnika vlč. Pavu Šekeriju, u 9.30 voditelja Katehetskog ureda vlč. Ivana Kuprešaka, a u 10 sati direktora Caritasa BK BiH mons. Bosiljka Rajića. U 15 sati predsjedao sjednicom Vijeća konzultora nadbiskupije.

10.10. - U 9 sati predsjedao sjednicom SVVN-e. U 16 sati primio župnika iz Zavidovića vlč. Miru Bešlića, a u 17 sati ravnatelja katoličkog dušobrižništva vlč. Tomu Kneževića.

11.10. - U 9 sati izrekao pozdravni govor na Konferenciji o međureligijskom dijalogu koju je organizirala UFME u Franjevačkom međunarodnom studentskom centru - na Kovačičima. U 18 sati predvodio je u natkrivenom prostoru za misna slavlja na

otvorenom blagopokojnog kardinala Franje Kuharića u dvorištu župe Mučeništva sv. Ivana Krstitelja u Županji svečano misno slavlje u povodu 290. obljetnice prvog pisanog spomena istoimene župe i tom prigodom blagoslovio novo Pastoralno-kulturno središte bl. Kardinala Alojzija Stepinca uz suslavljenje pomoćnog biskupa đakovačko i srijemskog dr. đure Hranića, župnika preč. Ivana Varoščića, dvadesetak svećenika, županijske i općinske vlasti te mnoštva vjernika.

12.10. U 9 sati kardinala je u pratnji župnika preč. Ivana Varoščića i tajnika primio gradonačelnik Županje gosp. Davor Miličević. U 16 sati Kardinal je primio generalnog ministra OFM fra Josea Rodriqueza Carballa u pratnji provincijala fra Mije Đolana. U 18 sati bio nazočan prijemu u povodu Ramazanskog bajrama na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

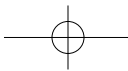
13.10. - U 11 sati blagoslovio kapelicu, oltar i kuću sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskog na Stupu uz nazočnost provincijalne glavarice s. Korone Cigić, sarajevskih svećenika i sestara družbe. U poslijepodnevnom satima uputio se u Mariju Bistricu.

14.10. - Kardinal predvodio misno slavlje u 10.30 sati u povodu hodočašća Vrhbosanske i Banjolučke biskupije u Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke uz banjolučkog biskupa mons. Franju Komaricu te svećenicima koji su doveli više od 3 tisuće vjernika od nazočnih 11 tisuća vjernika. Kardinal prenoćio kod sestara Služavki Malog Isusa u Namovcu u Zagrebu.

15.10. - U 9 sati Kardinal posjetio Hrvatsku banku za obnovu i razvoj u Zagrebu te potpisao ugovor pomoći banke za izgradnju svećeničkog doma u Sarajevu. U poslijepodnevnom satima vratio se u Sarajevo.

16.10. - U 16 sati blagoslovio dječji vrtić, kapelicu i samostan Školskih sestara franjevki hercegovačke provincije u Kiseljaku uz nazočnost provincijala fra Mije Džolana, provincijalke s. Jelenke Puljić, svećenika, sestara te dobročinitelja iz Irske i Engleske.

17.10. - U 9.30 sati predsjedao sjednicom dekana Vrhbosanske nadbiskupije, a u 15 sati sudjelovao na okruglom stolu u organizaciji Caritasa Biskupske konferencije BiH na te-

mu: "Brak i bračna zajednica iz perspektive vjerskih zajednica i civilnog zakonodavstva; tradicija, multi-kulturalni pristup, mješoviti brakovi".

18.10. - Na blagdan sv. Luke u 10.30 sati u crkvi sv. Ćirila i Metoda na Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji predvodio koncelebrirano misno slavlje u povodu Dana Teologije te sudjelovao na podijeli diploma. U 16 sati predsjedao sjednicom Ordinarijata. U 21 sat bio gost u emisiji: Dobar, loš, zao na TV KISS-u u Kiseljaku.

19.10. - U 9 sati primio gospođu Lauru Bošnjak, urednicu informativnog programa na BHT-u. U 10 sati Kardinala posjetio župnik iz Čajdraša vlč. Ivo Tomić. U 16 sati primio gosp. Christophera J. Hoh-a, direktora ureda za poslove Južne i Centralne Europe State Deparmenta.

20.10. - U organizaciji Ureda katoličkog dušobrižništva Ministarstva obrane BiH u 11 sati predvodio koncelebrirano misno slavlje na Bobovcu u povodu IV. hodočašća vojske i policije te molitve za Domovinu. U poslijepodnevnim satima odletio za München gdje ga je prihvatio gosp. Pejo Dujmić.

21.10. - Predvodio sv. misu u Salem-Neufrach u povodu obnovljene crkve i darivanja zvona nadbiskupiji.

22. 10. - U 10 sati primio župnika iz Tarčina vlč. Peru Tunjića.

23.10. - U 10 sati predsjedao sjednicom Poslovnog odbora PVVN. U 14.30 sati primio novog voditelja konzularnog odjela veleposlanstva RH u BiH gosp. Antu Cicvarića, u pratnji hrvatskog veleposlanika gosp. Josipa Vrbošića a u 15.30 sati predsjednika Hrvatskog svjetskog sabora u BiH gosp. Ivana Pandžića. U 16 sati predsjedao sjednicom Liturgijskog vijeća.

24.10. - Odletio za Rim na potpisivanje državnog sporazuma između Vatikana i BiH u svojstvu vatikanske delegacije.

25.10. - Predvodio koncelebrirano misno slavlje u crkvi Ara Coeli u Rimu gdje je pokopana posljednja bosanska kraljica Katarina Kotromanić.

26.- 28.10. - Kardinal sudjelovao kao delegat sv. Stolice na svjetskoj konferenciji o međureligijskim i međucivilizacijskim

odnosima u Ohridu na temu: "Doprinos vjere i kulture mira, uzajamno poštivanje i suživot."

28.10. - Predvodio misu i posvetio crkvu u Ohridu.

30.10. - U 11 sati u nastupni posjet primio novog američkog veleposlanika gosp. Charlesa Englisha. U 13 sati bio gost na ručku na poziv apostolskog nuncija mons. Alesasandra D'Eriica u Nuncijaturi. U 17 sati u svojstvu predsjednika Caritasa BK BiH predsjedao sjednicom poslovnog odbora za pripremu susreta gospodarstvenika 3. prosinca.

01.11. - U povodu blagdana Svih svetih predvodio koncelebrirano misno slavlje u 10 sati na Stupskom groblju na Stupu, a u 15 sati na groblju sv. Josip na Koševu.

02.11. - Na Dušni dan u 11 sati predvodio koncelebrirano misno na groblju Bare.

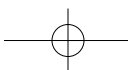
03.11. - U 11 sati posvetio je oltar i župnu crkvu Presvetog Srca Isusova u Čajdrašu kod Zenice uz koncelebraciju župnika vlč. Ive Tomića, petnaestak svećenika, kumova te mnoštva vjernika. U 18 sati u katedrali predvodio koncelebriranu svetu misu za sve pokojne nadbiskupe, biskupe, svećenike, redovnike i redovnice Vrhbosanske nadbiskupije.

04.11. - Kardinal pohodio grobove svojih roditelja i rodbine u Banja Luci.

05.11. - U 9.30 sati primio župnika sv. Ignacija sa Grbavice vlč. Vinka Maslaća, DI, a u 10 sati ravnatelja katoličkog vojnog dušobrižništva vlč. Tomu Kneževića. U 11 sati primio djelatnicu MRV-a gđicu Božanu Kattava.

06.11. - U 15 sati predsjedao sjednicom Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. U 18. sati EUPM.

07.11. - U 9 sati primio župnika i gvardijana župe sv. Petra i Pavla fra Zdravka Anđića. U 10 sati u zgradi općine susreo se sa načelnikom općine N. Sarajevo gosp. Nedžadom Koldžom te razgovarao o lokaciji za novu crkvu na Grbavici u pratnji župnika Vinka Maslaća, DI te preč Luke Kesedžića, ekonom nadbiskupije. U 19 sati predvodio misu zaziva Duha Svetoga za sarajevske studente u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda u organizaciji Nadbiskupskog centra za pas-

toral mladih "Ivan Pavao II." kojim ravna dr. Šimo Maršić.

08.11. U 15 sati predsjedao sjednicom Ordinarijata, a u 17 sati predsjedao sjednicom poslovnog odbora za pripremu susreta gospodarstvenika 3. prosinca.

10. - 11.11. - U pratnji rektora VKB vlč. Nike Ikića sudjelovao na simpoziju u benediktinskom samostanu Rohr-u o patronima Europe. Također je u crkvi benediktinaca predvodio misu i propovijedao te nakon toga sudjelovao na okruglom stolu.

12.11. - U 10 sati primio vlč. Marija Čosića odgojitelja u internatu te u 10.30. ravnatelja Nadbiskupskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II." vlč. dr. Šimu Maršića. U 11 sati ravnatelja KŠC. Sv. Josipa vlč. Ivicu Mršu. U 15 sati provincijalnu glavaricu SMI s. Marinu Piljić.

13.11. - U 14.30 sati primio župnika sv. Ignacija sa Grbavice vlč. Vinka Maslaća, DI. U 15.30 sati predsjedao sjednicom uredničkog vijeća Katoličkog tjednika. Nakon toga posjetio groblje sv. Lovre u Pionirskoj dolini u pratnji ekonoma preč. Luke Kesedžića te katedralnog župnika vlč. Pave Škerije.

14.11. - U 11 sati posjetio svećenike u bolnici Koševo preč. Marka Perića, župnika iz Gromiljaka te vlč. Juru Čolića, umirovljenika. U 14 sati ugostio na ručku ministra znanosti, obrazovanja i športa RH prof. dr. sc. Dragana Primorca sa pratnjom. U 20 sati na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji bio nazočan predstavljanju knjige "U Službi riječi Božjeg naroda" u povodu 70. obljetnice života i 35 godina profesorskog djelovanja mons. Mate Zovkića, generalnog vikara.

15.11. - U 10 sati u umjetničkoj galeriji dao intervju za španjolsku televiziju. U 15 sati predsjedao sjednicom Ordinarijata.

16.11. - U 9.30 sati primio profesora na sveučilištu "Sapienza" iz Roma gosp. Luca Galantini. U 10.30 sati ravnatelja katoličkog vojnog dušobrižništva vlč. Tomu Kneževića.

17.11. - U 9.30 sati predsjedao drugom godišnjom sjednicom Pastoralnog vijeća.

18.11. - Župa sv. Elizabete u Ausburgu je odlučila darovati orgulje župi Presvetog Trojstva u N. Travniku. Za tu su zgodu pozvali nadbiskupa na proslavu patrona i pre-

daju orgulja.

19.11. - U 8.30 primio vlč. Ivana Tolja, upravitelja župe Gornjih Močila-Sijekovca. U 11. sati A. N. U 17 sati predsjedao sjednicom poslovnog odbora za pripremu susreta gospodarstvenika 3. prosinca.

20.11. - U 9.00. sati primio ravnatelja Nadbiskupskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II." vlč. dr. Šimu Maršića. Na poziv američkog veleposlanika gosp. Charlesa Englisha bio gost na večeri s ostalim vjerskim vođama u njegovoj rezidenciji.

21.11. - U 7.00 sati predvodio misno slavlje bogoslovima uz koncelebraciju odgojitelja u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji.

22. - 25.11. Kardinal bio nazočan drugom redovitom zasjedanju konzistorija u Rimu.

26.11. - U 11 sati sudjelovao na tiskovnoj konferenciji u svezi susreta gospodarstvenika 3. prosinca.

27.11. - U 10 sati u bogosloviji razgovarao s bogoslovima kandidatima za đakonsko ređenje. U 12 sati u nuncijaturi razgovarao s nuncijem mons. Alessandom D'Errico. U 15 sati predvodio sjednicu nadzornog vijeća Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

U 19.30 sati uoči zasjedanja BK BiH uz ostale biskupe u dvorani KŠC "sv. Josipa" nazočan bio predstavljanju dviju knjiga: "Ivan Šarić, vrhbosanski nadbiskup" i "Povijest poziva na odgovornost".

28.11. - U 9 sati predsjedao 41. redovnom zasjedanju BK BiH. U 19 sati u zajedništvu svih biskupa nazočan bio humanitarnom koncertu za djecu Stadlerovog dječjeg doma "Egipat" u Domu oružanih snaga BiH.

29.11. - U 9 sati nastavljeno zasjedanje BK BiH. U 18 sati predvodio u sarajevskoj katedrali koncelebrirano misno slavlje uz biskupe sudionike BK BiH.

30.11. - U 9 sati nastavljeno zasjedanje BK BiH. U 11 sati nazočan tiskovnoj konferenciji BK BiH. U 12.30 predvodio koncelebrirano misno slavlje u bogosloviji u povodu završetka zasjedanja BK BiH uz nazočne biskupe, poglavare, profesore i bogoslove Vrhbosanske katoličke bogoslovije. U 17.30 sati primio prof. Miljenka Dujelu u pratnji kćerke Mire.

01.12. - U 11 sati predvodio koncelebrirano misno slavlje u crvi sv. Ilije u Zenici u povodu

du otvaranje Katoličke malonogometne lige Vrhbosanske nadbiskupije. U 13 sati izveo početni udarac revijalne utakmice između svećenika i predstavnika NATO-a.

02.12. - U katedrali u Sarajevu u 10.30 sati predvodio koncelebrirano misno slavlje te zaredio šestoricu kandidata za đakone, dvojicu za franjevačku provinciju a četvoricu za Vrhbosansku nadbiskupiju.

03.12. - U Vrhbosanskoj katoličkoj bogoslovi-ji sudjelovao na Gospodarskom forumu u organizaciji Caritasa BK BiH.

04.12. - U 10 sati primio načelnika Starog grada gosp. Mustafu Resića s pratnjom. U 12.30 sati bio gost na ručku kod britanskog ambasadora mr. Matthew Rycroft.

Vlč. Josip Grubišić, nadbiskupov tajnik

Bogoslovi 2007./2008.

Akadske godine 2007./2008. u *Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu* boravi 45 bogoslova. Njih 33-ojica su kandidati Vrhbosanske nadbiskupije, šestorica banjalučkih kandidata, te po jedan kandidat Požeške biskupije, Beogradske nadbiskupije i apostolskog egzarthata Strumica. Šest bogoslova Vrhbosanske nadbiskupije su na pauzi.

Prošle godine su tri bogoslova zaređena za đakone, a potom i za prezbitere i sve trojica su za Vrhbosansku nadbiskupiju (vlč. Mario Ćosić, vlč. Josip Knežević, i vlč. Marko Majstorović).

Ove godine imamo četiri bogoslova koji su zaređeni za đakone Vrhbosanske nadbiskupije (vlč. Ivo Jezidžić, vlč. Dragan Jurić, vlč. Oliver Jurišić i vlč. Hrvoje Kalem).

Osim osamnaest novih bogoslova koji su došli u prvu godinu, ove godine je došao i novi duhovnik te novi ekonom i prefekt u *Vrhbosansko bogoslovno sjemenište*. Novi duhovnik je vlč. **Josip Lebo** koji je do sada obnašao službu ravnatelja Katoličkog školskog centra u Tuzli. Josip Lebo je došao umjesto nesretnim slučajem preminulog vlč. Joze Tomić. Nova osoba koja obnaša i službu ekonomu i prefekta je vlč. **Josip Tadić**. On je do sada obnašao službu tajnika vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kard. Puljića. Prethodnom ekonomu vlč. Marinku Mrkonjiću se zahvaljujemo za rad na toj službi.

Ime	Prezime	Bisk.	Župa	Tečaj	Rođendan
1. Anto	Barešić	BL	Presnaće	I.	30. 04. 1966.
2. Ivan	Bijakšić	MODU	Marija Majka Crkve – Mostar	I.	20. 02. 1989.
3. Ivan	Butum	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	I.	21. 06. 1988.
4. Ante	Čarapina	MODU	Rudnik–Orlac – Mostar	I.	19. 02. 1987.
5. Predrag	Ivandić	BL	Ljubija	I.	17. 10. 1988.
6. Marko	Jukić	VB	Lug – Brankovići	I.	09. 02. 1989.
7. Branko	Jurić	VB	Prozor	I.	08. 10. 1988.
8. Igor	Konjevod	VB	Metković	I.	05. 07. 1988.
9. Dražen	Livajušić	VB	Gornji Vakuf – Uskoplje	I.	14. 10. 1988.
10. Boris	Ljevak	BL	Drvvar	I.	10. 10. 1988.
11. Marin	Marić	VB	Otinovci – Kupres	I.	29. 08. 1987.
12. Stjepan	Mostarac	VB	Kandija	I.	12. 10. 1988.
13. Ivan	Paponja	VB	Prozor	I.	11. 08. 1988.
14. Damir	Pažin	TR-MR	Stolac	I.	28. 11. 1987.
15. Slađan	Radić	VB	Radunice	I.	23. 04. 1989.
16. Zlatko	Stojanov	STRM	Sv. Ilija Prorok	I.	20. 03. 1986.
17. Boris	Šošić	VB	Pećine	I.	01. 01. 1989.
18. Ivan	Zlatunić	VB	Pećine	I.	21. 05. 1987.

1.	Miodrag	Brkan	VB	Presv. Trojstvo – N.Travnik	II.	29. 10. 1986.
2.	Josip	Budimir	VB	Uzašašće Gosp. – N.Travnik	II.	28. 03. 1988.
3.	Ivan	Karača	VB	Prozor	II.	06. 01. 1988.
4.	Petar	Klarić	VB	Vidovice	II.	08. 02. 1987.
5.	Aleksandar	Kovačević	BG	Vrbas	II.	09. 11. 1984.
6.	Zlatko	Matić	BL	Drvar	II.	07. 12. 1987.
7.	Ivan	Soldo	VB	Skopaljska Gračanica	II.	24. 06. 1988.
8.	Ante	Vidović	BL	Vidoši	II.	17. 09. 1984.

1.	Josip	Ivkić	VB	Vidovice	III.	20. 11. 1986.
2.	Siniša	Jozić	VB	Oštra Luka – Bok	III.	03. 03. 1986.
3.	Dalibor	Juranović	VB	Lovnica	III.	29. 05. 1987.
4.	Ivica	Kustura	VB	Skopaljska Gračanica	III.	08. 02. 1986.
5.	Ilija	Marković	VB	Oštra Luka – Bok	III.	22. 11. 1986.
6.	Siniša	Mujabašić	BL	Drvar	III.	13. 02. 1985.
7.	Ivan	Rako	VB	Uzašašće Gosp. – N. Travnik	III.	26. 12. 1987.
8.	Damjan	Soldo	VB	Skopaljska Gračanica	III.	27. 03. 1986.
9.	Tomislav	Soldo	VB	Skopaljska Gračanica	III.	08. 12. 1985.

1.	Mario	Lakić	VB	Sv. Josip - Zenica	IV.	16. 08. 1962.
2.	Želimir	Tomašević	VB	Vidovice	IV.	13. 03. 1985.

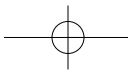
1.	Đuro	Arlović	VB	Oštra Luka – Bok	V.	07. 03. 1984.
2.	Slobodan	Bečarević	VB	Živinice	V.	07. 06. 1978.
3.	Josip	Marić	PO	Pleternica	V.	02. 03. 1982.
4.	Ante	Topić	VB	Skopaljska Gračanica	V.	15. 08. 1983.

1.	Ivo	Jezidžić	VB	Kupres	VI.	07. 01. 1958.
2.	Dragan	Jurić	VB	Prozor	VI.	13. 03. 1983.
3.	Oliver	Jurišić	VB	Pećine	VI.	28. 06. 1982.
4.	Hrvoje	Kalem	VB	Bistrica/Uskoplje	VI.	11. 12. 1982.

Pauziraju:

Danijel Jurić, Goran Kosić, Markica Lovrić, Marko Stojčić, Stanislav Šarić, Dalibor Ivkić

(Darko Tomašević; predano uredništvu Službenog glasila metropolije vrhbosanske - *Vrhbosna*, 11. XII. 2007)

Dr. Mato Zovkić,
Vrhbosanska katolička teologija u Sarajevu

Šarićeva Biblija 2006. godine

Sažetak - Vodeći računa da nastupa pred kolegama bibličarima i stručnjacima koji proučavaju biblijske motive u književnosti, autor iznosi povijest nastanka Šarićeva prijevoda Svetog pisma koje je prvi puta objavljeno u Sarajevu za vrijeme Drugog svjetskog rata, drugi puta u Madridu 1960, uz neumorno zalaganje hrvatskog emigrantskog književnika sveučilišnog profesora Luke Brajnovića, i treći puta u Čakovcu 1998. Iznosi načela kojih su se držali Hrvatsko biblijsko društvo iz Zagreba i trojica bibličara pri sravnivanju Šarićeva prijevoda s izvornim hebrejskim i grčkim tekstom za izdanje u prosincu 2006. Na kraju se pita, umanjuje li vrijednost Šarićeva prijevoda žalosna okolnost da je bio nekritički naklonjen diktatorskoj vlasti NDH te ga uspoređuje s književnikom Milom Budakom.

Ključne riječi: Sveto pismo, prijevod, jezik, hrvatski biskupi, Vulgata, Ivan Šarić, Luka Brajnović, komunistički režim, recepcija.

Pokretač i organizator rada na popravljenom izdanju bilo je Hrvatsko biblijsko društvo (HBD) iz Zagreba u dogovoru s Nadbiskupijom vrhbosanskom. Knjiga je izašla u prosincu 2006. paralelno u jednom svesku sav tekst¹ i u odvojenom svešćiću samo Novi zavjet². HBD pokrilo je također sve troškove korigiranja i tiskanja. Sva Šarićeva Biblija u jednom svesku tiskana je u 11.215 primjeraka³ a samo Novi zavjet u oko 15.000 primjeraka. Budući da ovaj simpozij o Bibliji

organizira Književni krug Split⁴, smatram važnim iznijeti najprije razloge hrvatskih biskupa 1940. za odbijanje prijevoda bibličara Savića s izvornika i povjeravanje nebibličaru Šariću da izradi novi prijevod iz Vulgate, dakle s latinskog. Zatim ćemo kratko iznijeti pregled različitih izdanja nakon onog sarajevskog u Drugom svjetskom ratu i dogovorena načela za rad na Šarićevoj Bibliji 2006. Na kraju ćemo se zapitati, oduzima li vrijednost ovom prijevodu okolnost da je prevoditelj bio nekritički sklon vlastima NDH u Sarajevu koje su se služile državnim silom za uhićenja i slanje nevinih Židova u koncentracijske logore?

Proročka gesta hrvatskih biskupa 1940. u odbijanju Savićeva prijevoda SZ

Poznavatelji hrvatske povijesti mogli bi znati da je papa Ivan IV., rodom Dalmatinac, 641. god. poslao opata Martina da u Istri i Dalmaciji pokupi relikvije kršćanskih mučenika te da ih donese u Rim. Martin je u obavljanju te zadaće došao u kontakt s Hrvatima kao novodoseljenim narodom i s njihovim knezovima. Tu godinu povjesničari uzimaju za početak pokrštavanja Hrvata⁵. Hrvatski biskupi počeli su se izdaleka pripravljati za proslavu 1300 godina pokrštenja hrvatskog naroda i u tu je svrhu zagrebački nadbiskup Antun Bauer, koji je tu službu

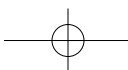
¹ *Biblija - Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta*. Preveo Ivan Ev. Šarić 1. popravljeno izdanje, Hrvatsko biblijsko društvo Zagreb, Vrhbosanska nadbiskupija Sarajevo, Glas Koncila Zagreb 2006, 1384 str, s četiri zemljovida u boji.

² *Sveto pismo Novoga zavjeta* preveo Ivan Evandelist Šarić, Večernji list, Zagreb 2006, 286 str. plus umetnuta brošura u bojama *Što kažu o Bibliji* s predgovorom nadbiskupa vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića i kratkim izjavama 14 osoba iz javnog života Hrvatske.

³ G. Damir Lipovšek, izvršni direktor Hrvatskog biblijskog društva u Zagrebu, rekao mi je da je 8200 primjeraka tiskano sa svim knjigama SZ te 3.015 bez sedam deutrokanonskih knjiga SZ za uporabu među reformiranim kršćanima hrvatskog govornog područja.

⁴ Priređeno kao jedno od izlaganja na "Devetnaestoj knjizi Mediterana" u Splitu, u okviru simpozija *Biblija - knjiga Mediterana par excellence*, 26. rujna 2007. u organizaciji Književnog kruga Split.

⁵ Usp. F. ŠANJEK: *Crkva i kršćanstvo u Hrvata 1. - Srednji vijek*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost 1988, 42-57. ISTI: *Kršćanstvo na hrvatskom prostoru - Pregled religiozne povijesti Hrvata (7.-20. st.)*, Zagreb 1991., 15-25.

vršio od 1914. do 1937, već 1928. god. povjerio dr. Antunu Soviću, profesoru starozavjetnih disciplina i hebrejskog jezika na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, da počne raditi na prijevodu Staroga zavjeta (SZ) s izvornika. Sović je znanstvene preduvjete da načini dobar prijevod, jer se nakon doktorata u Zagrebu 1908. raspravom o Knjizi Jobovoj "habilitirao za starozavjetnu biblijsku struku"⁶. On je prije toga za Obrednik (izdan po nalogu hrvatskih biskupa u Zagrebu 1929.) preveo s hebrejskog 68 psalama. Rebić bilježi kako se Sović potpuno posvetio prijevodu prekinuvši službu predavanja te je tri godine boravio u Šumadiji "da ondje nauči jezik na koji je trebao prevesti Sveto pismo. Sa sobom je uzeo gusle i boravio među seljacima, slušao narodne pjesme i gudio"⁷. Jezik na koji prevodi nazvao je jugoslavenskim, očito uvjeren da je Jugoslavija dobro rješenje za hrvatski narod.

Završio je 1939. te u studenom te godine dao tiskati na 16 stranica Prospekt s oglecima koji je obuhvaćao dijelove Post, Rut, 2 Sam, Job, Psalama, Pj, Iz, Dn, Prop i 1 Mak - na uvid i procjenu javnosti. Uslijedili su napadi u Katoličkom listu i drugim glasilima sa stajališta hrvatske biblijske tradicije i hrvatskog književnog jezika. Glavni razlog negativnoj reakciji je "jugoslaveniziranje" biblijskih osoba i mjesta. Tako je Samuel postao Samuilo, Daniel Danilo, Betlehem Vitlejem, Babilon Vavel. Stručnu jezičnu prosudbu dao je dr. Stjepan Ivšić u časopisu Hrvatski jezik⁸. Ukazao je na srbizme u

imenima i konstrukcijama, krive naglaske i nespretno odabrane izraze u pjesničkim dijelovima prijevoda te ujedno predložio ispravke za neke od pogrješaka, uvjeren da će uz nužne preinake prijevod biti prihvaćen. Pohvalio je Sovića što je kao rođeni kajkavac nastojao naučiti štokavski hrvatski te u svoj prijevod uložio desetak godina ozbiljna rada. Ujedno je zatražio "osjetljiva mjerila" za prevođenje Svetoga pisma kao knjige koja utječe na kulturu i književnost jednog naroda, jer prijevod treba ne samo točno prericati izvornik nego i biti književno lijep. Kroz šest mjeseci biskupi i drugi uglednici pokušavali su nagovoriti Sovića da prihvati nužne jezične ispravke, ali on nije pristao. Zato je Poslovni odbor biskupske konferencije na zasjedanju u Zagrebu 11. i 12. lipnja 1940. odlučio povjeriti vrhbosanskom nadbiskupu dru Ivanu Šariću zadaću prevesti iz Vulgate sve knjige SZ. Pismenu zamolbu uputio je zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac u ime Poslovnog odbora već 13. lipnja 1940⁹.

Iako nije bio profesor Svetoga pisma, Šarić je doktorirao biblijsku teologiju u Zagrebu 1898. kao mladi vrhbosanski kanonik. Od 1894. do 1944. sudjelovalo je u sarajevskom mjesečniku Vrhbosna pjesmama, člancima te prijevodima s latinskog, francuskog, njemačkog i engleskog. Bio je i urednik Vrhbosne¹⁰ od 1896. do 1908.. Uz to svojim pjesmama i proznim radovima pokazao je da zna pisati zanimljivo i lijepim hrvatskim¹¹.

⁶ A. REBIĆ: "Antun Sović prevodilac Biblije na hrvatski. O 110. obljetnici rođenja i 50. obljetnici smrti", *Bogoslovska smotra* 1991., 103-112, citat 104.

⁷ A. REBIĆ: Art. cit., 108.

⁸ Usp. Dr. St. IVŠIĆ: "Ogledi' Sovićeva prijevoda 'Staroga zavjeta'", *Hrvatski jezik I* (1939), br. 8-10, str. 146-158.

⁹ U arhivu Hrvatske biskupske konferencije za god. 1940. čuva se nacrt toga pisma, ali sam izvornik koji Šarić spominje u predgovoru prvom svesku svoga prijevoda nije sačuvan zato što su komunisti nakon preuzimanja vlasti u Sarajevu 1945. Šarića proglasili ratnim zločincem, zaplijenili njegov osobni arhiv i knjige te spalili na trgu nedaleko od nadbiskupske rezidencije - Usp. M. ZOVKIĆ: "Nastanak i tri izdanja Šarićeva prijevoda Svetoga pisma", u knjizi P. JURIŠIĆ (prir.): *Ivan Šarić vrhbosanski nadbiskup. Zbornik radova znanstvenoga skupa o dr. Ivanu Šariću održanog 19. siječnja 2002. u Sarajevu* (Studia vrhbosnensia 13), Sarajevo, Vrhbosanska katolička teologija 2007, 241-266, osobito 244-245.

¹⁰ Usp. T. VUKŠIĆ: "Nadbiskup Ivan Šarić kao suradnik i urednik Vrhbosne", P. JURIŠIĆ (prir.): *Ivan Šarić*, 179-240. Kolega Vukšić marljivo je popisao sve naslove priloga koji potječu od Šarića te ih nabrojio 906 razvrstavši ih na pjesme, članke, korizmene okružnice i okružnice.

¹¹ Usp. A. LUČIĆ: "Samosvojni pjesnik u reverendi. Pogled na Šarićevo književno stvaranje", P. JURIŠIĆ (prir.): *Ivan Šarić*, 267-312. Na kraju donosi popis Šarićevih književnih radova i književnih kritika o tim djelima.

Pokojni mostarski svećenik dr. Ivan Tomas (1911.-1992.)¹², koji je kao politički emigrant živio u okolici Rima, uputio je sarajevskom kanoniku dr. Čedomilu Čekadi 1973. god. pitanja o nadbiskupu Šariću. Ovaj je svoj odgovor naslovio Zapamćenja. Pitanje br. 18 glasilo je: "Je li pri prevođenju Svetoga Pisma na hrvatski tražio savjete svojih kanonika u ono strašno vrijeme?"¹³ Odgovor je glasilo: nije. Čekada u tom dokumentu izražava mišljenje da Šarić nije poznavao dovoljno hebrejski i grčki da bi mogao prevesti s izvornika te da unatoč tome razmetljivo u predgovoru kaže: "Još kad sam polagao stroge ispite iz biblijskih nauka i istočnih jezika, probudila se u meni živa želja, da prevedem Sveto Pismo na hrvatski jezik iz izvornog teksta.... Kod prevođenja iz teksta izvornoga držao samo se i ponajboljih stranih stručnjaka..."¹⁴ Čekada u svom odgovoru bilježi da je nadbiskup u vrijeme prevođenja vanjske aktivnosti sveo na najnužnije te da je radio po noći. Uz to je sve pisao rukom, jer nije znao tipkati na stroj. Čekadin sud o Šariću kao prevoditelju SP je previše oštar i vjerovatno pod utjecajem inače oštarih stavova ovog teologa i novinara koji je volio polemizirati¹⁵. Prvi svezak obuhvatio je povijesne knjige SZ i izašao u travnju 1942., drugi je obuhvatio proročke i mudrosne knjige a

tiskan je u veljači 1943., treći je obuhvatio sve knjige Novoga zavjeta i izašao je u listopadu 1943. U predgovoru trećem svesku daje naslutiti da za NZ nije dobio mandat hrvatskih biskupa za taj dio SP, ali je to učinio "da mi Hrvati imadnemo jednolik prijevoda cijeloga Svetoga Pisma"¹⁶.

Hrvatski su biskupi 1940. željeli pučki prijevod SZ, a već je postojao Zagodin prijevod NZ s grčkog izvornika, prvi puta izdan 1925. a drugi puta 1939¹⁷. Za biskupe je "pučki prijevod" onaj koji je vjeran izvorniku, ali svojim jezikom i stilom ne iritira proste vjernike. Nadbiskup Šarić pisao je nadbiskupu Šariću: "Prema zaključku Poslovnog odbora Katoličkog Episkopata od 12. VI. 1940. čast mi je umoliti Vašu Preuzvišenost, da preuzme brigu, nakon neuspjelog pokušaja izdanja Sovićeva Svetog Pisma Starog Zavjeta, da hrvatski narod barem sada kad slavi 1300 godišnji jubilej prvih veza sa Sv. Stolicom dođe ipak do pučkog izdanja Svetog Pisma Starog Zavjeta. Vaša je Preuzvišenost sama izrazila spremnost da prevede takvo izdanje Svetog Pisma"¹⁸. Za razliku od Sovića koji je u Jugoslaviji vidio državu sa sigurnom budućnošću i jugoslaviziranje teološkog hrvatskog smatrao nužnim, biskupi su se odlučili za prijevod na samosvojni hrvatski. To je proročka gesta zaštite vlastitog naroda u kojem je tadašnja drža-

¹² Usp. R. PERIĆ: *Da im spomen očuvamo*, Izd. Biskupski ordinarijat Mosatr, Mostar 2000, str. 311-319.

¹³ Izvornik pitanja i odgovora čuva mostarski biskup Msgr. dr. Ratko Perić koji je kao rektor Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu bio ovlašten izvršitelj oporuke Ivana Tomasa. Njegovim pristankom načinio sam fotokopiju koju ovdje citiram.

¹⁴ Iz "Predgovora", *Stari zavjet* iz izvornog teksta preveo i bilješke priredio Dr. Ivan Evandelist Šarić nadbiskup vrhbosanski, Svezak I. Povijesne knjige, Izdala "Akademija Regina apostolorum" Sarajevo 1941, str. 5. Iako u knjizi stoji da je izdana 1941, prvi put je oglašena u *Katoličkom tjedniku* 12. travnja 1942. što je siguran dokaz da nije izašla u 1941. god.

¹⁵ Odležao je u zatovru devet godina pod kumunističkim režimom, ali je prije i poslije toga osjećao svojom dužnošću upozoravati na moralna i doktrinalna zastranjenja kod laika i svećenika. Usp. zbornik radova o njemu, M. JOSIPOVIĆ-M. ZOVKIĆ (priř.): *Život u službi Riječi - Čedomil Čekada. Zbornik radova simpozija o Čedomilu Čekadi, održanog 14. i 15. ožujka 1997.* (Studia vrhbosnensia 9), Sarajevo, Vrhbosanska katolička teologija 1997.

¹⁶ Iz "Predgovora", *Novi zavjet* iz izvornog teksta preveo i bilješke priredio Dr. Ivan Evandelist Šarić nadbiskup vrhbosanski, Izdala "Akademija Regina apostolorum", Sarajevo 1942, str. 5.

¹⁷ Usp. fotografije naslovnih stranica svih tiskanih prijevoda SP na hrvatski, St. JAMBREK-R. KNEŽEVIĆ: "Kronološki pregled objavljenih potpunih i djelomičnih prijevoda Biblije na hrvatski jezik", *Kairos - Evanđeoski teološki časopis* (Izdaje Biblijski institut, Kušlinova 21, Zagreb) I (2007), 1, 137-156, fotografija Zagodina prijevoda NZ str. 142.

¹⁸ Iz fotokopije nacrtu koji se čuva u Tajništvu HBK u Zagrebu. Original poslan Šariću uništile komunističke vlasti prigodom spaljivanja Šarićevih knjiga i druge ostavštine u Sarajevu 1945.

vna vlast i jezik u potrebljavala kao sredstvo za vlastitu politiku. To je gesta upristunjenja vremena kada takve države više neće biti i hrvatski narod će moći voditi vlastitu jezičnu politiku.

Uz skoro dodvoravačke pohvale Šarićevu prijevodu u sarajevskim biskupijskim listovima *Katolički tjednik* i *Vrhbosna* prijevod su pozitivno ocijenili bibličari Albin Šrkinjar iz Sarajeva, Petar Vlašić iz Dubrovnika, Rudolf Schütz iz đakova. Zagrebački bibličari Janko Oberški i Franjo Zagoda otkrili su da se prevoditelj teško oslanjao na ondašnji pučki prijevod za katolike njemačkog govornog područja Eugena Hennea (SZ) i Konstantina Röscha (NZ), predbacili mu izvjesni broj turcizama i regionalizama, ali nisu opazili neke fatalne pogriješke¹⁹. Pitanjem Šarićeve "podloge" (Vorlage) iznova se pozabavio u naše dane K. Višaticki i uvjerljivo pokazao da je to doista bio ondašnji pučki prijevod na njemački od Henne-Röscha²⁰. U travnju 1945. Šarić je vojnim avionom odletio u Zagreb a odande 6. svibnja sa svojim tajnikom Antunom Zec-Baškaradom autom u Austriju. Nakon kratkog boravka u Austriji i Švicarskoj smjestio se 27. prosinca 1948. u *Mutual del Clero Espanol* u Madridu. Tu je tješio druge hrvatske emigrante, pisao i doživio 1953. god. novo izdanje svoga *Novoga zavjeta* koje je priredio dr. Luka Brajnović te cijelog *Svetoga pisma* god. 1960. Umro je 16. srpnja 1960. u Madridu i tamo sahranjen, ali mu je sadašnji vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić 24. travnja 1997. dao prenijeti tjelesne ostatke u Sarajevo,

grobnicu koju je pokojnik za sebe pripremio u crkvi sv. Josipa²¹.

Dr. Luka Brajnović, koji je 1953. u Madridu priredio novo izdanje *NZ* i cijelog *SP* 1960, bio je jedan od hrvatskih književnika emigranata (1919.-2001)²². Uz teške muke isposlovao je preko međunarodnih institucija, čije odredbe je jugoslavenska vlada morala poštivati, da mu se nakon rata pridruži u Španjolskoj njegova žena Ankica r. Tijan s kćerkom Elicom. Znajući da u Španjolskoj ne će moći živjeti od prava koje je bio završio u Zagrebu, uz potporu dobrih ljudi iz *Opus Dei* završio je studij svjetske književnosti te postao profesor nekih filozofskih disciplina i književnosti na Fakultetu informativnih znanosti *Universidad de Navarra* u Pamploni. U Španjolskoj su on i njegova žena rodili još četvero djece i svima omogućili da završe fakultet²³. Uz redovna predavanja, vođenje doktorskih disertacija, sudjelovanje na simpozijima L. Brajnović je pisao na španjolskom i hrvatskom. Iz osobnog razgovora s njime znam da je prigodom novog izdanja Šarićeva prijevoda za uzor imao jednu španjolsku Bibliju izdanu početkom pedesetih godina, da je drastično skratio bilješke ispod crte uz pojedine tekstove, da je naslove za odlomke u tekstu umetnuo na dotično mjesto, a ne na početku poglavlja kao što je Šarić učinio u sarajevskom izdanju. Kako je rodom iz Boke Kotorske a srednju školu završio u Dubrovniku, osjećao se dužnim popravljati i Šarićev hrvatski čisteći ga od turcizama i bosanskih regionalizama. Izdanje cijele Biblije

PRILOZI

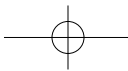
¹⁹U svom članku "Nastanak i tri izdanja Šarićeva prijevoda *Svetoga pisma*" (bilj. 9) naveo sam časopise u kojima su hrvatski bibličari ocijenili Šarićev prijevod te njemački naslov prijevoda Henne-Rösch.

²⁰Usp. K. VIŠATICKI: "Predložak Šarićeva prijevoda *Svetoga pisma*", *Crkva u svijetu* 41 (2006), 3, 275-300. Usp. Također njegov članak: "Prijevod Knjige proroka Amosa u Šarićevu sarajevskom i madridskom izdanju", *Bogoslovska smotra* LXXVI (2006), 4, 831-880.

²¹Usp. J. BABIĆ: "Nadbiskup Šarić - prognanik (1945.-1960.)", P- JURIŠIĆ (prir.): *Ivan Šarić*, 313-321. M. ZOVKIĆ: "Prijenos smrtnih ostataka nadbiskupa Šarića iz Madrida u Sarajevo", *Vrhbosna* 1997, 126-128.

²²Usp. Š. Š. ĆORIĆ: *60 hrvatskih emigrantskih pisaca* (Prinosi za povijest književnosti u Hrvata IV), Zagreb, Sekcija Društva hrvatskih književnika i Hrvatskog centra P.E. N.-a za proučavanje književnosti u hrvatskom iseljeništvu 1995, 269-278. U istoj knjizi, str. 11 stoji podatak da je Vinko Nikolić u svoju knjigu *Pod tuđim nebogm. Hrvatsko emigrantsko pjesništvo 1945.-1955.* među odabrane pjesme 18 hrvatskih emigrantskih pjesnika uvrstio i one od Ivana Šarića.

²³Usp. M. ZOVKIĆ: "In memoriam Dr. Luki Brajnoviću (1919.-2001.)", *Vrhbosna* 2001, 2, 247-249. Luka Brajnović sa svojom ženom bio je laički član *Opus Dei*, a dvije njihove kćeri su zavjetovane članice tog pokreta aktivne kršćanske duhovnosti u svijetu.

u jednom svesku bilo je ogromni financijski teret koji je godinama progonio ovog sposobnog sveučilišnog profesora i književnika.

Izdanja Šarićeva NZ u Austriji i cijele Biblije u Čakovcu

Sredinom šezdesetih godina prošlog stoljeća počele su jugoslavenske vlasti izdavati putovnice radnicima za "privremeni rad" u europskim državama koje ih primaju na posao. Među tim "Gastarbeiterima" u Austriju i Njemačku došle su stotine tisuća Hrvata katolika iz Hrvatske, BiH i drugih krajeva ondašnje zajedničke države. Za potrebe hrvatskih emigranata izdao je Hrvatski Caritas 1959. u Austriji Zagodin Novi zavjet u 10.000 primjeraka kojim su se mogli služiti i novo prispjeli radnici, a 1966. Šarićev Novi zavjet u 30.000 primjeraka. Ruben Knežević istražujući različita izdanja Šarićeva prijevoda ustanovio je da je 15.000 primjeraka tiskano "darom austrijskih i njemačkih biskupa te Ostpriesterhilfe" a 15.000 "zauzimanjem Katoličko-protestantskog Biblijskog društva u Austriji"²⁴. Animator ovog izdanja s katoličke strane bio je Vilim Cecelja (1909.-1989) kao dušobrižnik Hrvata u Austriji na području nadbiskupije Salzburg a sa strane reformiranih kršćana dr. Borislav Arapović koji je tada radio u Institutu za prevođenje Biblije u Stockholmu i brinuo se za tiskanje i raznošenje Biblije među Slavenima pod komunističkim režimom. Ovo znam iz osobnih razgovora s njime dok smo 1995. radili na katoličkom izdanju Dječje Biblije²⁵.

Do sada je poznato da je u Austriji Šarićev Novi zavjet tiskan 1966., 1967. i 1969. To je džepno izdanje, bez uvoda u pojedinu

knjigu NZ kao što stoji u sarajevskom i mardridskom izdanju i bez bilježaka ispod crte. Imao sam u rukama izdanje iz 1967. a za ostala dva oslanjam se na istraživanje R. Kneževića.

Reformirani bibličar đuro Martinjak popravio je i izdao 1998. u Čakovcu Šarićevu Bibliju u jednom svesku ali bez sedam deuterokanonskih knjiga SZ koje su sačuvane samo na grčkom²⁶. U svom članku iz 2007. naveo sam kako je priređivač uskladio nazive pojedinih knjiga te osobnih imena i geografskih naziva sa Zagrebačkom Biblijom 1968, da je tekst tiskao u dva stupca. Spomenuo sam neke tehničke nedostatke zbog nerazlikovanja svetog teksta i podnaslova prevoditelja ili revizora. R. Knežević utvrdio je da je Martinjak svoje izdanje Šarićeve Biblije usklađivao s klasičnim engleskim prijevodom New King James Version ali da je bio selektivan. Također je utvrdio da je Martinjakova verzija Šarića u veljači 2007. stavljena "na srpskom na internetskom portalu"²⁷.

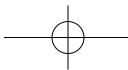
Izdanjem Šarićeva prijevoda Novoga zavjeta u Austriji i cijele Biblije u Čakovcu 1998. reformirani kršćani hrvatskog govornog područja pokazali su potrebu i spremnost služiti se Šarićevim prijevodom. Neki od njih rekli su mi u osobnom razgovoru da im Šarićev prijevod bolje odgovara od kroatiziranog Vuk-Daničićeva i Zagrebačke Biblije iz 1968. To su posebno pokazali zamolbom da Hrvatsko biblijsko društvo od izdanja 2006. određeni broj primjeraka tiska bez deuterokanonskih knjiga za upotrebu među kršćanima reformatorskog usmjerenja koji se služe hrvatskim. Tako Šarićev prijevod od 1966. do danas

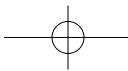
²⁴ Usp. R. KNEŽEVIĆ: "O revizijama Šarićevih biblijskih prijevoda s analizom postupka revizije prijevoda Judine poslanice", *Kairos* 2007, 1, 23-59, citat 33-34.

²⁵ Usp. *Dječja Biblija. Biblijske zgode u slikama*, priredili Borislav Arapović i Vera Mattelmäki, priprema hrvatskog izdanja Borislav Arapović i Stanka Pavuna, teološka lektura Mato Zovkić, Zagreb 1995, 542 str., tvrdi uvez, ilustracije u bojama.

²⁶ *Biblija. Stari i Novi zavjet. Iz izvornog teksta prevedeno proom polovinom dvadesetog stoljeća. Ponovni pregled, izmjene i dopune god. 1998. pomoću Hebrejskog, Grčkog i Engleskog teksta*, Tisak: ZRINSKI, Čakovec, 778 str. Na unutarnjoj lijevoj stranici piše: Preveo Dr. Ivan Ev. Šarić. Revizija - ponovni pregled, izmjene i dopune George đuro Martinjak.

²⁷ R. KNEŽEVIĆ: *Art. cit.*, 35.

služi kao ekumenski.

Rad trojice bibličara na popravljanju Šarićeva prijevoda za izdanje 2006.

Kada je 1987. župnik iz Slavenskog Broda Marko Majstorović (1928.-2004.) zamolio Nadbiskupski ordinarijat vrhbosanski za autorsko pravo novog tiskanja Šarićeva prijevoda Novoga zavjeta, kao razlog je istaknuo potrebu jeftinog NZ koji bi poklanjao zaručnicima prigodom vjenčanja i obitelji. Kao profesor novozavjetnih disciplina na Vrhbosanskoj teologiji u Sarajevu osjećao sam svojom dužnošću upozoriti ordinarijat da bi bila šteta samo pretiskati postojeći prijevod - bilo sarajevsko, bilo madridsko izdanje. Ponudio sam se da prijevod sravnim s grčkim tekstom znanstvenog izdanja i popravim egzegetske izraze kao što su "savez" mjesto "zavjet", u izvještaju s posljednje večere "izreče blagoslov" mjesto "blagoslovi ga" (Mt 26,26-28), "prispodob" mjesto "priča" te uskladim imena osoba i nazive mjesta s onima u Zagrebačkoj Bibliji iz 1968. Majstorović je pristao. Ja sam u roku nešto više od godine dana posao završio, tekst dostavio koncem veljače 1989. Kasnije sam dobio obavijest da je obavljena jezična i pravopisna korektura i da je tekst na slaganju. Međutim, na insistiranje ljudi iz Kršćanske sadašnjosti u Zagrebu, Majstorović je odustao od izdavanja i u toku rata u Hrvatskoj 1991. vratio mi tekst s mojim ispravcima.

Hrvatsko biblijsko društvo iz Zagreba pokrenulo je 2000. god. inicijativu za nov prijevod Biblije na hrvatski. Održali smo nekoliko znanstvenih susreta na kojima smo se dogovorili o metodologiji rada pod vodstvom dr. Thomasa Kauta, znanstvenog savjetnika United Bible Societies za prevođenje SP. S vremenom je profesoru Boži Lujiću povjereno moderiranje prevođenja SZ a meni je povjereno moderiranje prevođenja NZ. Što je rad dalje odmicao, to smo postajali svjes-

niji da današnja prevodilačka znanost traži ne samo vjernost izvorniku nego i vjernost današnjem čitatelju²⁸. Iako je do sada prevedeno desetak knjiga SZ koje su sačuvane na hebrejskom i 5 sačuvanih samo na grčkom, uvidjeli smo da će posao prevođenja trajati petnaestak godina zajedno s jezičnim dotjerivanjem i teološkom lekturom. Zato je vodstvo Hrvatskog biblijskog društva predložilo korigirano izdanje Šarića kao međuizdanje.

Pod vodstvom moderatora dr. Thomasa Kauta dogovorili smo se da nam izvornik za hebrejski tekst bude Stuttgartska Biblija²⁹, znanstveno izdanje Septuaginte za sedam knjiga SZ sačuvanih samo na grčkom³⁰ i znanstveno izdanje Novoga zavjeta na grčkom za sve knjige NZ³¹. Također smo se dogovorili da naslove knjiga SZ te osobna imena i geografske nazive preuzmemo iz Zagrebačke Biblije. Dr. Karlo Višaticki revidirao je knjige SZ sačuvane na hebrejskom, osim Knjige psalama koju je korigirao mr. Božo Odošić. Ja sam korigirao sedam knjiga SZ sačuvanih na grčkom i cijeli NZ. Također smo se dogovorili da stihovano rasporedimo dijelove teksta koje stručnjaci smatraju pjesničkim (himni u naravnim dijelovima SZ i NZ, proročki i mudrosni tekstovi te psalmi). Budući da se aorist i imperfekt rijetko upotrebljavaju u standardnom hrvatskom, na savjet stručnjaka za jezik drastično smo smanjili uporabu ovih vremena. Kolege bibličari su već primijetili da je kolega Višaticki veoma malo zahvaćao u Šarićev prijevod, kolega Odošić je načinio izvrstan uvod u Psalme i uspješno preradio tekst gdje je smatrao potrebnim, a ja sam Novi zavjet temeljito uskladio s grčkim izvornikom vodeći računa o novim rezultatima egzegetskog istraživanja. U popravljenoj Šarićevu NZ najveća je novost što diatheke nije više "zavjet" nego "savez" te što Isus kod posljednje večere više ne blagosliva kruh nego kao židovski domaćin koji predsjedava svečanoj

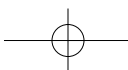
PRILOZI

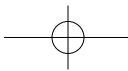
²⁸ Usp. B. LUJIĆ: "Lingvističke teorije prevođenja i novi hrvatski prijevod Biblije", *Bogoslovska smotra* 2007, 1, 59-102. Th. KAUT: "Razmišljanje o etici prevođenja: istina - razumijevanje - vjernost", *Vrhbosnensia* 2007, 1, 152-162.

²⁹ *Biblia hebraica stuttgartensia*...editio funditus renovata, editio quarta emendata opera H. P. Rüger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1990.

³⁰ *Septuaginta*... edidit A. Rahlfs, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1979.

³¹ *The Greek New Testament*, Fourth Revised edition, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1994.

gozbi izriče blagoslov Bogu za dar kruha i slobode u obećanoj zemlji.

O zahvatima lingviste mr. Marka Alerića zasada je objavljen samo kratki ogledni rad na primjeru Post 1-2, s pozitivnom procjenom³². Pri usporedbi ovog izdanja sa sarajevskim 1942.-1943. i madridskim 1959-1960. svi opažamo ispuštanje prečestih zarezova, ali u samom tekstu nije moguće primijetiti koje su promjene zahvat egzegeta a koje zahvat lingviste.

B. Lujčić u kratkom izlaganju prilikom predstavljanja Šarićeve Biblije u Sarajevu 21. lipnja ove godine istaknuo je da Šarićev prijevod zaslužuje pozornost zato što je jedan čovjek prevoditelj cijelog SP te da današnje čitatelje popravljenog izdanja ne bi trebala smetati činjenica prijevoda iz Vulgate koja je tada bila liturgijski tekst Katoličke crkve. Pohvalio je tadašnju Biskupsku konferenciju što je imala osjećaja za potrebu novog pučkog prijevoda cijelog SP i željela novim prijevodom obilježiti 1300 godina kršćanstva Hrvata. O popravljenom izdanju zaključuje: "Šarićev je prijevod uspoređen i usklađen s izvornim tekstovima na hebrejskom i grčkom jeziku. Uvaženi su dostignuti biblijski standardi kako u prevođenju tako i u uvodnim dijelovima u pojedine biblijske knjige... Treba ipak reći da prijevod Ivana Šarića nije zadnja riječ u prevođenju i da u tom poslu treba ići dalje. Svaki je prijevod ljudsko djelo i podložan je nedostacima i pogreškama. Ipak, bilo bi krivo ne uvažiti golem trud, nevjerovatan zanos i energiju u

prevođenju Božje riječi nadbiskupa Ivana Šarića, ali jednako tako i napore koje su učinili kolege Višatiki, Odošić i Zovkić u popravljanju i usklađivanju Šarićeva prijevoda s izvornikom"³³

U svom predavanju studentima i profesorima Bogoslovnog fakulteta u Đakovu 20. ožujka uspoređio sam Šarićev popravljeni prijevod četiriju starozavjetnih tekstova (Post 2,18-25; Ps 29; Iz 61,1-4; Izr 30,7-9) s hebrejskim izvornikom i prijevodom u Zagrebačkoj Bibliji. Također sam četiri novozavjetna teksta (Lk 7,47-50; Rim 9,16-26; 1 Pt 2,11-17; Otk 12,13-18) uspoređio s grčkim izvornikom i prijevodom Dudačića. Ustanovio sam da su oba prijevoda vjerna i na svoj način lijepa. Razlike postoje i one su odraz prevoditeljevih i lektorovih odabira³⁴.

Protestantski teolog iz Rijeke Ruben Knežević preveo je Novi zavjet s grčkog koji je izdalo Biblijsko društvo pri međunarodnom centru za život u Rijeci 2001. god.³⁵ Na molbu reformiranih kršćana iz Bosne i Hercegovine prevoditelj je pristao da se u njegov prijevod unesu promjene sa stajališta bosanskog jezika tako da je iste godine objavljeno izdanje za BiH u Zenici³⁶. On je u svom već citiranom članku o revizijama Šarićeva prijevoda detaljno analizirao prijevod Judine poslanice u našem izdanju³⁷. U paralelne stupce postavio je Šarićev tekst ove poslanice iz sarajevskog izdanja 1943., zatim iz madridskog 1960., iz Martinjakova 1998., iz HBD zagrebačkog 2006. te grčkog izvorni-

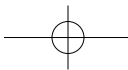
³² SRĐAN ARKOŠ: "Jezik Šarićeve Biblije na primjeru Post 1-2", *Vrhbosnesnia* 2006, 2, 328-331. Sarajevski kroatist Dr. Josip Baotić obradio je jezik Šarićeve Biblije na primjeru Evanđelja po Marku na predstavljanju u Sarajevu 21. lipnja 2007, ali svoje izlaganje još nije predao u pisanom obliku.

³³ B. LUJČIĆ: "Nastanak, obulježja i značenje Šarićeva prijevoda Biblije (Izlaganje na predstavljanju u Vrhbosanskoj teologiji 21. 6. 2007.)", *Vrhbosnesnia* 2007, 1, 183-168, citat str. 168.

³⁴ Usp. M. ZOVKIĆ: "Usporedba Šarićeve i Zagrebačke Biblije", *Bogoslovska smotra* 2007, 3.

³⁵ *Novi zavjet* s grčkog izvornika preveo Ruben Knežević. Jezično-stilska korektura đurđica Gavranović-Porobija i Krunoslav Pranjić, biblijsko-jezična revizija Nela Horak Williams, biblijsko-teološka revizija Peter Kuzmič, Davorin Peterlin, Tadej Vojnović, Izd. Biblijsko društvo pri međunarodnom centru za život, Rijeka 2001., džepni format, 450 str. teksta + CLV str. "Dodataka".

³⁶ *Biblija Novi zavjet*, Prijevod s grčkog izvornika Ruben Knežević, Recenzenti Mr. Ivo Marković i Dr. Davorin Peterlin, Jezično-stilska lektura Dr. Senahid Halilović, Izdavači DD "Dom štampe" Zenica i Biblijsko društvo u Federaciji Bosne i Hercegovine Sarajevo, Zenica 2001, 450 str +XXIV str. "Dodataka". U ovom izdanju manjkaju bilješke uz pojedina mjesta NZ koje postoje u hrvatskom izdanju, str. IV-XXXI "Dodataka". Izdanje za BiH tiskano je peti puta 2004. Znam od svojih studenata i vjernika u Sarajevu da neki ljudi besplatno dijele ovaj Novi zavjet po kućama.

ka, najnovijeg znanstvenog izdanja. Pokazao je da u Šarićevoj Bibliji 2006. postoji istinski napredak i neka vrlo sretna rješenja, ali i stavio neke primjedbe pozivajući se na "biblijski stil". Glavna obilježja Judine poslanice u popravljenom izdanju prema njegovu zapažanju su:

1. "jezično posuvremenjivanje teksta, sa sintaktičke i leksičke strane, te dodavanje podnaslova unutar poglavlja,
2. popravljivanje prericanja grčkih gramatičkih kategorija u gramatički preciznije hrvatske ekvivalente,
3. unošenje leksičkih promjena i reda riječi koji bliže preriču izvorne grčke izraze i sintaksu,
4. ispravljanje pogrešnog rasporeda redaka (22-23) u Š-1 i Š-B predlošku,
5. ispuštanje nedovoljno zasvjedočenih inačica u tekstu predloška,
6. nastojanje za slijedenjem prihvatljivih Šarićevih rješenja, čak i u slučajevima kada u hrvatskome postoje pitkiji izrazi,
7. neunošenje promjena u egzegetski sporna mjesta ako Šarićevo rješenje slijedi jedan od dotad prihvaćenih pristupa,
8. bitno smanjenje opsega bilješki ispod teksta"³⁸

On navodi i neke nedostatke od kojih su najozbiljniji neujednačavanje terminologije sa srodnim sadržajem u Drugoj Petrovoj te u r. 15 prihvaćanje varijante "sve bezbožnike" mjesto "svaku dušu" u usvojenom znanstvenom izdanju. O svakom od ovih nedostataka mogu se navesti razlozi za i protiv prevoditeljevih i korektorovih odabira. Zato on zaključuje da se unatoč opaženim nedostacima "revizija Š-HBD može smatrati prihvatljivom novošću u hrvatskom biblijskom prevodilaštvu".

Obezvrjeđuje li Šarićeva politička opcija njegov prijevod Biblije?

Iako "Biblija više nije, i ne može biti glavno poprište standardizacije jezika, jer su tu zadaću danas, već davno, preuzela obrazovna tijela moderne države"³⁹, ipak liturgijski i pučki prijevod Biblije ulazi u domove vjernika i doprinosi jezičnoj kulturi naroda. U intervjuu za jednu krajevnu radio stanicu prigodom moga predstavljanja Šarićeve Biblije u đakovu rekao sam da se standardni hrvatski sada njeguje neovisno od uključenosti u državu Južnih Slavena te izrazio osobno uvjerenje da je Šarićev hrvatski blizak umjetničkoj prozi⁴⁰. Šarić je bio uvjeren da je dobar prijevod pravo stvaralačko djelo, a pogotovu prijevod Biblije⁴¹. Radujem se što će njegova Biblija biti još jedna kvalitetna ponuda hrvatskim i drugim čitateljima.

Pri proučavanju Šarićeva sarajevskog i madridskog izdanja Biblije 1999. god. bio sam svjestan Šarićeve nekritičke podrške diktatorskoj vlasti NDH te napisao: "Žalim što - za razliku od zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca - nadbiskup Šarić kao crkveni pastir nije osuđivao zlodjela koja je ondašnja hrvatska vlast provodila nad Židovima i drugim nevinim građanima u Sarajevu i drugdje u ondašnjoj hrvatskoj državi. Naprotiv, u Vrhbosni, izašloj 1941., br. 4.-5., na naslovnoj stranici dao je objaviti svoju pjesmu u čast Paveliću te u svojim prigodnim spisima čak hvalio diktatorskog poglavara ondašnje države Hrvatske koja je nastala i postojala u toku drugog svjetskog rata zbog oslanjanja na nacistički okupacijski režim"⁴². Prigodom održavanja simpozija o Šariću 19.

³⁷ R. KNEŽEVIĆ: "O revizijama Šarićevih biblijskih prijevoda s analizom postupka revizije prijevoda Judine poslanice", str. 40-56.

³⁸ R. KNEŽEVIĆ: *Art. cit.*, 57-58.

³⁹ M. GRČIĆ: "Biblija i hrvatski jezik", *Kana* 2007, br. 4 (travanj), 22-23.

⁴⁰ Usp. SNJ. KRALJEVIĆ: "Prijevod blizak umjetničkoj prozi", *Katolički tjednik* 2007, br. 13 (1. travnja 2007.), 20.

⁴¹ Pretpostavljam da bi to mogao biti razlog zašto je na omotu vanjske strane u sarajevskom izdanju dao staviti Dr IVAN EV. ŠARIĆ: *Sveto Pismo Svezak I.* (kao da je on autor knjige), ali unutarnji naslov ima *Stari Zavjet... preveo ...* Luka Brajnović rekao mi je u osobnom razgovoru da je tako želio staviti i u madrodskom izdanju, ali ga je uvjerio da to ne čine drugi prevoditelji na Zapadu.

1. 2002. u Sarajevu bio sam javno kritiziran za taj tekst, ali mišljenje nisam promijenio. Sarajevski književnik Ivan Lovrenović, u svom prilogu objavljenom u splitskom Feralu od 2. veljače 2007. koji je naslovljen "I ne uvedi nas u napast" informira prigodom tiskanja Šarićeve Biblije o tome i drugim dosadašnjim izdanjima te kaže kako bi "za Šarića prevoditelja Biblije bilo mnogo bolje kad bi se njegovo povijesno postojanje i političko agiranje moglo nekako zaboraviti. Riječ je, naravno, o njegovome javnom djelovanju u godinama Drugog svjetskog rata i Nezavisne Države Hrvatske. Sve one koji su se, poput Šarića, entuzijastično i nekritično zanosili Endehazijom i Pavelićem, povlačeći svojim primjerom tko zna koliko mnoštvo, crkveni apologeti imaju običaj braniti - nevaljalošću i lažnošću kasnije komunističke pseudohistorijografije tipa Viktora Novaka i sličnih mistifikatora". Nešto više od godinu dana prije ovog Lovrenovićeva pisanja, u Sarajevu je izdana antologija hrvatskih pisaca iz BiH XIX. i prve polovice XX. stoljeća. U nju je Miloš Okuka uvrstio opširan esej o Šarićevu književnom radu s bibliografijom te šest pjesama i dva prozna rada⁴³. Među Šarićevim prijevima naveden roman Ben Hur te sva izdanja Šarićeve Biblije od Sarajeva 1941. do Austrije 1967. Očito da priređivač i suradnici ove antologije ne misle o Šariću kao Lovrenović.

Novinarka Globusa Mirjana Dugandžija objavila je u broju od 2. ožujka 2007, str. 55-56 prilog o Šarićevoj Bibliji povodom ilustrirane vijesti kako premijer Hrvatske dr. Ivo Sanader predaje Papi Benediktu XVI. u Vatikanu u siječnju 2007. primjerak upravo tiskane ove Biblije. Ne znam tko je prilogu dao bombastičan naslov: "Ustaška Biblija podijelila Crkvu" - novinarka ili urednik. Istina je međutim da su svi hrvatski biskupi primili na dar po jedan primjerak Šarićeve Biblije od kardinala Vinka Puljić koji je ovom

izdanju napisao predgovor kao predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Treba li iz hrvatske književnosti izbrisati Milu Budaka zato što je bio ministar u vladi NDH? Obezvrjeđuje li njegovo političko usmjerenje njegov književni talent i doprinos? Sada o tome smijemo mirno raspravljati.

Činjenica da je prvo izdanje Šarićeve Biblije 2006. već rasprodano te da bi za Božić ove godine trebalo izaći novo izdanje s otklonjenim tiskarskim i nekim stvarnim pogreškama najbolje govori da hrvatski čitatelji znaju razlikovati političko sljepilo nadbiskupa Šarića od njegove prevodilačke i pastoralne djelatnosti. Osobno bih želio da pojava ovoga prijevoda bude konstruktivni impuls na kritično vrednovanje hrvatske prošlosti od 1941. do 1991., osobito u generaciji unuka ustaša i partizana. Na to poziva mladi povjesničar Franjevačke teologije u Sarajevu dr. fra Petar Jeleč koji je u studenom 2006. obranio doktorsku disertaciju na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu na temu Katolička crkva u Bosni i Hercegovini i Nezavisna država Hrvatska. Osuđujući skoro svu Šarićevu djelatnost zbog njegove zaslijepljene potpore vlasti NDH, on kaže:

"Deplasirano je govoriti o Šariću i drugim 'pastirima' koji su na vrijeme pobjegli i ostavili svoje kolege da dočekaju 'bezbožnu avet komunizma' kao o nekim herojima i borcima za hrvatsku stvar. Mislim da su pravi junaci oni svećenici i biskupi koji su ostali sa svojim narodom i dijelili s njim i dobro i zlo u teškim poratnim vremenima kada su na vlast došli Titovi komunisti, koji su zbog ponašanja nekih svećenika tijekom rata iz ideoloških razloga progonili i one koji nisu ništa skrivili... Nakon analize opće situacije, ponašanja katoličkog klera u NDH i analize katoličkog tiska za vrijeme Drugog svjetskog rata, usudit ću se ustvrditi kako se ovaj period ne može ubrojiti u slavne stran-

⁴²M. ZOVKIĆ: "Sarajevsko i madridsko izdanje Šarićeva prijevoda Svetog pisma", Hrvatska misao - Časopis za umjetnost i znanost, Matica hrvatska Sarajevo III (1999), 10, 67-81, citat str. 68.

⁴³Usp. M. OKUKA (prir.): Hrvatska književnost Bosne i Hercegovine koncem XIX. i prve polovice XX. stoljeća, Matica Hrvatska u Sarajevu i HKD Napredak Sarajevo, Sarajevo 2005., 221-245.

ice povijesti Katoličke crkve na našim područjima"⁴⁴.

Na neutemeljenu optužbu o "ustaškoj Bibliji" odgovorio je mons. dr. Stanislav Vitković na tribini Hrvatskog književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu 15. ožujka ove godine skrećući pozornost na Šarićev predgovor prvom svesku u kojem izričito spominje prijevod Vuk-Daničića u pozitivnom svjetlu⁴⁵.

Zaključak

Da nije bilo inicijative Hrvatskog biblijskog društva, egzegetski i jezično popravljeno izdanje Šarićeve Biblije ne bilo priređeno ni tiskano. Kako ovo društvo u financijama i raspoloživosti znanstvenih savjetnika za prevođenje Biblije ovisi od United Bible Societies, ovo izdanje je ekumenski pothvat. Ponosan sam te Bogu i poglavarima odvojenih Crkava i crkvenih zajednica zahvalan što bibličari različitih konfesija radove jedni drugih čitaju, podupiru, koriste i cijene. U vjerničkoj i znanstvenoj egzegezi Svetog pisma ekumenizam je najdalje odmakao.

Dvapat sam prošao cijeli Novi zavjet radeći na korekturi Šarićeva prijevoda. Bila je to veličanstvena škola sinteze moga egzegetskog rada od 1972. do 2006. Zahvaljujem svima koji su me u ovom radu podržavali i radujem se sa svima koji se služe Šarićevom Biblijom.

Summary

NEW EDITION OF SARIC BIBLE TRANSLATION IN 2006

Ivan Saric (1871-1960) was a poet,

writer and translator during his long ministry as bishop in Sarajevo (1908-1945) who had to leave his diocese and country when communists took the power in former Yugoslavia. In 1940 he was entrusted with translation of the Bible from Latin Vulgata by Croatian bishops who wanted to mark thirteen hundred years of Christianity in their people through a new pastoral Bible translation. The translation was published in three volumes in Sarajevo during the World War two, but there was no time for reception within the country since bishop Saric was declared by communist regime a war criminal for having written a poem and several discourses honoring dictatorial regime in Croatia and Bosnia during the war. During his exile in Spain his secretary Luka Brajnovic, a university professor and writer living in exile, prepared a new edition of his New Testament in 1953 and of the whole Bible in 1960. His New Testament was published in pocket edition form in Austria, in 1966, 1967 and 1969 for Catholics and reformed Christians coming from former Yugoslavia as "guest workers" into West European countries.

Croatian Bible Society, in collaboration with Bible scholars Bozo Odobasic, Karlo Visaticki, Mato Zovkic and Marko Aleric, an expert for Croatian language, published a revised edition of Saric Bible as a transitional solution, while it continues organizing a new Bible translation into standard Croatian.

Key words: Holy Scriptures, translation, language, Croatian bishops, Vulgate, Ivan Saric, Luka Brajnovic, communist regime, reception.

⁴⁴Intervju fra Petra Jeleča u *Svjetlu riječi* 2007, rujan, naslovljen "Pomućena svijest - izvor zločina", 18-21, citat sa str. 20 i 21. Autor kao da idealizira držanje bosanskih franjevaca u drugom svjetskom ratu. M. KREŠIĆ: *Crkva i država u Nezavosnoj državi Hrvatskoj* (1941.-1945.), Crkva na kamenu, Mostar 2006. nije ovako kritičan prema većini biskupa i svećenika u tom konfuznom razdoblju povijesti hrvatskog naroda i Crkve u njemu. Knjigu je posvetio "svim hrvatskim rodoljubima koji su željeli neovisnu i pravednu Hrvatsku državu te svoju želju platiti životom ili progonstvom".

⁴⁵Usp. Da. G.: "Protiv teze o ustašoidnosti", *Glas Koncila* 2007., br. 12 (od 25. ožujka 2007.), 16.

U spomen dr. Ivanu Čavaru (1938.-2007.)

Rodio se u obitelji hercegovačkih doseljenika Jure i Milke Čavar r. Šaravanja u Gornjim Kolibama, tada župa Bosanski Brod, 17. kolovoza 1938. Uz njega kao najmlađeg su željezničar Jure i domaćica Milka imali još šestoro djece. Nama kolegama u đakovačkoj bogosloviji pripovijedao je kako ga je majka radala 24 sata uz smrtnu opasnost po sebe i bebu te kako je u vrijeme Drugog svjetskog rata prilikom jedne četničke racije u selu zgrabila namjlađe dijete, pobjegla u njiivu i skrivala se dok opasnost nije prošla, iako su i ostala djeca bila u opasnosti po život. Iz ratnog vremena Ivan se sjećao kako je župnik Bos. Broda Stjepan Kočiš (1895.-1980.) jednog dana rekao njihovoj majci da su Srbi iz susjednog sela stupili u Katoličku crkvu i dali svoju seosku crkvu za katoličku upotrebu pa Milka ne mora više pješačiti 12 km do Bos. Broda na misu. Ona je vrlo dobro znala da su to pravoslavni susjedi učinili iz straha za život od ustaške vlasti i nikada nije htjela ići u tu crkvu na misu. Najstariji brat Vlatko morao je nakon Drugog svjetskog rata u emigraciju zbog opasnosti po život od komunističke vlasti i živio je u Londonu. Družbi Kćeri Božje ljubavi, Hrvatska provincija sa sjedištem u Zagrebu, pridružile su se njegova bratična s. Edita Čavar i sestrična s. Emila Landeka.

Kao kandidat Vrhbosanske nadbiskupije sedam razreda ondašnje gimnazije završio je na Šalati u Zagrebu a posljednji u Dječaćkom sjemeništu u Dubrovniku. Teologiju smo studirali zajedno u đakovu do ređenja i jednu godinu nakon ređenja u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1964. Dvije godine bio je kapelan na Stupu te ga je nadbiskup Čekada u jesen 1968. poslao na studij teologije u Rim. Licencijatski program upisao je na Teološkom fakultetu Gregorijane koju vode Isusovci a za doktorat prešao na Teološki fakultet Angelicum koji vode Dominikanci. Kako je volio misaono razračunavanje s marksizmom, disertaciju je pisao na latinskom o odnosu marksističke vlasti u

Jugoslaviji prema Katoličkoj crkvi. Obranio ju je 10. lipnja 1972. i odmah dobio dispenu od obveze objavljivanja radi promocije u akademski stupanj doktora teologije, jer su fakultetske vlasti uvidale da bi zbog toga bio progonjen od vlasti po povratku u nadbiskupiju.

Od jeseni 1972. do jeseni 1977. bio je profesor domgatike i crkvene glazbe na Vrhbosanskoj teologiji, zatim šest mjeseci upravitelj katedralne župe u Sarajevu. Od 28. travnja 1978. do kolovoza 1992. Župnik je u Sočanici kod Dervente gdje je uz redovno držanje vjeronauka organizirao dječji pjevački zbor. Mi koji smo mu na župi povremeno pomagali sjećamo se kako je s oduševljenjem predvodio misu, svirao na malim orguljama uz oltar i animirao pjevanje svoga zbora. Iz zbora njegovih pjevača i ministranata izrastao je Ivan Nuić koji je želio postati bosanski franjevac, a Ivan ga u tome podržavao svim srcem te nakon ređenja ovog župljanina ostao s njime u prijateljskim odnosima. Zato je u oporuci izrazio želju da mu fra Ivan vodi sprovod.

Pred najezdom srpskih oružanih snaga razbježalo se u kolovozu 1992. god. 48000 katolika iz 14 župa derventskog dekanata, među njima i župljani Sočanice. Župnik Ivan pozvan je u listopadu te godine da se pridruži profesorima Vrhbosanske teologije koji su zajedno s bogoslovima smješteni u Bolu na Braču i tu ostali do listopada 1996. Uz predavanje svojih predmeta Ivan je telefonom odgovarao na pitanja raspršenih župljana koji su tražili dokumente za krizmu i vjenčanje. Teško ga je boljelo što se hrvatska vojska povukla iz Bosanske Posavine i tako njegovu rodnu župu prepustila Republici Srpskoj. Pričao nam je kako su se neki muslimani iz Dervente borili u obrani Vukovara te je u vrijeme oružanog sukoba Hrvata BiH s muslimanima zagovarao međusobno pomirenje i povjerenje.

Još od studentskih dana u Rimu počele su mu se kapljice krvi razlijevati po lijevom oku i liječnici su preporučivali što

manje čitanja. To je bio razlog da je zatražio župu. Na prijedlog nadbiskupa Puljića pristao je 1991. da njegov ondašnji kapelan u Sočanici Ivo Tomašević preuzme službu tajnika u Sarajevu, a Ivan je nakon izbjeglištva na Braču 17. listopada 1996. prihvatio službu župnika u Tarčinu. Na molbu direktora, koji nije mogao naći stalnog profesora, neko vrijeme predavao je kao tarčinski župnik latinski u srednjoj školi. Kako mu se zdravstveno stanje pogoršavalo, zatražio je umirovljenje koje mu je odobreno 15. srpnja 2001. Zajedno sa svojom sestrom Marom kupio je u Hrastju kraj Jastrebarskog kuću s vrtom. Tu je živio sam obrađujući vrt za rekreaciju, a preko ljeta je po dva mjeseca pomagao na župi u Njemačkoj koju vodi naš kolega Anto Piličić, banjolučki svećenik. U studenom 2006. podvrgnut je teškoj operaciji srca u Zagrebu, neko vrijeme oporavljao se u kući svoje sestre te na prijedlog našeg nadbiskupa da dođe u svećenički dom u Sarajevo, ogovorio je da će doći kad bude nužno. Nakon operavka vratio se u svoju kuću u Hrastje, a kako na telefonske pozive rodbine nije odgovarao nekoliko dana, oni su na Dušni Dan 2. studenog došli i našli ga mrtva, bez znakova nasilja.

Liturgiju žalovanja u župnoj crkvi u

Odri, zagrebačka nadbiskupija, predvodio je 5. studenog fra Ivan Nuić. Delegaciju Vrhbosanske nadbiskupije vodio je pomoćni biskup dr. Pero Sudar uz pratnju pokojnikova rođaka Isusovca Vladimira Vasilja, koji kao svećenik djeluje u Sarajevu, zatim profesora M. Josipovića, P. Jurišića, B. Odobašića, F. Topića, T. Vukšića te svećenika Iv. Borića, L. Brkovića, M. Drlje. Na koncelebriranoj zadušnici sudjelovalo je 16 svećenika i biskup Sudar. Po želji pokojnika nisu držani nikakvi govori na sprovodnoj misi ni na mjesnom groblju. Pokopan je uz svoju sestru Zoru Landeka koja je umrla 1995. Pokojnik je u oporuci zamolio da se ne stavlja nikakvo cvijeće na grob nego da se svota predviđena za to podijeli siromasima. Među sudionicima sprovoda bio je i đakovački svećenik mons. Ivan Šešo, pokojnikov prijatelj od bogoslovskih dana u đakovu, s kojim je naš Ivan kao bogoslov izdao 1963. god. knjigu Pozdrav našem vremenu. Ona sadrži intervju s desetak istaknutih hrvatskih svećenika. Među njima i s našim pokojnim kanonikom Čedomilom Čekadom te s Isusovcem Mijom Škvorcom koji je kasnije postao pomoćni biskup u Zagrebu.

Mato Zovkić

